

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave
Letnik XCII., št. 6
junij – rožnik

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Tomaž Burazer, Franc Černigoj,
Anton Križ, Ivan Kuljaj, Janko
Mehle, Boštjan Pokorny, Lojze
Števanec in Branko Vasa*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-pošti** (ali na
disketi + izpis), **uradne dopise**,
potrebnosti z žigom in podpisom odgo-
vorne osebe ZLD/LD, in **fotografije**
pa v originalu ali na CD. Pripišite
tudi svojo telefonsko številko.

*Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!*

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

IZ VSEBINE:

B. Breitenberger:	Zakaj nov pravilnik LZS o lovskem strelstvu?	288
M. Toš:	Plemenito mišljenje za boljše medsebojne odnose ...	289
IZ DNEVNEGA TISKA		290
MNENJA IN PREDLOGI		292
M. Kuri:	»Demaja« večnih funkcionarjev ZLD Ptuj - Ormož	292
M. Lavrič st.:	Kočevska – pokrajina posebnih namenov in interesov	293
L. Černe:	Ne več tako!	294
M. Toš:	Naš intervju – dr. Milan Pogačnik Puška že dolgo ni edino orodje slovenskega lovca	298
G. Šuler:	Posegi v gorski in gozdni svet	301
M. Krofel, A. M. Skrbinšek, A. Marinčič, I. Kos:	Novi podatki o risih iz dinarskih gozdov	304
R. Erhatic Širnik:	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	306
PO LOVSKEM SVETU		307
B. Krže:	Podpora tudi našemu predlogu za »zelene mostove« za razširjanje velikih zveri	307
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	309
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		310
F. Černigoj:	Kako in zakaj nisem uplenil svizca	310
LOVSKA ORGANIZACIJA		313
Uredništvo:	Dvema ministroma neposredno izražena lovska stališča in želje	313
T. Lah:	Volilni občni zbor ptujsko-ormoške lovske zveze	314
B. Leskovic:	Lovska zveza Slovenije in Ribiška zveza Slovenije podpisali sporazum o sodelovanju	315
F. Rotar:	Sejem Lov vedno bolj odpira srca naravi	315
D. Lepšina:	Spomladansko izobraževanje v Posavju	317
M. Šebo:	Dnevi lova in lovstva na Slovaškem	318
F. Rotar:	Nove lovske čuvaje čaka velika dela	318
F. Rotar:	Vzorno sodelovanje koroških lovcev in policistov	319
B. Birsar:	Nujne so drugačne rešitve statusa starejših članov!	319
A. Pucihar:	Predstavitev knjige Lovskogojitveni objekti v LD Ig	320
M. Bratina:	Naš skupni lovski jezik je zelena barva	321
B. Krže:	Pregled odstrela parkljaste divjadi v lovskem okrožju Tarvisio – Trbiž	322
M. Koračin:	Tekma v počastitev dneva upora proti okupatorju	323
J. Šivc:	Tradicionalna meddružinska tekma	324
MLADI PIŠEJO		325
JUBILANTI		326
LOVSKI OPRTNIK		327
B. Avbar:	Storimo več za ježa, ki je koristna, ogrožena žival- ska vrsta!	327
B. Žerdin:	Pasejo in zadržujejo se kar na poljih	328
F. Rotar:	Lovski krojači	328
F. Rotar:	Izjemni lovski in ribiški kuharji	329
B. Avbar:	Janez Andolšek, ljudski pesnik lovskih pesmi	330
B. Avbar:	Operni pevec med lovci	330
M. Fortin:	Se vidimo znova v deželi ostrnic!?	331
B. Leskovic:	Alojzije Frković – Gams v Gorskem kotaru	332
V SPOMIN		333
LOVSKA KINOLOGIJA		334
I. Lovrenčič:	Istrski brak	334
I. Trček:	Iskanje jelena šilarja	335
KZS:	Predvidena legla	336

SLIKA NA NASLOVNICI:
Košuta – *Cervus elaphus*
Foto: W. Nagel

Foto: W. Nagel

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Mufлон

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Zakaj nov pravilnik LZS o lovskem strelstvu

UO LZS je na svoji redni seji 22. 4. 2009 obravnaval in sprejel nov Pravilnik o lovskem strelstvu v LZS (v nadaljevanju pravilnik). Seveda se najprej postavlja vprašanje, zakaj je bil sploh potreben nov pravilnik in kaj novega prinaša?

Kar nekaj je bilo razlogov, ki so komisijo LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje vodili, da je že leta 2008 začela s pripravo novega pravilnika. V prvi vrsti je treba povedati, da je bil dotedanji že zastarel, kar se je zlasti kazalo pri organizacijah raznih strelskih tekmovanj na različnih ravneh po Sloveniji (od LZS pa vse do LD). Zato so bile potrebne neljube improvizacije, zaradi česar so lovci - tekmovalci pogosto izražali nezadovoljstvo in se pritoževali. K vzroku za uvedbo novosti lahko prištejemo tudi nujno potrebno usklajitev področja slovenskega lovskega strelstva z ureditvijo strelstva v državah EU.

Prav tako je bilo treba odpraviti zaplete, ki so tudi v lovskem strelstvu nastali ob sprejemu novega Zakona o divjadi in lovstvu, ki ne določa več obveznega združevanja LD v območne lovske zveze in zato tudi organizacija lovskega strelstva ne more temeljiti na ZLD/LZ. Zato pravilnik zdaj določa naloge regionalnega nivoja (ki zajema območje volilnega okoliša), ki jih mora opravljati pooblaščen članica, ki je z LZS podpisala pogodbo o prenosu nekaterih nalog za vse LD na območju njenega volilnega okoliša, ne glede na to, ali je posamezna LD članica območne zveze ali ne. To pravilo velja tudi pri sestavi tekmovalnih strelskih ekip na državnih prvenstvih, ki jih organizira LZS.

Potrebne spremembe je pogojeval tudi nov Zakon o orožju in na njegovi osnovi izdani podzakonski akti. Med lovsko orožje je bilo uvrščeno tudi kratkocevno orožje, zato je bilo treba pri pravilniku, ki ureja lovsko strelstvo, prav tako upoštevati tudi to dejstvo. Zato so bile vnesene tudi spremembe pri praktičnem usposabljanju lovskih pripravnikov.

In katere so glavne novosti pravilnika?

Pravilnik je razdeljen na 10 poglavij, od katerih bom na kratko predstavil le nekatera, tista, ki vsebujejo več novosti.

Vsako pristrelitev pušk risanic je treba opraviti z vsemi merilnimi napravami, ki jih posameznik namerava uporabljati pri lovu (strelni daljnogled, klasični merek, optične pike itn.). Novost je tudi, da bo moral vsak lovec trikrat ustreliti v tarčo srnjak brez vmesnega kazanja zadetkov. Merilo za uspešno opravljen preizkus pa ostaja enako, kot je bilo po starem pravilniku; torej dva zadetka v krogih 15,4 cm. Pravilnik ureja tudi pristrelitev lovskega kratkocevnega orožja, ki je obvezna za vse, ki nameravajo tako orožje uporabljati pri lovu.

V tem poglavju je tudi določeno: če neka LD krši določila pravilnika o lovskem strelstvu pri izvajanju vsakoletnih pristrelitev oziroma preizkusa orožja, njihovi člani uradno niso opravili pristrelitve v skladu s smernicami LZS. Za kršitelje sicer ni predpisana nikakršna sankcija, saj je s tem aktom niti ni mogoče določiti, vendar pa je treba kljub temu LD opozoriti na potrebno resnost in upoštevanje zahtev pri izvajanju določb novega pravilnika. Pri preiskavi morebitnih nesreč z orožjem, ki jih žal tudi pri lovu ni mogoče povsem izključiti, namreč natančno ugotavljajo prav vsa dejstva, povezana z orožjem in izvajanjem lova. Žal tudi objektivne odgovornosti LD kot pravne osebe ni mogoče izključiti.

Tretje poglavje ureja strelsko dejavnost na regionalnem nivoju. Po starem pravilniku je bila strelska dejavnost na območnem nivoju vezana na območne LZ, kar po novem ni več mogoče, ker vse LD tudi niso članice območnih lovskih zvez. Zato pravilnik določa, da so za izvedbo programa na področju lovskega strelstva na območnem nivoju (območje enega volilnega okoliša) odgovorne tiste usposobljene članice LZS, s katerimi je LZS podpisala posebno pogodbo o prenosu določenih nalog. To v praksi pomeni, da so to vse območne LZ. Vendar moram pri tem opozoriti, da morajo le-te v skladu s pravilnikom in pogodbo med LZS in usposobljeno članico določene naloge opraviti za vse LD na območju volilnega okoliša! Verjetno ni treba posebej poudariti, da morajo LD, ki niso članice območnih lovskih zvez, za udeležbo svojih članov pri strelskih aktivnostih, ki so opravljene na območnem nivoju, poravnati sorazmerni del stroškov.

Nekoliko podrobneje želim predstaviti tudi peto poglavje, ki ureja praktičen preizkus znanja o ravnanju z lovskim orožjem; to je praktičen del usposabljanja v ravnanju z orožjem za lovske pripravnike. To področje delno že ureja Navodilo za izvajanje praktičnega in teoretičnega dela lovskega izpita ter vodenje evidenc, vendar se to navodilo pri izvedbi praktičnega preizkusa sklicuje na pravilnik, ki ureja lovsko strelstvo. Zato je bilo treba ta del urediti v tem pravilniku. Pripravnik mora v sklopu usposabljanja uspešno opraviti praktičen preizkus iz lovskega streljanja, ki obsega (1) streljanje z lovsko risanico, po določenih pristrelitvah risanic; (2) streljanje na glinaste golobe; (3) streljanje na tarčo srnjak z MK puško in (4) streljanje z kratkocevnim lovskim orožjem. Poudariti je treba, da morajo lovski pripravniki v skladu s prej omenjenim navodilom ta del usposabljanja opraviti v organizaciji predavateljskega aktiva, ki je imenovan v skladu s Pravilnikom o pogojih za opravljanje lovskega izpita in obliki dokazila o opravljenem lovskem izpitu. Edina izjema je pristrelitev lovskih pušk risanic ki jo lahko opravijo (zaradi lažje tehnične izvedbe) v svoji LD ob redni letni pristrelitvi orožja in preskusu strelskih sposobnosti. Da bom razumljivejši: ne gre za »klasično pristrelitev« risanice pred lovom, ampak predvsem za usposabljanje, ki ga mora lovski pripravnik uspešno opraviti, četudi še nima svojega orožja.

Pri tem poglavju so imeli nekateri posamezniki že v fazi sprejemanja pravilnika pripombe na usposabljanje pripravnikov za ravnanje z orožjem; še posebno na potrebo po praktičnem preizkusu s kratkocevnim orožjem. Da podobni pomisleki ne bi nastajali tudi med članstvom, ko bodo prebirali novi pravilnik, želim poudariti, da lovskega pripravniku pred nabavo lovskega orožja ni treba opravljati usposabljanja za ravnanje z orožjem (»po civilnem programu«), ker to usposabljanje opravlja že v sklopu programa praktičnega in teoretičnega opravljanja lovskega izpita, ki pa mora biti po vsebini enak kot za druge fizične osebe v skladu z Zakonom o orožju.

Naslednja poglavja podrobno urejajo predvsem posamezne tekmovalne discipline lovskega strelstva, in sicer streljanje na glinaste golobe (novost disciplina kompak), streljanje z lovsko risanico in streljanje na premično tarčo – bežeči merjasec. Tudi v teh poglavjih so bile potrebne spremembe, saj stari pravilnik ni bil povsem primerljiv z državami EU, kar

je povzročalo največ težav našim lovcem, ki so se udeleževali lovskih strelskih tekmovanj zunaj meja Slovenije, in tudi organizatorjem doma, ki so prirejali tekme z mednarodno udeležbo. Še največ slabe volje je med lovci povzročalo dejstvo, da v zadnjem času skoraj nismo imeli strelske tekme, ki bi potekala povsem v skladu z veljavnim pravilnikom, kar je povzročilo razne prilagoditve, zaradi česar so ponavadi nastale pritožbe in slaba volja udeležencev.

Novost je tudi pri udeležbi strelcev veteranov na strelskih tekmovanjih. Novi pravilnik določa dve starostni meji, in sicer 55 let za veterane in 65 let za super veterane. Tudi ta določba je bila v postopku sprejemanja pravilnika predmet razprave in pomislekov (ali nismo v povprečju pravzaprav vsi slovenski lovci veterani), da je ta starostna meja prenizka, vendar smo tudi pri veteranih želeli pogoje uskladiti z državami EU.

Razprava je potekala tudi na temo tekmovalne discipline v lovskem strelstvu s kratkocevnim orožjem. Da ali ne? V komisiji smo se na koncu odločili za NE, kar pa ne pomeni, da lovske organizacije na območnem pa tudi lokalnem nivoju (območne LZ, LD) ne smejo prirejati tekmovanj z lovskim kratkocevnim orožjem. Dejstvo je namreč, da so lovci v dokaj velikem številu izkoristili možnost, ki jo je prinesel novi Zakon o orožju in nabavili tudi kratkocevno lovsko orožje. Zato smo morali temu slediti v minimalnem obsegu tudi z novim pravilnikom v poglavju, ki ureja vsakoletne pristrelitve. Koliko pa je kratkocevno orožje v resnici »lovsko«, prepuščam vaši lastni oceni.

Predlog Pravilnika o lovskem strelstvu v LZS je Komisija LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje po številnih večurnih razpravah na koncu sprejela soglasno. Tudi UO LZS ga je po krajši razpravi sprejel skoraj soglasno, kar pa ne pomeni, da je povsem brez pomanjkljivosti in da ne bi bilo mogoče določenih zadev urediti še boljše ali drugače. Zavedati se moramo, da se z nobenim novim aktom, pa naj gre za zakon ali najnižji interni akt, nikoli ne bomo strinjali vsi; iluzorno bi bilo pričakovati, da bo v tem primeru kaj drugače. V Komisiji LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje bomo pozorno spremljali izvajanje pravilnika in prisluhnili tudi morebitnim tehnim pisnim pripombam, ki bodo prišle s terena. Če bo treba, bomo predlagali tudi ustrezne dopolnitve ali spremembe. Vsekakor pa novi pravilnik zdaj imamo in od nas je odvisno, kako bo zaživel v praksi!

Bojan Breitenberger,

predsednik Komisije LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje

Foto: G. Bočina – Diana

Uredniška kolumna

PLEMENITO MIŠLJENJE ZA BOLJŠE MEDSEBOJNE ODNOSE ...

Vedno težje izbiram teme, ki naj bi bile pomembne za najširšo slovensko lovsko javnost, saj je vse več vprašanj in pripomb bralcev (lovcev torej in najbrž tistih, ki poleg njih prebirajo naše glasilo), da smo do slabosti in napak preveč prizanesljivi. Ali res? Po drugi strani pa smo deležni (k sreči osamljenih) kritik zaradi »moraliziranja in podobnih dejanj«. Tako je res težko ugoditi vsem. In ko smo že pri »moraliziranju«, spoštovani lovske tovariši, ali ni prav, da, na primer, tudi v naši reviji obsodimo početja posameznikov, ki nam resnično kvarijo ugled in na neki način rušijo tisto, kar je v zdajšnjih družbenih razmerah, ko časi lovstvu res niso naklonjeni, ustvarjeno z velikim trudom in trdim delom? Zdi se, da včasih z eno roko gradimo, z drugo pa sproti rušimo. Presodite sami.

Tokrat se seznanimo s konkretnim primerom, ki je sicer že nekoliko starejšega datuma, a še vedno odmeva. Od vsega začetka ga jemljem s precejšnjo mero rezerve in previdnosti, saj ne poznam vsega ozadja, a ga kljub temu izpostavljam za naš skupni razmislek. Zgodilo se je v Slovenskih goricah. Kraj dogajanja niti ni tako pomemben. Po navedbah medijev je nekdo streljal na psičko Koro in za nameček še grozil lastniku, da ga bo ubil. Streljal je s kroglo in po strelu zbežal. Prizadeti občan je v izjavi za medije povedal, da je strelec vanj uperil puško in mu zagrozil, da ga bo ustrelil. Menda se ni šalil, zato se mu je umaknil. Pri iskanju storilca in ustreljene psičke je pomagala celo Policija, a niso našli nič oprijemljivega. Zjutraj je občan našel ustreljeno Koro mrtvo. Sledilo je poizvedovanje o lovcu, ki naj bi to storil v kar dveh LD in pri tem je tudi ostalo. Medijsko je dogodek dvignil veliko prahu, znova so nas pribili na sramotilni steber, češ: »Poglejte se, kakšni ste in kaj počenjate.« Ne da bi bilo dokazano, kdo od članov LD je to storil ... Če sploh je bil lovec, kajti tudi o tem je še vedno veliko ugibanj. Epilog dogodka, ki je vreden temeljitejše analize in ga bodo zagotovo obravnavali za to pristojni organi, še vedno ni znan. Tudi v interesu lovske organizacije je, da se dogodek do podrobnosti razjasni in ugotovi, kolikšen (če sploh) je pri tem delež zelene bratovščine. Do razjasnitve namreč ostaja (morda tudi po krivici, saj še ne poznamo uradnih dejstev) velik madež, ki pa bi ga lahko izbrisali tudi z učinkovitejšim pojasnilom v javnosti. Če lovci tega niso storili, pač niso. In pika. Če pa je takšno dejanje res zakrivil član zelene bratovščine, potem taka oseba nima mesta v naših vrstah. Poudarjam »ček«, da me ne bo kdo zopet obsodil moraliziranja in prehitrih obsodb, za povrh pa še »štajerske solidarnosti«, če se bo pojavilo ime storilca. Slovenske gorice so namreč na Štajerskem. Lovska organizacija ima torej vedno več stikov z javnostjo in tudi njeno tovrstno komuniciranje je izjemno pomembno. Tudi ob omenjenem dogodku se je pokazalo, da na terenu tega posla ne obvladajo. A zato so krivi tudi tisti, ki bi lahko (bolje: bi morali) vodili račun, kako pomagati LD, ko se te znajdejo v zapletenem položaju. A to naj bo tema za eno od prihodnjih kolumn.

Dogodek sem uvrstil v uredniško pisanje zaradi »aktualiziranja« zgodovinskega spomina na enega od naših urednikov, dr. Stanislava Bevka. Sredi junija mu bodo v Lukovici odkrili spominsko ploščo, zato je prav, da mlajšim generacijam predstavimo bistvo njegovega prispevka. Rodil se je bil 2. maja 1875 v Šentvidu pri Ljudevici, umrl pa je 1. marca 1956 v Ljubljani. Bil je soustanovitelj in predsednik Odseka za varstvo narave pri Muzejskem društvu v Ljubljani, Ornitološkega observatorija v Ljubljani, soustanovitelj glasila Lovec (urejal ga je v letih 1930–1931 in nato še leta 1935), soustanovitelj Ribiško-lovskega vestnika, sodni izvedenec in strokovnjak za lovske živaloslovje. Uveljavil se je kot ustvarjalec lovskega pisca in vrhunski lovske strokovnjak, ki je že takrat zagovarjal načela naravovarstveno usmerjenega lova in ekološke naravnosti lovske organizacije. Posebno skrb je namenjal uveljavljanju visoke lovske etike in pravičnosti ter se zavzemal za negovanje lovskega šega in običajev. Zagovarjal je etičen lov po nepisanih, v praksi uveljavljenih pravilih, ki pomenijo lovske pravičen lov na divjad posameznih vrst. Čeprav je zagovarjal narodnogospodarski vidik lova, pa je vendarle izpostavljal določena ekološka načela in naravovarstvene vidike lovskega. Izpostavljal je kulturni in sociološki vidik lova, ki krepi in utrjuje zdravje, vzgaja plemenito mišljenje in pripomore k dobrim medsebojnim odnosom.

Verjetno se lahko strinjamo z njim tudi dandanes, ko je plemenitosti razmišljanja in »viteštva« lova vedno manj. Na žalost!

Dr. Marjan Toš

Foto: J. Papež – Diana

KMETJE MED ZVERMI IN PTIČI

Primorske novice, 1. in 3. 4. 2009. – V teh dneh osnutki različnih pravilnikov burijo primorske – zlasti kraške in brkinske – kmete, ki svoje mnenje jasno izražajo, pišejo pripombe in upajo, da se bodo stvari obrnile v prid zmanjšanja škode. Primorskim kmetom prekipava, pravijo najbolj kritični ljudje. Dovolj jim je prerekanja z Ministrstvom za okolje in prostor in Ministrstvom za kmetijstvo, saj kljub večletnemu dopovedovanju, da Kras potrebuje posebno obravnavo, ostajajo le pri besedah in medlih obljubah. Volkovi še vedno redčijo njihove črede, medvedi se sprehajajo že po dvoriščih njihovih kmetij, divji prašiči rijejo po njihovih zemljiščih, pridelek pa jim redčijo še vrane, šoje, srake, krokarji, škorci.

LOVCI LAHKO Odstrelijo 70 MEDVEDOV

Delo, 10. 4. (Simona Fajfar). – »S stališča stroke ni dvomov, kakšen bi prihodnje leto lahko bil odstrel medvedov,« je prof. **dr. Ivan Kos** z biološke fakultete komentiral zaplete zaradi odstrela medvedov spomladi. V nasprotju s prejšnjimi leti, ko so lovci od 1. januarja do 30. aprila »iz narave odvzeli« približno 70 % vseh, za to predvidenih medvedov, letos odstrel ni bil mogoč. Ministrstvo za okolje je šele 9. 4. pripravilo

Pravilnik o odvzemu rjavega medveda iz narave. Ta bo letos dovoljeval odstrel 70 rjavih medvedov in 10 volkov, saj sta obe populaciji po besedah ministra za okolje **Karla Erjavca** na našem ozemlju v »ugodnem stanju«. Dr. Ivan Kos je prepričan, da imamo v naši državi kakovostne podatke o življenjskem prostoru, številčnosti in demografski sestavi medvedje populacije, zato bi pravilnik brez večjih težav lahko pripravili že prej.

SREČEN 13. ZA LOVCA IN NJEGOVEGA SINKA

Dnevnik, 14. 4. (mš). – Trinajsti april je očetu in triletnemu sinu prinesel srečo. V bližini Bistriške planine pod Dobroč sta namreč naletela na medveda, ki se jima je približal na nekaj deset metrov. »Sinko se je želel igrati s kosom lesa za lovsko kočo, ko sem nad nama zagledal medveda ... Opazoval naju je, a sem hitro zgrabil otroka in stekel v lovsko kočo,« nam je pripovedoval lovec.

ODSTREL SAMO ZARADI URAVNAVANJA ŠTEVILČNOSTI OBEH VRST

Večer, 15. 4. (Mateja Grošelj). – Na temelju strokovne podlage, ki sta jo pripravila

ZGS in Zavod za varstvo narave, in usklajenega predloga je minister za okolje in prostor **Karl Erjavec** podpisal Pravilnik o odvzemu sedemdesetih rjavih medvedov in desetih volkov iz narave letos.

V slovenskih gozdovih naj bi živelo okrog 430 rjavih medvedov in od 70 do 100 volkov. Natančno število volkov ni znano zaradi obstoječe metodologije, ki, priznavajo na ministrstvu, ni najboljša. Obe živalski vrsti sta zavarovani, varuje ju *Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah*, ki pri poseganju v populacije predvideva točno določen varnostni režim. Ob siceršnji splošni prepovedi je pravilnik orodje »za zagotavljanje ugodnega stanja živalskih vrst«, pojasnjuje minister. Po njegovih besedah imata volk in rjavi medved v Sloveniji dovolj naravnega prostora in ustrezen habitat, prav tako nimata naravnih sovražnikov. Zato Erjavec poudarja, da letošnji selektivni odvzem pomeni izključno le uravnavanje populacije.

Če bi v posameznih primerih volk ali rjavi medved ogrožala ljudi ali povzročala škodo, lahko minister s posebej izdano odločbo odredi izredni postopek in tako odobri odstrel moteče živali.

SEJEM LOV V GORNJI RADGONI

Večer, 15. 4. (Nataša Gider). – Po dveh letih so na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni odprli 6. Mednarodni sejem

lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi. Pred tem, leta 2007, si ga je ogledalo 8500 obiskovalcev. Tokrat je na sejmu sodelovalo 140 razstavljalcev iz 15 držav, razstavni prostor pa je obsegal 6.800 kvadratnih metrov. V treh dneh si je bilo na sejmu mogoče ogledati opremo in pripomočke za lov, ribolov in druge aktivnosti v naravi, ribiški in lovni turizem, orožje, strelivo, optiko, opremo za kinologijo in strokovno literaturo, kot novost pa tudi opremo za rejo konj in konjenišstvo, poleg tega so na prireditvi potekali številni strokovni in družabni dogodki. Poudarek je bil na sožitju narave in človeka, varstvu narave in izobraževanju mladih, je povedal direktor Pomurskega sejma **Janez Erjavec**. V soboto je potekal mednarodni simpozij o akvakulturi, v nedeljo pa posvet z naslovom Ritje divjih prašičev na visokogorskih pašnikih in nižinskih travnikih. Zlasti v spremljevalnem sejemskem programu je bilo letos nekaj novosti, med njimi konjeniške prireditve, vključno s sobotnim pohodom konjenice po bližnjih krajih, v soboto in nedeljo pa prvič tudi ribiško tekmovanje v metu vabe na tarčo. Sledili so kinološki dogodki: predstavitev lovskih psov, državna razstava psov vseh lovskih pasem CAC ter državno prvenstvo v agilityju. Vsak dan so se vrstili nastopi registov in pevskih zborov, v nedeljo pa je bilo tekmovanje v kuhanju lovskega golaža, ribje čorbe, gobove juhe itn.

MEDVED VZNEMIRIL SPREHAJALCE NA ROŽNIKU

Dnevnik, Delo, Večer, 17. 4. (Blaž Mazi, Mitja Felc in dr.). – Park Tivoli in območje Rožnika sta bila v četrtek, 16. aprila, v obsežni akciji generalne policijske uprave in ZGS prizorišče iskanja mlajšega medveda, starega od enega do treh let, ki je po besedah strokovnjakov med iskanjem življenjskega prostora najverjetneje zašel na ljubljanske rekreativne površine. Medveda so nekaj pred četrto uro zjutraj najprej opazili uslužbenci živalskega vrta, nato pa so oborožene policijske patrulje obkrožile celotno območje Rožnika. Medveda so iskali do pol-druge ure popoldne, ko se je iskanje končalo v domnevi, da jim je uspelo kosmatinca pregnati proti Polhograjskim Dolomitom. Toda medved se je zvečer vrnil v bližino živalskega vrta, kjer ga je intervencijska skupina kmalu uspešno uspravila in prepeljala v naravno okolje gozdnega območja Notranjske.

Jošt Jakša, direktor Zavoda za gozdove RS, je izjavil, da so jih v sredo, 22. aprila, obvestili o vnovičnem pojavu medveda, ki so mu dali ime Rožnik. Po podatkih, zbranih s pomočjo satelitske ovratnice, se je medved vrnil prek Notranjske in čez kočevske gozdove. Imeli so že dovoljenje za odstrel, a se je na srečo izkazalo, da je medvedu ljubše njegovo naravno okolje in

da v Ljubljani pravzaprav nima česa iskati.

Približno v istem času so se tudi na Gorenjskem prebudili medvedi. Kot je poročal **Blaž Račič** (Delo 16. 4.), je medved na Spodnjem Gorenjku vdrl v čebelnjak, večkrat pa so kosmatinca opazili tudi na območju Karavank. Tudi tokrat se je pokazalo, da vzbudi senzacijo samo medved v Ljubljani, medtem ko je medved nekje na Kočevskem in celo Gorenjskem že »nekaj vsakdanjega«, četudi prilomasti kar na kmečko dvorišče ali pokuka celo v hlev. Najbrž ima kar prav **Veronika Vasič** iz Velikih Lašč, ki je v pismu (Delo, 18. 4.) zapisala, da je medved, dokler ne zaide v Ljubljano, drugorazredna tema. Ne moremo pa soglašati z **Blanko Prezelj** iz Maribora, ki je v pismu v Dnevniku odstrel medvedov v Sloveniji primerjala s Srebrenico.

Približno v istem času so na Ljubljanskem barju videvali tudi šakale, ki pa ne vzbujajo posebnega zanimanja, odkar ljudje vedo, da ta zver ni nevarna za človeka.

V dnevnem in pokrajinskem tisku je bilo še veliko zanimivih novic o lovcih, lovu in divjadi, a nam omejen prostor žal ne dopušča, da bi jih navajali podrobneje. Tako je **Bori Grabovac Morse** poročal o **Jožetu Volfu**, ki je moral za svojo upodobitev medveda plačati slabih 240 € kazni, češ da je kršil Zakon o ohranjanju narave.

Delo je poročalo o nenavad-

nem dogodku, ko so na eni izmed streh v Rozmanovi ulici Pirančani zagledali velikega pava. Poklicali so gasilce, da bi ga rešili, a se je izkazalo, da je pav sicer slab letalec, vendar še zmeraj boljši kot gasilci.

Simona Fajfar je v Delu poročala, da si lovci (Lovskega društva Belorepec) v Kočevski Reki že več kot deset let prizadevajo, da bi iz 70.000 hektarov velikega lovišča Snežnik - Kočevska Reka izločili od 3.000 do 4.000 ha zanje. Tako bi dobili lovišče in jim ne bi bilo več treba hoditi v druga lovišča, meni **Tone Križ**, nato pa nadaljuje: »Območje Kočevske Reke, ki je veliko bolj znano po nekdanjem skrivnostnem zaprtem območju, je bilo svoj čas raj za politično-lovsko elito, zdaj, ko lov ni več spodoben za politike, pa je očitno enakega pomena za ekonomsko-lovsko elito.«

Zanimiv je tudi članek **Marjane Hanc** v Delu o skrivnem življenju hraškega mokrišča, kjer po mnenju naravoslovnega fotografa **Toneta Trebarja** najdejo zavetje mnogovrstni ptiči in gnezdilke. Naj omenim samo podatek, da so prostovoljci Društva Žverca v enem mesecu s hriba čez nevarno cesto do mokrišča prenesli več kot 8500 žab, krastač in pupkov.

Tednik Hopla je poročal, da so klopi vse bolj živahni. Najbolj ogroženi so ljudje, ki veliko zahajajo v gozdove, torej tudi gozdarji in lovci. Prof. dr. **Franč Strle** kot strokovnjak za sprehode v naravi svetuje svetla oblačila. Kadar odkrijemo prisesanega klopa, ga moramo

čim prej odstraniti. Bolezen se najpogosteje začne s kožnimi spremembami 7 do 14 dni po ugrizu.

Na koncu naj omenimo še daljši sestavek, v katerem je **Maja Prijatelj** v Poletu pod naslovom Človek vrani volk med drugim zapisala: »Kmetje so zaradi čedalje večjih škod za podaljšanje lovne dobe sivih vran, naravovarstveniki in zaščitniki živali temu nasprotujejo, nihče pa ne pozna številčnosti vranje populacije.«

STEKLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

V obdobju od 1. do 30. aprila 2009 je bilo v območja 50 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 79 živali.

Virološki laboratorij Enot za diagnostiko kužnih in drugih boleznih živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 43 lisic, 1 dihurja, 12 glav govedi, 2 jelena, 2 kuni, 9 mačk, 2 ovci, 6 psov in 2 srni.

Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri petih lisicah: Loška dolina – 2 lisici, Loški Potok – 1 lisica, Makole – 1 lisica, Ptuj – 1 lisica.

Jedr M. Wernig,
dr. vet. med.,
vodja Oddelka za zdravstveno
varstvo živali VURS

Foto: J. Popež – Diana

»Demaja« večnih funkcionarjev ZLD Ptuj - Ormož

Oprostite takemu naslovu, vendar tako čutimo lovci »t. i.« LD Vitomarci, ko smo prebrali odgovor lovskih tovarišev mag. **E. Trafele** in **T. Laha**, objavljenega v Lovcu, št. 4/2009, ki sta ga pripravila kot odgovor na članek Etika in lov, ki ga je napisal mag. **Milan Lovrenčič**.

V članku sta tovariša, kot v starih dobrih socialističnih časih, navajala polresnice, zavajajoče podatke oz. sta zamolčala kup dejstev in argumentov, ki našo LD blatijo in prikazujejo kot egoistično, razpuščeno, ki ogroža slovensko lovstvo.

S podobno retoriko in manipulacijami sta zadevo predstavila tudi na letošnjem občnem zboru LZS, ko sta zbrane delegate prepričala, naj naše LD ne sprejmejo v članstvo LZS, čeprav je to naša pravica, ki izhaja iz ZDLov - 1, ne glede na podeljene koncesije za upravljanje lovišč. Seveda tudi nismo bili povabljeni na občni zbor LZS, da bi lahko povedali svojo stran resnice, čeprav je bila naša vloga vložena na LZS že pred 5 leti; nanjo nikoli nismo dobili odgovora, tudi zdaj ne. Ampak to je že druga zgodba ...

Omenjena avtorja odgovora nas poučujeta, da lovišča nikoli niso bila odzeta LD Vitomarci, ampak da so se v času socializma zgolj združevala v večja zaradi koristi divjadi. Saj to je vendar demagogija! Divjad je živila, se razvijala in se selila (migrirala) ne glede na meje lovišč ali občin. Enotne smernice, ki veljajo za širše območje podobnega biotopa, zagotavljajo gojitev divjadi na tem območju. Lovska družina v mejah lovišča izvaja ukrepe glede na te smernice.

Divjad lovimo v mejah lovišč. Kako lovci lovijo srnjad v LD Juršinci, ki v času, dokler traja spor o podelitvi koncesije (ki so ga sprožili prav lovci LD Juršinci, ki želijo upravljati dve lovišči), izvajajo 80 % odstrel srnjakov v lovišču št. 1502, za katerega se poteguje LD Vitomarci. Temu bi lahko rekli opustošenje ali iztrebljenje divjadi v lovišču, ki bo z odločbo o podelitvi koncesije podeljeno LD Vitomarci. Je to opevana strokovnost lovcev, je to gojitelj divjadi? Konec koncev tudi tega lovišča ni mogoče preseliti; ostane tam, kjer je, samo upravljavec se bo zamenjal, podobno kot se je skozi zgodovino toliko stvari menjalo, kadar so propadale države in civilizacije. O koristih – ne divjadi, temveč lovcev – večnih funkcionarjev in o prestižu pa bi lahko razpravljali še na dolgo in široko.

Imenovana trdita, da smo prek zvez in poznanstev z zavajajočim imenom spravili v odlok ustanovitev novega lovišča LD Vitomarci. To je čista laž! Lovišče, ki je bilo v mejah KS Vitomarci, je merilo okrog 1.850 ha lovne površine in je bilo v upravljanju vitomarških lovcev od leta 1921 do prisilne združitve z LD Juršinci leta 1951. Po sporazumu o »združitvi« z dne 21. 4. 1951 je bilo dogovorjeno, da bo lovišče vrnjeno LD Vitomarci, ko bodo zagotovljeni vsi pogoji. Začetek postopka za pridobitev lovišča in s tem ponovne ustanovitve LD Vitomarci sega v leto 1981, ko je takratna Krajevna skupnost Vitomarci začela akcijo za vrnitev tistega dela, ki je bil vitomarškim lovcem **odvzet** leta 1951 zaradi višjih ciljev. Omenjeni sporazum je vod-

stvu LD Vitomarci nedosegljiv. V arhivih ga ni mogoče najti!

Vrnitve ni bilo nikoli, kljub številnim prošnjam, tožbam in tudi dogovorom med LD Juršinci in LD Vitomarci o vrnitvi tega dela lovišča, saj so jih »večni lovski funkcionarji« ZLD Ptuj - Ormož venomer uspeli razveljaviti. V LD Juršinci pa so na občnem zboru sprejeli sklep, da se bo spor glede lovišča reševal v okvirju sprejemanja nove lovske zakonodaje in v skladu z določili novega ZDLov - 1. Zato smo 6. 12. 2003 na Ministrstvo za kmetijstvo RS **vložili vlogo za ustanovitev lovišča**. Podsekretar MKGP **Janez Kastelic** je 10. 3. 2004 z dopisi št. 322-08-17, 131/2003/2 in 322/08-17/2003/3 naročil Zavodu za gozdove Slovenije, Enote v Mariboru, **pripravo strokovnih podlag** za oblikovanje novih lovišč v skladu z ZDLov - 1. Na tej osnovi je Zavod za gozdove v Mariboru 27. 9. 2004 tudi pripravil strokovne podlage za ustanovitev lovišča LD Vitomarci, št. 04/2004, in jih posredoval MKGP, ki je glede na ta dokumenta – t. j. strokovnih podlag – z **Odlokom ustanovilo lovišče LD Vitomarci (št. 1502)**. Odlok je bil objavljen v Ur. listu, št. 128, 30. 1. 2004.

Tako je nastalo naše lovišče in le to je prava resnica! To dejstvo potrjujemo tudi s prilogami dokumentov k temu prispevku.

Seveda to »tovarišem« iz ZLD Ptuj - Ormož nikakor ni bilo po volji, kljub sklepu Občnega zbora LD Juršinci, naj problem reši nova lovska zakonodaja. Prav zato so Ustavnemu sodišču RS posredovali v ustavno presojo Odlok o ustanovitvi lovišč in njihovih mej. To je s **sklepom, št. U-I-203/05-4 z 31. 5. 2006**, ugotovilo, da je njihova pobuda očitno neutemeljena in so jo zato **zavrnil**. Torej, Ustavno sodišče RS je pravilnost ustanovitve našega lovišča (št. 1502) LD Vitomarci v obrazložitvi sklepa jasno navedlo, da: »Vla-

da RS v imenu RS dokončno odloča o ustanovitvi posameznih lovišč in o določitvah njihovih meja«. Očitno omenjena tovariša (pisca odgovora v Lovcu, 4/2009) tega sklepa nista prebrala ali pa tega dejstva svojim lovskim tovarišem ne upata povedati, da lahko še naprej manipulirata.

O nalezljivosti drobljena lovišč in njihovih mej, katerega tako vehementno zagovarjata omenjena avtorja, pa odgovarjam, da je ta bojazen odveč, saj so bila lovišča ustanovljena v skladu z ZDLov - 1 in jih ni mogoče kar tako spreminjati, kar je potrdilo tudi Ustavno sodišče RS.

Naše prizadevanje in pravilnost postopka ter legitimnost našega interesa po vrnitvi oz. ustanovitvi lovišča LD Vitomarci je potrdila neodvisna in strokovna Komisija za podeljevanje koncesij pri Ministrstvu za kmetijstvo, ki je z enim glasom proti (LZS) od petih članov predlagala ministru, naj podeli koncesijo za lovišče Vitomarci.

Torej so vse pravne in strokovne institucije v naši državi ugotovile, da je celoten potek ustanovitve lovišča, pa tudi prihodnje podelitve koncesije naši LD zakonit, le lovski funkcionarji ZLD Ptuj - Ormož nadaljujejo 30-letni spor iz golega kljubovanja.

Milan Kuri,
starešina LD Vitomarci

Z objavo tega prispevka so se člani uredniškega odbora z večinskim mnenjem (in dvema proti) odločili omogočiti tudi nasprotni strani dati možnost, da javnosti posredujejo še drugo stran resnice, v kateri navajajo tudi določene dokaze za svoje trditve. Obenem je bila soglasno sprejeta tudi odločitev, da bomo s to objavo končali to polemiko v Lovcu.

Uredništvo

Foto: M. Artnak

Kočevska – pokrajina posebnih namenov in interesov

Ob branju članka Raziskovanje prave številčnosti medveda in »bela lisa« na Kočevskem (Lovec, 2/09, stran 69) ne morem, da tudi sam ne bi napisal nekaj misli o Kočevski, ki jo je sicer razvoj nekako zaobšel, zanimiva pa ostaja zaradi svojega naravnega bogastva, predvsem po številčnosti divjadi in svojevrstnem lovu. Koliko se je s Kočevske v minulem obdobju izvozilo raznega lesa in premoga, koliko se je pridelalo zelo kakovostnega mesa domačih živali, mleka, mesa od divjadi in koliko trofej uplenjene divjadi? Po svetu so območja z naravnimi bogastvi gospodarsko močna. Za razliko, da je Kočevska kar nekako zastala, delovnih mest ni, ljudje se vozijo na delo v Ljubljano in druge kraje. Državi je za vse to malo mar, medtem pa ni pripravljena iz svojih rok predati upravljanja z divjadjo, ampak stopa celo dlje in elitnima izbrancema (obema vodjema LPN) dovoljuje, da pred očmi javnosti in domačimi

lovci pozabljata, čemu so ustanovljena lovišča s posebnim namenom.

Naša družina se je priselila na Kočevsko Reko daljnjega leta 1912. Torej sem zrasel na Kočevskem in tako mi ni vseeno, kaj se dogaja z mojim krajem, saj čutim tudi dolžnost, da ohranimo zglednega tudi našim potomcem. Dedek in oče sta bila vse življenje vezana z delom na gozd kot gozdna delavca sekača in tesača. Pozneje je oče postal celo revirni gozdar v zaprtem območju vse do upokojitve. Tradicija lova mi je bila položena že v zibelko. Dobro se spomnim, kako me je oče poučeval, da moramo naravo razumeti, da ji ne smemo ničesar vsiljevati s svojim dejanji. Kot gozdar ni bil naklonjen umetnemu pogozdovanju, še posebno ne pogozdovanju monokultur. Gozd ustvarja narava sama, mi ji moramo samo pomagati, je učil. Nikakor ni sprejemal ukrepov v naravi, s katerimi bi lahko spreminjali naravno okolje. Tudi v času preganja-

nja velikih zveri, ko volk še ni bil zavarovan, si je prizadeval, da bi morala biti zavarovana vsaj volkulja v času po kotitvi in rasti mladičev. Obsojal je tudi podeljevanje denarnih nagrad za odstrel volka. Odstrel volka je obravnaval le kot nujnost zaradi uravnavanja številčnosti populacije v naravnem okolju in nič več.

Nisem biolog, še manj priznan lovski strokovnjak, da bi navajal ocene številčnosti zveri in divjadi na Kočevskem. Sem pa – kot večletni član zelene bratovščine – pripravljen naravo razumeti in storiti vse, da jo ohranimo in predamo prihodnjim rodovom vsaj takšno, kot smo jo prejeli. Ostajam vnet zagovornik razumne trajnostne rabe in varovanja naravnega okolja, zato se bom ravnal po vseh navodilih stroke, ki bodo sledila načelom varstva naravnega okolja in živali v njem. Nikoli pa ne bom mogel razumeti nepripravljenosti za sodelovanje z raziskovalnimi ustanovami, čemur smo bili priča ob branju zaključnega članka ugotavljanja številčnosti medvedje populacije z metodo DNK.

Tudi sam dajem priznanje in pohvalo prof. dr. **Ivanu Kosu** ter njegovim sodelavcem, ki so s pomočjo najnovejše biotehnologije želeli

oceniti številčnost medveda v osrednjem življenjskem območju medveda v Sloveniji, kjer živi le del skupne dinarske populacije te veličastne zveri. Pohvala tudi z moje strani vsem lovcom – »terencem«, ki so se vključili v zbiranje čim bolj svežih medvedjih iztrebkov, iz katerih so znanstveniki lahko izolirali ustrezen vzorec DNK. Zagotovo je treba dodeliti veliko črno piko odgovornima vodjema LPN, ki sta, več kot očitno, še enkrat potrdila žalostno dejstvo, da je tema loviščema na Kočevskem pomembno le čim več iz narave iztržiti (komercialni vidik), za vse drugo pa naj bi skrbeli lovci sosednjih LD!?

Verjamem, da inž. Štrumbelj dobro pozna razmere v omenjenih LPN, saj je enega od omenjenih vodil še do pred nedavnim tudi sam. Je pa tudi eden prvih (ne naključno), ki si je upal glasno in jasno povedati slovenskim lovcom, da v nekaterih LPN-jih delajo po nekakšnih utečenih praksah njihovih predhodnikov, po načelu kar največ »iztržiti« iz lovišč, a brez nujno potrebnih drugih strokovnih in materialnih vlaganj. Prav je, da se o tem končno tudi javno spregovori, da se strokovna javnost do tega opredeli in da se primerno ukrepa, še preden bo prepozno. To dejstvo bi

morali upoštevati tudi odgovorni. Da bi se zaustavila norost, ki se ji upirajo, kakor vem, tudi že posamezni lovski čuvaji, saj so resnično in dobesedno »umazani od mleka in krvi do komolcev« vse od septembra pa do konca decembra. Citat omenjenega članka ugotovitev le potrjuje.

Omenjene javne skrivnosti glede načrtovanja, izvajanja in nadzora odvzema divjadi bodo po mojem prepričanju prisotne v lovstvu vse do nujne ustanovitve nekakšnega zavoda za lovstvo, kar je bilo v preteklosti že nekajkrat omenjeno. Upravljanje z divjadjo namreč ne prenese nekakšnih vsiljevanj, še najmanj pa političnih. LPN naj bi dejansko opravljala predvsem znanstvenoraziskovalne naloge. Delovala naj bi naravovarstveno, in sicer samo na tistih območjih, kjer jih Narava resnično potrebuje. Na

Kočevskem bi bila taka območja, npr., v Kočevskem Rogu, Jelenovem žlebu, na Goteniškem Snežniku in Krokarku, vključno z Reškim jezerom. Na območjih okoli strnjenih naselij, kolikor jih je sploh še ostalo, pa naj bi v prihodnje z lovišči upravljale lovske družine. Nalogo bi lovci, člani LD, zagotovo dobro opravljali, saj smo slovenski lovci v preteklosti že dokazali, da znamo in zmoremo delati in gospodarno upravljati z naravnimi dobrinami in divjadjo. Ne vem, zakaj se tega dejstva tako otepamo!?

Če vseh teh dejstev nočemo sprejeti in jih nismo pripravljeni priznati ter če nismo pripravljeni ozkih zasebnih interesov izključiti iz sistema upravljanja z divjadjo, se tej naši varovanki slabo piše.

Mirko Lavrič st.
(LD Banja Loka - Kostel)

Ne več tako!

Po več burnih letih, ki so zaznamovala predvsem vrh krovne lovske organizacije, smo dobili novega predsednika Lovske zveze Slovenije (LZS). Je to tisti predsednik, ki bo lahko rešil vse težave, ki so se nakopičile v lovstvu? Spomnimo se samo nekaterih pozivov iz prejšnjih let, ko so zlasti uvodničarji v glasilu Lovec v eni in isti sapi nepopisno hvalili minule dosežke v lovstvu, po drugi strani pa da je v lovstvu trenutno vse narobe in je zdaj čas za velike spremembe. Naj navedem samo nekatere pozive: nekaj se mora spremeniti, čas nas je povozil, stopicamo na mestu, v lovstvu so kritične razmere, recimo bobu bob, bili so zlati časi v lovstvu, zdaj potrebujemo vse, ki kaj zmorejo in znajo, zdaj je zgodovinska priložnost, da lovstvo preoblikujemo v sodobno naravovarstveno organizacijo, v lovstvu potrebujemo pokončne in odločne moze, Hribarja in Lovrenčiča.

Ne dvomim v pokončno držo zdajšnjega predsednika LZS. To je že dokazal. V enem letu je umiril vrh lovske organizacije in spet vzpostavil normalno delovanje vseh organov LZS. To pa še zdaleč ni vse, na kar so opozarjali kritični uvodničarji v glasilu Lovec. Napočil je čas novih izzivov. Zanje pa ne potrebujemo Hribarja in Lovrenčiča, ampak Lutra in Trubarja!

Napočil je čas za popolno reformacijo lovstva. Če je nekdo zapisal, da stopicamo na mestu, lahko k temu samo še dodam, da je lovska organizacija brez dvoma najbolj konzervativna – nazadnjaška organizacija. Vse od srednjega veka naprej se je v lovstvu bore malo spremenilo. V nekaterih pogledih, zlasti kar zadeva gospodarjenje (upravljanje) z divjadjo, smo se vrnili celo daleč nazaj, v srednji vek. V času tranzicije in velikih sprememb v odnosu do okolja pa smo obstali na mestu. Na to opozarja tudi

prispevek Po praznovanju še prenova (Lovec, 11/2007), ko dr. M. Toš citira razmišljanje mag. J. Černača: »Naše lovstvo ima velik ugled v svetu zaradi izjemne biotske pestrosti, strokovnega dela, tradicije naših etičnih norm ter kulture. Zato je zdaj zgodovinska priložnost in naloga, da lovstvo preusmerimo v sodobno naravovarstveno organizacijo, za kar so dani vsi pogoji. To zahtevajo razmere v naravi in naši družbi.« Podobno je zapisano tudi v viziji LZS in ciljih do leta 2012. In zakaj spremembe, če pa smo tako dobri in se na vsa usta hvalimo z dosežki? Če hočemo to razumeti je, hočeš ali nočeš, treba nujno pogledati nekoliko v našo bližnjo lovsko preteklost. Pa čeprav to nekaterim ne bo všeč.

Leto 1976 – velika prelomnica v lovstvu

Sam začetek, ki je v novjšem času najbolj omajal ugled lovske organizacije in povzročil velik razkol med članstvom, sega v čas po sprejetju Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (iz leta 1976). Zakon je bil za tisti čas zelo napreden in sodoben, kar pa ne velja za dopolnila k zakonu, ki jih je »samoupravno« sprejela Lovska zveza Slovenije.

Z lovskim zakonom iz leta 1976 je postal divji prašič, prvič v zgodovini, zavarovana divjad z določeno lovno dobo od 1. aprila do 15. februarja, razen ozimcev in lanščakov, ki jih je bilo dovoljeno loviti vse leto. Lovska zveza Slovenije pa je s samoupravno sprejetimi gojitvenimi smernicami divjega prašiča še dodatno zavarovala s prepovedjo odstrela vseh vodečih svinj. Kot gojitveni ukrep je kmalu sledila še nekajletna zapora odstrela vseh več kot dvehletnih merjascev, ko je bilo dovoljeno loviti samo »blažke«, kot so jih tedaj poimenovali lovci. Sledil je tudi zelo omejen odstrel zrelih merjascev. Divji prašič je tako postal od nezavarovane divjadi kar naenkrat najbolj varovana velika divjad!

Razen vsestranskega varstva divjega prašiča je z gojitvenimi smernicami postal strogo omejen odstrel določenih kategorij osebkov znotraj posameznih vrst velike divjadi. Za vsak tako imenovani »nepravilni odstrel« pa so bile uvedene sankcije – stroge kazni, ki so še vedno v veljavi. Ukrepi, ki jih je samoupravno sprejela LZS, so naše lovstvo potisnili daleč v zgodovino srednjega veka.

Zaradi škode prepoved gojitve divjega prašiča na prostem

V srednjem veku, zlasti še za časa vladavine velikega lovca Karla VI., je postal lov velika zabava nekdanjega plemstva. Ker je zabave željno plemstvo želelo imeti čim več divjadi, je bilo vsakomur, tudi kmetom, prepovedano vse, kar bi utegnilo divjad vznemirjati in tako manjšati njeno številčnost. Kmet svojih njiv niti ni smel ograjevati in ne odganjati divjadi. Škoda od divjadi je sčasoma postala zelo velika, za kmeta obupna. Zaradi nevzdržnih razmer, ki jih je trpel kmet zaradi tlake, desetine in tudi škode od divjadi, so med letoma 1720 do 1732 nastali kmečki upori, ki jih je zadušila šele vojska. Kmalu po smrti Karla VI., ko je prestol nasledila Marija Terezija, so se kmečki upori ponovno razplamteli. Da bi »modra« cesarica preprečila upore kmetov, se je odločila z enim izmed ukrepov zmanjšati število preveč številčne divjadi ter opustiti love med zorenjem posevkov. Kmetje pa so dobili pravico do ograjevanja njiv in odganjanja divjadi. Ker je bila škoda od divjadi, kljub ukrepom, še vedno neznosna, je leta 1770 cesarica s posebnim patentom ukazala iztrebiti divje prašiče na prostem. Dovoljeno jih je bilo gojiti samo v oborah. Kako je bilo s škodo od divjega prašiča po tem ukazu, ni

Vsa avtorjeva mnenja
niso nujno tudi mnenja
uredniškega odbora.

– Op. uredništva

Druga velika napaka ali zmota, ki je po letu 1976 pahnila lovstvo v srednjeveške čase, je že omenjena uvedba strogo predpisanih kazni za tako imenovane nepravilne odstrele v okviru gojitvenih smernic. Korenine sankcij segajo sicer že v začetno obdobje lovsstva po 2. svetovni vojni. Po nemškem ali avstrijskem vzoru smo takrat za nekatero veliko divjad uvedli t. i. gojitveni odstrel. To je bila nekakšna zgolj »namišljena« odbira ali selekcija z namenom izboljšanja kakovosti trofejnih delov pri divjadi. Lovci smo to sprejeli kot visoko lovsko stroko. Temu načelu gojitve divjadi je sledilo označevanje trofej z zelenimi in rdečimi pikami. Sprva je gojitveni odstrel veljal bolj kot priporočilo in tudi ni bil strogo obvezen. Kazni niso bile predpisane. Izbirni ali selektivni odstrel pa je ubiral svojo nadaljnjo pot. Kmalu je postal glavna »strokovnost«

v lovstvu. Iz tega so nastali in še nastajajo najvidnejši lovski strokovnjaki.

Po letu 1976 je izbirni odstrel, po zaslugi »lovske stroke«, postal stroga obveznost pri gojitvi divjadi. Odstrel po strogo predpisanih smernicah in uvedba predpisanega kaznovanja lovcev je doslej brez vsakršnega dvoma največja zmota, ali, bolje rečeno, največja zabloda v zgodovini lovstva. Lahko ga primerjamo le še z zablodo o sežiganju čarovnic. Da, tudi čarovnice so sežigali samo zato, ker si je nekdo izmislil povezanost določenih ljudi, zlasti žensk, s hudičem. Tudi takrat so nastali zavedeni strokovnjaki za ugotavljanje čarovništva. In tudi takrat so zmoto vsi sprejeli za nekaj samoumevnega. Da so trpele nedolžne ženske, ni bilo nikomur mar.

Enako se dogaja zdaj v lovstvu. Tudi tu so nastali strokovnjaki za kategorizacijo, za smernice in kaznovanje nedolžnih lovcev. In tudi lovci so postali zavedeni o nujnosti takih ukrepov, ki so zgolj zmota oziroma posledica neznanja nekoga iz preteklosti. Za veliko zmoto trpijo številni, po krivici obsojeni in kaznovani lovci. Kako nesmiselna je vsaka selekcija ali odbira divjih živali v prosti naravi in kakšne posledice ima to za lovstvo, sem opisal že v prispevku Pri gospodarjenju z divjadjo je čas za korenite spremembe (Lovec, 4/2004). Takrat ni bil odziva. Ni bil še pravi čas za tako objavo. Zdaj je pravi čas in prav bi bilo, da se prispevek ponovno objavi.

Zakon o divjadi in lovstvu iz leta 2004 je najslabši zakon doslej

Leta 2004 je že dokaj načeta in ranjena lovska organizacija po dolgih letih priprav in zapletov dobila nov Zakon o divjadi in lovstvu. Pričakovanja so bila zelo velika, dobili pa smo doslej najslabši lovski zakon. Prvič v vsej zgodovini lovci po zakonu nismo več nosilci upravljanja z divjadjo in lovišči, ampak smo le še

zgolj prevzemniki in izvajalci določenih nalog. Prej zelo hvaljena in opevana lovska organizacija je pogorela in brez vsakršnega odpora pokleknila pred novimi gospodarji. S tem zakonom so se razmere za lovce še dodatno zaostrole in poslabšale, poslabšale pa so se tudi za divjad. Na ramena lovcev, zastojkarjev, so naložene številne nove obveznosti. Pa ne samo to, za vsako načrtovano in neopravljeno delo so predvidene nerazumno visoke kazni. Tako kot so bili nekoč tlačani, smo zdaj tudi lovci za opravljeno neplačano delo povrh še tepeni!

Izvrševanje načrtovanega odstrela ali po novem »odvzema« divjadi je postalo strogo obvezno, skoraj do ene živali natančno. To zelo spominja na obvezno oddajo v kmetijstvu iz Stalinovih časov v Rusiji. Kot je znano, je povzročila strahotno lakoto, umrlo je na milijone ljudi. Nekaj časa je bila obvezna oddaja tudi pri nas, pa se ni »obnesla«. In tudi pri divjadi se ne bo! Obvezne oddaje ne poznamo v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu, čebelarstvu in ne v industriji. Kaj šele, da bi za neizpolnjevanje načrtovane proizvodnje uvedli stroge kazni. V lovstvu pa smo prav to sprejeli brez vsakega odpora! Prav nerazumljivo je, da smo v času, ko je vsa gospodarska in družbena dejavnost naravnana na varovanje narave in v skrb za čim večjo biotsko pestrost, prav v lovstvu uvedli »plansko gospodarjenje« za nerazumno izkoriščanje naše kulturne dediščine. Kje se tu zrcali vizija LZS, da smo lovci največja naravovarstvena organizacija!? Koliko časa bomo še slepili sami sebe in »farbali javnost«, da iz lovišč odvzemamo samo bolno in šibko divjad in da izvajamo zgolj selekcijo, če vsi ozaveščeni lovci dobro vemo, da temu ni tako! Zdajšnja obvezna oddaja divjadi je naravnana tako, da je treba iz vsakega starostnega razreda odvzeti natančno določeno število osebkov. To pa nikakor niso samo oslabele živa-

li ... Obvezni odvzem je postal zgolj številčno redčenje divjadi, ki nima nobene povezave z varstvom narave.

Številčnost divjega prašiča moramo zmanjšati!

Prepričan sem, da je nastal fenomen obveznega odvzema divjadi prav zaradi škode od divjega prašiča. Pri divjem prašiču je dejansko potrebno ne samo, da se opravi načrt odstrela, ampak da opravimo korenit poseg v njegovo populacijo. Samo v dobro lovstva bo, če čim prej ponovno spoznamo, tako kot je že Marija Terezija, da divji prašič ne sodi ali najmanj sodi v kulturno kmetijsko krajino. To ni vrsta divjadi, ki jo lahko množično gojimo tako kot drugo rastlinojedo divjad. Načini njegove prehrane, socialnih odnosov in potrebe po hrani so pač taki, da pri hranjenju nujno povzroča škodo v kmetijstvu. Zmanjšanja številčnosti divjih prašičev, ki je sicer v načrtu ZGS, nikakor ne bomo dosegli na zdajšnji način, ko je njegov odstrel še vedno zelo omejen. Številčnost divjega prašiča se je po letu 1993 z delno sprostitevjo lova precej zmanjšala, a po zaslugi ponovnega strožjega režima odstrela po letu 2004 se njegovo število spet veča. In spet smo lovci tarča ogorčenih protestov zaradi škode! Divjad je zdaj v lasti države, vendar pa smo lovci najemniki lovišč in smo še vedno odgovorni za škodo, ki jo povzroča divjad. Škode od divjih prašičev tudi ne bomo omejili na način, kot to omenja in zagovarja B. Krže. V prispevkih Z gojitvijo sledimo naravi (Lovec, 10/2001) in Gojitev in lov divjih prašičev (Lovec, 2/2002) podučuje lovce, da bo dramatičnost razmer, glede škode, ublažilo le novejšo spoznanje poznavanja vloge materinske skupnosti sorodnih svinj. Žal tega še ni dokazal v praksi. Prav v (nekdaj njegovih) loviščih LZS, s katerimi je neomajno upravljala, je bila škoda od divjega prašiča ena izmed največjih v Sloveniji. Kako veliko vlogo imajo materinske skupnosti

sorodnih svinj, je končno dokazal, preden je šel v zaslužni pokoj, ko je v lovišču Ljubljanski vrh »odvzel« iz lovišča po enem pričevanju šest, po drugem pa osem sorodnih svinj. V tem lovišču je škoda za več let postala povsem znosna. Hitro zmanjšanje števila prašičev na mejo znosne škode je vsekakor pogoj, da bo lovska organizacija postala spet prijaznejša do okolja, lovcev in kmetovalcev. To pa bomo dosegli le z začasnim ukrepom s sprostitevjo odstrela, brez omejevanja in kaznovanja lovcev. Namesto kazni bi bilo mnogo pametneje uvesti začasno nagrajevanje lovcev za vsak odstrel divjega prašiča.

LUO ne izpolnjujejo naloženih nalog

Z novimi gospodarji so se v lovstvu tudi zelo povečala in zaostрила merila za kaznovanje lovcev. Botri kazni so lovskoupravljalška območja (LUO) in lovska inšpekcija. LUO pošilja lovskim družinam načrt odstrela »po kapljicah«. Tako, npr., prejme neka LD začasni načrt 2 prašiča - lanščaka in 2 lanščakinji. Če v LD uplenijo 3 lanščake in 1 lanščakinjo je to (vsaj za ljubljanskega inšpektorja J. Marolta) prekršek, ker en lanščak ni bil v načrtu odstrela in zato ni bil loven. Zanimivo je tudi, da je lovec za tak brezumen prekršek vseeno kaznovan, čeprav LUO za isto leto naknadno odobri neomejen odstrel lanščakov obeh spolov. Še več pa je kaznovanih lovcev za prekoraitve zelo omejenega načrta odstrela več kot dveletnega merjasca. Enaka nemogoča merila za odrejanje prekrškov so seveda pri drugi veliki divjadi. Samo vprašanje časa je, ko bo lovec kaznovan tudi za odstrel več kot dveletnega zajca ali fazana!? Bolj žalostno in zaskrbljujoče pa je dejstvo, da zdaj »lovski tovariši« sami prijavljajo domnevne prekrške. Pojavljajo se že primeri, da je lovski inšpektor obveščen o prekršku, še preden je divjad iztrebljena in ugotovljena njena starost.

Foto: W. Nagel

Kaznovani lovec, v zadovoljstvo inšpektorja, postane novi ovaduh. Lovska bratovščina na tak način postaja le še društvo ovajalcev.

V lovstvu je treba postoriti še marsikaj

Ko se omenja, da je v lovstvu treba postoriti še marsikaj, to nikakor ne bo mogoče na zdajšnji način, **ko v lovstvu brez odpora ponižno sprejmemo vse, kar nam kdo vsili ali ponudi**. Nič se ne bo spremenilo na boljše, če na mesto izraza odstrel in izgube, lov ali odlov uvajamo »lepotni« izraz odvzem. Dokler se lovci imenujemo lovci, bomo lovili, odstreljevali ali odlavljali, sicer se preimenujemo v *odvzemalce*. Recimo bobu bob!

Tudi koncesija oziroma koncesnina, ki jo je lovska organizacija tako željno in nestrpno pričakovala, lovstvu ne prinaša prav nobenega izboljšanja. V času, ko se povsod v svetu za okoljevarstvene programe namenja velike vsote denarja, je uvedba koncesije le velik korak nazaj glede varstva okolja. Napake v okolju se ne bodo popravile same od sebe ali od koncesnin. Za to bo potrebno načrtno izboljševanje razmer in temu nameniti velika finančna sredstva, ne pa da obremenjujemo

varovanje okolja z nekimi nerazumnimi davščinami.

Izboljšanja razmer za divje živali in lovce tudi ni mogoče zagotoviti z obveznim neplačanim (ne prostovoljnim!) delom. Preveč je napak, ki so se v preteklosti nakopičile v okolju, da bi jih popravili s prostovoljnim delom. Prostega časa je vedno manj in zastojkarsko delo je samo še vprašanje časa. Lovce je treba čim bolj razbremeniti dela, ne pa da se jim znova in znova nalaga obvezna bremena. K skrbi za okolje pa je treba pritegniti zlasti kmetovalce in gozdarje.

Za izboljšanje dramatičnih razmer, ki jih nekateri čutijo, se spet poraja želja po ustanovitvi zavoda za lovstvo. A se od takega zavoda preveč pričakuje. Če ga bo ustanovila vlada, bo to samo še ena lovska institucija več z nedoločeno, vprašljivo vlogo. Da pa bi se kar LZS preimenovala v zavod, je to čista utopija. Zavod že imamo, to je Zavod za gozdove Slovenije. In kaj imamo od njega? Imamo tudi Zavod za varstvo narave, pa ga lovci sploh ne poznamo (ali komaj), čeprav bi moral tesno sodelovati z lovci. Z lovstvom se ukvarjajo še mnoge druge institucije: od ministrstev, univerz, inštitutov in po novem tudi kmetijske in goz-

darske šole. Pojavljajo se tudi že novi mlajši lovski strokovnjaki. Pameti je torej dovolj, pa se razmere v lovstvu ne izboljšujejo, kvečjemu slabšajo. LZS tudi veliko pričakuje od uvedbe LIS – Lisjaka. Kaj nam je prinesel Lisjak doslej? Podatke izkoriščajo v glavnem samo LUO za mesečne pozive k izpolnjevanju obveznega načrta odstrela, ZGS in lovska inšpekcija. Kot da je v lovstvu pomembna samo še obvezna oddaja. Kdo pa poziva ribiče, gozdarje, kmetovalce ali čebelarje k izpolnjevanju obvezne oddaje in označevanju odvzema lesa ali rib v kordinatne oznake (kvadrante)? Nihče, to delamo lahko samo lovci – zastojkarji! Le kaj nam bodo novi lovski strokovnjaki še natrpali na ramena! Ali bomo morali začeti, razen poginule divjadi, v lovišču pobirati še vse kakce za DNK-analize – in bomo spet pridno ubogali!?

Ne več tako, predsednik! Pozivi za spremembe niso zaman. V zadnjih dvajsetih letih je postala lovska organizacija na splošno najbolj neprijazna nevladna organizacija. Zato naj se lovci ne ustrašijo stopiti v boj za staro pravdo. Za seboj imamo 20.000-glavo množico lovcev, ki nas bodo v vsem podprli. V imenu vseh (navadnih) lovcev zato na

vrata Lovske zveze Slovenije pribijam nekaj naslednjih zahtev:

1. Lovstvo je treba v celoti vrniti v roke lovcem.

2. Takoj je treba preklicati in ukiniti gojitvene smernice, ki so nastale s samoupravnim sporazumom leta 1976.

3. Takoj je treba ukiniti načrtno gospodarjenje (upravljanje) z divjadjo z obveznim izpolnjevanjem načrta odstrela.

4. Takoj je treba odpraviti vsako kaznovanje lovcev, in sicer pri zakonitem izvajanju lova pa tudi glede obvezno naloženega prostovoljnega dela.

5. Takoj naj se ukine pregled odstrela in kategorizacija trofej velike divjadi.

6. Takoj je treba ukiniti velike love – pogone, ki spominjajo na izrojen lov v srednjem veku.

7. V čim krajšem času je treba zmanjšati število divjih prašičev na znosno število, ki ne bo povzročalo občutne škode.

8. Velike zveri in druge nam odvzete lovne vrste divjadi je treba vrniti med lovno divjad.

9. Za gospodarjenje z divjadjo naj se uvede preprost model, tako kot velja za severnoevropske države ali Kanado.

10. Lov v času paritvenega obdobja naj se prepove za vso divjad.

11. Lovci naj ostanemo lovci. Namesto besede odstrel pa uporabimo besede lov, loviti, odlov ali odlavljanje, ne pa odvzem.

12. Vsa preprostejša dela v lovišču naj se opravljajo z neobveznim neplačanim, prostovoljnim delom, brez kazni za neudeležbo. Vsa večja nujna dela naj se opravijo za plačilo.

13. Za prihodnost lovstva bo treba razmisliti o ustanovitvi nove naravovarstvene organizacije, v kateri bo v okviru zdajšnjih prostorskih enot – lovišč – lovstvo le ena od sekcij, ki bodo delovale v skupnem interesu širšega varovanja okolja – vizija LZS do 2012 leta.

Lojze Černe, dipl. inž. agr.

Puška že dolgo ni edino orodje slovenskega lovca

Dr. Milan Pogačnik, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS

Potem ko smo se z ministrom dr. Milanom Pogačnikom že v Mariboru sredi marca dogovorili za krajši pogovor za naše glasilo, smo se z njim v njegovem kabinetu v Ljubljani konec aprila na dolgo in široko pogovarjali o mnogih lovskih temah. Beseda je dala besedo in minister Pogačnik, tudi sam član slovenske zelene bratovščine, je v zelo sproščenem razgovoru nanizal veliko zanimivih pogledov in razmišljanj, ki smo jih strnili v pričujoči intervju.

Cenjeni gospod minister, od sprejema nove lovske zakonodaje mineva pet let. Kaj bi lahko dejali za prvo »petletko« delovanja lovstva po novih zakonskih tirnicah. So rešitve dobre in na katerih področjih se kažejo največje slabosti?

»Menim, da je še nekoliko prezgodaj za tovrstne ocene. Novo lovsko zakonodajo bomo lahko polno in celovito ocenjevali šele potem, ko bo čez leta analizirano izvajanje prvih koncesijskih pogodb za lovišča in tudi uresničevanje vseh podzakonskih aktov, ki izhajajo iz novega Zakona o divjadi in lovstvu. Leta 2004 smo dobili novi Lovski zakon, nato pa kar nekaj časa čakali na podzakonske akte in njihovo izvedbo. Vesel sem, da sem leta 2004 kot kmetijski minister objavil razpis za lovišča, po vnovičnem prevzemu te funkcije lansko jesen pa sem kot eno od prvih nalog ministrstva določil prav pripravo razpisa za dodelitev koncesij za upravljanje lovišč. Izvajanje koncesijskih odločb bo naše ministrstvo celovito spremljalo in analiziralo, zlasti z vidika analize šibkosti sistema, da bi ga lahko z ustreznimi, še boljšimi in učinkovitejšimi rešitvami sproti dograjevali. Moram povedati, da si od nove lovske zakonodaje resnično veliko obetam, sploh, če jo bomo izvajali pravilno in dosledno. Pri tem pa ne bo odveč spomniti na zakonske obveznosti vseh, ki jih zakon zadeva. Odgovornost in obveznosti LD se bistveno spreminjajo in povečujejo; če bo to v praksi celovito zaživelo, potem bomo zagotovo vsi zadovoljni.«

Podpisali ste prve koncesijske pogodbe za upravljanje lovišč. Ob sprejemanju zakonskih uredb je bilo veliko križev in težav, po razpisu pa so zadeve stekle mnogo preprosteje, kot so napovedovali nekateri avtorji črnih scenarijev. Kaj pričakujete od starih/novih koncesionarjev in ali bo kmetijsko ministr-

Dr. Milan Pogačnik

stvo bdelo nad izvajanjem pogodb. Že zdaj se namreč govori, da bodo nekateri poskušali »prehitevati po desni« in se izogniti veliki odgovornosti. Bodo za kršitelje kazni hitre in učinkovite? Kakšno je vaše mnenje o zahtevah lastnikov gozdov in kmetijskih zemljišč, ki koncesijam odločno nasprotujejo in iščejo pravico na evropskih sodiščih?

»Naše ministrstvo je do zdaj podelilo že 405 koncesij za upravljanje lovišč, nerešenih je ostalo le 6 zadev, in sicer

primeri, ko sta se po dve LD prijavili za isto lovišče ali se je ista lovska družina prijavila za dve lovišči. Primeri, ki jih bomo rešili v naslednjih tednih, so pravno bolj zapleteni in verjamem, da bo pravna stroka poiskala najboljše odgovore in rešitve. Moram poudariti, da sem doslej dosledno upošteval mnenje strokovne komisije in se izrecno izogibal vsem pristranskostim. Spoštovali smo torej zakon, ki uveljavlja princip prednostnega vrstnega reda. Naj pose-

bej poudarim, da bo ministrstvo nadziralo izvajanje koncesijskih pogodb. Verjamem, da je odgovornost lovcev tako visoka, da nam ne bo treba posegati po kakršnih koli radikalnih ukrepih. Moram tudi povedati, da sem se že dvakrat v preteklosti pogovarjal z lastniki gozdov in kmetijskih zemljišč. Seveda jih povsem razumem, vendar pa sem kot minister dolžan spoštovati veljavno zakonodajo in jo tudi izvajati. Divjad je državna lastnina, gre torej za upravljanje z loviščem in divjadjo. Ne vidim pa ovir, da lastniki gozdov in kmetijskih zemljišč ne bi mogli sodelovati v procesih načrtovanja, ki ga vodi in usklajuje Zavod za gozdove. Lahko tudi izrazijo svoje nasprotovanje, a veljavni oz. predpisani pravni red je v pravni državi pač treba spoštovati in mi kot ministrstvo moramo pravne predpise izvajati. Tukaj dilem enostavno ni. Treba pa je opozoriti še na dejstvo, da morajo tudi lovci spoštovati pravice, ki gredo lastnikom gozdov in kmetijskih zemljišč. Potrebno bo vzdrževati korektne odnose do obeh strani, pri čemer se zavedamo, da imata obe strani svoje pravice in hkrati predpisane obveznosti.«

Kakšna je vaša aktualna ocena stanja slovenskega lovstva – nenazadnje ste tudi sami član zelene bratovščine. Ali menite, da je več kot stoletno izročilo lovske organizacije na Slovenskem dovolj spoštovano in ali je zdaj družbena veljava lovstva v sorazmerju z dejansko vlogo, ki jo ima lovska organizacija na področju varstva narave in gojitve divjadi. Kje vidite največja odstopanja?

»Slovensko lovstvo ima izjemno bogato tradicijo, ki jo visoko cenim in spoštujem. V preteklosti se je v različnih zgodovinskih obdobjih do lovstva oblikovalo različno javno mnenje. Včasih je lovstvo dobilo tudi negativen prizvok, češ, da je to privilegij veljakov. Lovci si namreč prizadevajo uravnnavati številčnost populacij z množnostmi okolja, skrbijo za obstoj oz. ohranitev posameznih vrst, skrbijo za naravno okolje, pomagajo divjadi v težkih razmerah, izboljšujejo naravne razmere in pogoje za njeno ohranitev, skratka, govorimo o večnamenski vlogi lovstva, vključno z dejavnostjo lova. Takšna namenskost lovstva se mi zdi zelo pomembna, lov pa je tudi oblika druženja članov lovskih družin. Klasične funkcije lova, s katero bi bil prvenstveni odstrel divjih živali, je vse manj. Je pa res, da je bil v preteklosti včasih lov tudi politično izbrabljeno, kar je bilo gotovo nesprejemljivo. S takšnimi posameznimi primeri zlorab je slovensko lovstvo utrpelo tudi škodo, vendar teh pojavov ne smemo posploševati. Generalno gledano se je slovensko lovstvo tega izogibalo, že

dolga desetletja je prvenstvena predvsem večnamenska vloga lova, ki jo vse premalo poudarjamo v javnosti. To je ključna funkcija, ki zajema tudi naloge s področja lovske kinologije, strelstva, izobraževanja in usposabljanja. Nena zadnje ne smemo pozabiti na sodelovanje lovcev pri čistilnih in sorodnih akcijah, na zbiranje vzorcev za ugotavljanje realne številčnosti vrst in bolezni divjadi in še bi lahko naštevali. Lovstvo je vpeto v družbeno okolje, brez dvoma lahko govorimo o družbeni koristnosti lova. Puška že dolgo ni več edino orodje lovcev; namesto puške govori drugo orodje. Lovci so najbolj zaslužni za ohranitev velikih zveri in še kaj bi se našlo. Poglejmo zadnji primer medveda na Rožniku. Na njem lahko slovensko lovstvo piše uspešno zgodbo, kako lahko tudi zveri vračamo v naravno okolje.«

Gospod minister, vodite kmetijsko-gozdarsko področje in ste verjetno vsak dan zasuti s kritikami glede škode od divjadi. Dnevni tisk prinaša zelo resna opozorila zlasti o škodi zaradi volka na Krasu (in še kje), medved s svojimi obiski tako rekoč na domačih dvoriščih je tudi na udaru, da o najnovejših zapletih zaradi sivih vran ne govorimo. Čeprav so mnoga vprašanja verjetno bolj namenjena okoljskemu ministrstvu, so hkrati praktično povezana tudi z vašim delom in odločitvami. Vaše ministrstvo oziroma vlada daje subvencije in podpore kmetom, ki pa so razočarani nad mladenostjo odgovornih, ko je treba priznati škodo zaradi zveri. Kraševci se izjemno hujujejo nad volkovi; zveri so nasploh predmet kritike. A pri tem pozabljamo, da so za mnoge težave krivi ljudje sami oziroma tisti, ki nerazumno silijo v sobivanje zveri in ovc, in to, na primer, tudi sredi območij gozdnate kočevske pokrajine, čeprav Kočevska sploh ni osamljen primer.

»Ena izmed odgovornosti LD ob podelitvi koncesij je izpolnjevanje obveznosti do škode, ki jo povzroča lovna divjad. Država pa ima odgovornost do zavarovanih vrst in škodnih primerov, ki jih le-te povzročajo v okolju na lovnih in nelovnih površinah. Pri tem ni odveč, če spomnim, da smo danes soočeni z nekaterimi novimi pojavi, na primer s škodo od sivih vran. Vse skupaj je treba reševati strpno. Pripraviti je potrebno določene strategije, na primer do volka in njemu sorodnih vrst, saj so koncepti za posamezne vrste pač različni. In posebnosti vrst je treba upoštevati. Za medveda se zdi, da je vendarle aktualno razmišljanje o območjih, v katerih je ta lahko prisoten, in o območjih, kjer ga pač ne sme biti. Tudi odvračalna krmišča ne bi smela biti že preživela rešitev.«

Kmetje se upravičeno jezijo nad škodo, ki jo povzročajo divji prašiči. Zato bi jih bilo treba držati »na kratko«. Torej je treba njihovo številčnost uravnnavati z intenzivnim odstrelom in drugimi ukrepi. Kaj načrtujete na tem področju v kmetijskem ministrstvu in kakšen je vaš pogled na nekdanjo zelo učinkovito »odvračalna krmišča«? Kako je z obsegom škode od druge rastlinojede divjadi ter z ukrepi za njihovo preprečevanje v gozdovih oziroma gozdni pokrajini? So razlike občutne? Najbrž pa se, spoštovani gospod minister, strinjate, da glede nalog države na področju izpolnjevanja vseh mednarodnih in domačih predpisov za ohranjanje stabilnih populacij prostoživečih divjih živali, zlasti še ogroženih vrst, ne moremo slikati le črno-belih podob. Vprašanja so zelo zapletena in terjajo celovite rešitve oziroma odgovore.

»Ena od pomembnih nalog slovenskega lovstva je uravnavanje številčnosti populacij divjadi. To je velika odgovornost LD, pri čemer je treba vedeti, da je številčnost odvisna od razmer v loviščih. Predpisani odstrel je treba dosledno izvrševati. Ugotavljamo, da je tudi zaradi že omenjenega zaraščanja in opuščanja kmetovanja divjad marsikje v Sloveniji pritisnila v neposredno bližino naselij. To morajo lovci vedeti in v tem duhu preudarno gospodariti. V preteklosti smo že uspešno uveljavljali odvračalna krmišča, ki so bila zelo učinkovit ukrep. Tovrstne rešitve smo vnovič predlagali v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor, zlasti še zaradi medvedov. A želim poudariti, da bo probleme, ki jih omenjate v vašem vprašanju, treba reševati zelo specifično, tako rekoč za vsako lovišče posebej, tudi v sodelovanju z gozdarji zaradi pretirane škode v gozdovih, na primerih objedenosti mladja. V okviru svojih pristojnosti je država pripravljena sodelovati in že zdaj naše ministrstvo dobro sodeluje z Ministrstvom za okolje in prostor. Verjamem, da bomo uspešni.«

Gospod minister, seznanjeni ste z mariborskim modelom učinkovitega sodelovanja lokalne skupnosti z lovskimi organizacijami na terenu. Mestna občina je lovce vključila v programe varstva okolja in v naloge zaščite in reševanja. Zlasti delo v okoljevarstvenih programih je izjemno pomembno, in sicer od zatiranja stekline, preventivnega delovanja pri izvajanju ukrepov zoper ptičjo gripo in še bi lahko naštevali. Slišali smo, da bi bilo lahko prav vaše ministrstvo tisto, ki bi po celoviti strokovni analizi pripravilo zakonske podlage za vključevanje lovske organizacije v del javne službe, povezane z ome-

njenimi vprašanji. Tako bi zagotovili učinkovitost in tudi državnih financ ne bi bistveno obremenjevali. Kaj pravite o takih pobudah, ki jih je zlasti glede učinkovitega nadzora nad dogajanjem v naravnem okolju Pohorja načel mariborski župan Franc Kangler? To bi bilo še eno priznanje lovski organizaciji in primer njenega odgovornega umeščanja v krog javnega interesa in delovanja.

»Menim, da se pobuda mariborskega župana Franca Kanglerja sklada tudi z mojimi pogledi na večnamenskost lova danes. Prav je, da se lovci vedno bolj vključujejo v druge programe, zlasti naravovarstvene, okoljske dejavnosti in prizadevanja, ki imajo v lovski organizaciji tradicijo. Ocenjujem, da bi bilo treba zelo natančno opredeliti te obveznosti in se začeti celovito pogovarjati o nalogah lovcev, ki so lahko koristne za vse državljanke in državljane Slovenije. Dobro bi bilo analizirati dosedanje aktivnosti in iz njih izluščiti pogloblitve

naloge, ki bi jih lovci lahko opravljali v javno dobro širšega družbenega okolja. To se mi zdi še kako koristno in »mariborski model« je kot pilotni tovrstni projekt absolutno vreden posnemanja. Morda bi lahko strokovne podlage in izhodišča za vseslovensko uporabo tega modela pripravila skupnost občin Slovenije. Vidim veliko možnosti, da se na osnovi celovitih, poglobljenih in strokovnih analiz teh nalog opredeli nove družbeno koristne funkcije lovstva kot elementa družbene dobrine v kontekstu varstva okolja.«

Čisto ob koncu, gospod minister, naše glasilo se pripravlja na praznovanje stoletnice izhajanja. Ga redno prebirate? Kaj v njem pogrešate in kakšno je vaše splošno mnenje o našem glasilu, ki je v vseh dolgih letih izhajanja skrbelo »za povzdigo slovenskega lovstva«?

»Revijo Lovec redno berem, v njej najdem veliko koristnih informacij, strokovnega in leposlovnega čtiva. Sicer ni

sem kaj posebej aktiven lovec, kar najbolj vedo moji lovski prijatelji, s katerimi pa se zelo rad družim. Prav druženje z njimi mi veliko pomeni in koristi pri sprostivni po napornem delu. Z dogajanjem v slovenskem lovstvu in naši lovski organizaciji sem dobro seznanjen prav iz našega glasila Lovec. Rad bi povedal, da je revija Lovec družbeno zelo aktualna, informativna, strokovna in pri naša tudi veliko zanimivih člankov, zapisov in razprav o vsem, kar se dogaja v lovstvu. Tudi zapise o doživetjih posameznikov, o nostalgčnih spominih na čase, ki jih ni več, in še bi lahko našteval. Bogastvo Lovca je tudi njegova sporočilnost na področju lovskega leposlovja, s katerim je obogatil slovensko literarno zakladnico. Skratka, Lovec naj ostane takšen, kakršen je: informativna, strokovna in poljudna revija, namenjena za vse člane zelene bratovščine.«

Gospod minister, hvala za pogovor!

Dr. Marjan Toš

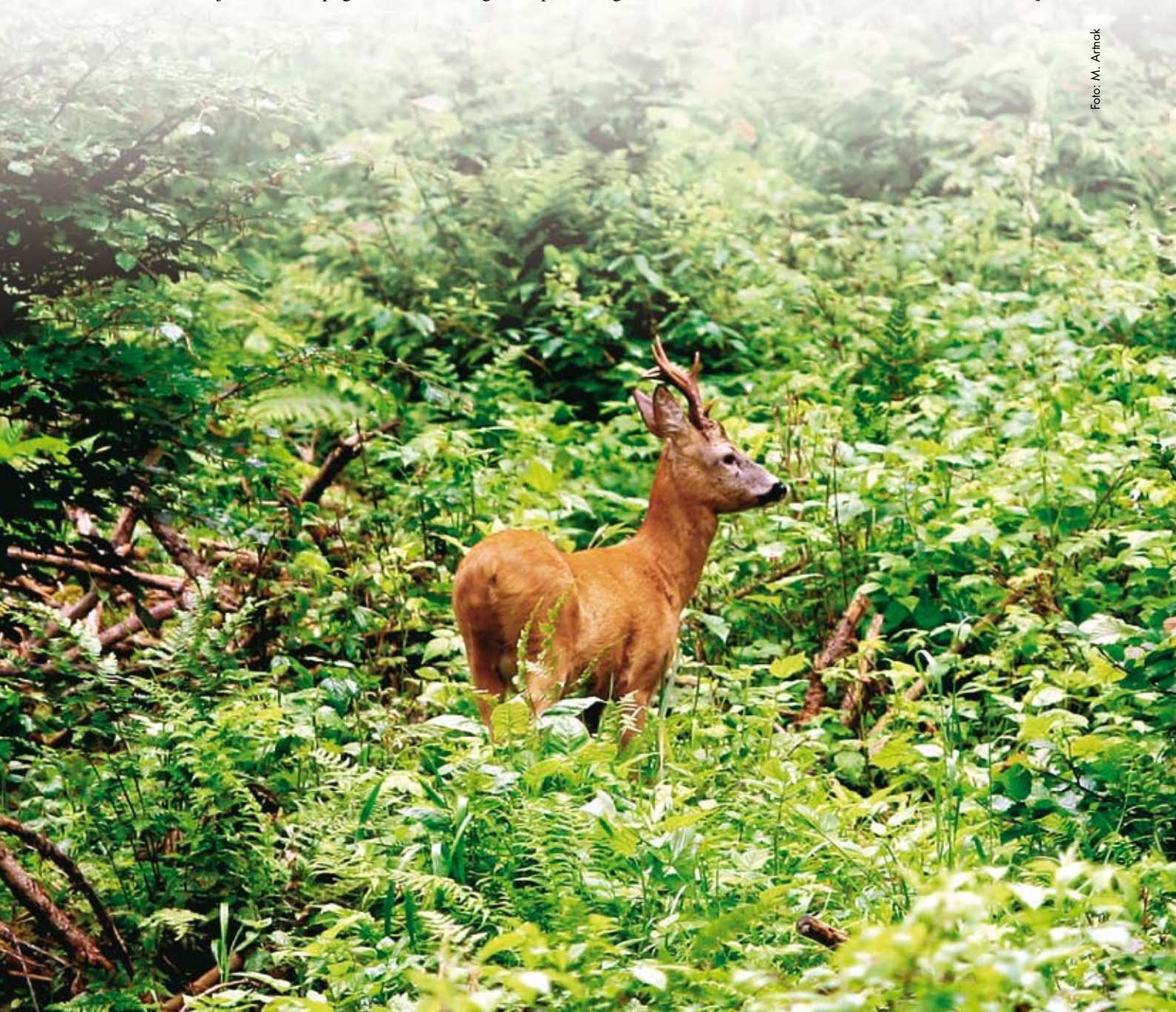

Foto: M. Artnak

Posegi v gorski in gozdni svet

– z vidika predpisov o gozdovih

Poleg že obravnavane tematike uporabe planinskih poti (Lovec, 3/09, str. 122) je v veljavnih predpisih dokaj celovito urejena tudi uporaba gozdnih prometnic. Ta vprašanja urejata Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98, 24/99, 56/99, 67/02, 110/02, 112/06, 115/06 in 110/07 – v nadaljevanju: zakon) ter Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/2009 – v nadaljevanju: pravilnik). Med gozdnimi prometnicami so za lovce najzanimivejše **gozdne ceste** in **gozdne vlake**. Poleg uporabe navedenih gozdnih prometnic so z vidika varstva divjadi pomembna tudi določila o gradnji teh objektov, s katerimi se slabšajo življenjske razmere za divjad. Zato si tudi to vprašanje zasluži ustrezno obravnavo. Z vidika uporabe že zgrajenih gozdnih prometnic, na kar se omejujem v tem prispevku, pa menim, da je treba opozoriti na nekaj zadev.

Uporaba gozdnih cest

V vsakdanjem življenju vsakdo ve, kaj je gozdna cesta. V pravnem pomenu pa morata biti za priznanje statusa gozdne ceste izpolnjena naslednja bistvena pogoja. To je

cesta, ki v prvi vrsti služi gospodarjenju z gozdovi in ki je vpisana v evidenco gozdnih cest. Gozdna cesta sodi med nekategorizirane ceste glede na predpise, ki urejajo ceste (to pomeni, da zanjo ne velja Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju – Uradni list RS,

št. 16/95, 28/95 in 35/2001), predvsem pa je gozdna cesta javnega značaja, kar pomeni, da jo, če ni določeno drugače, lahko uporabljajo vsi (člen 38/I zakona in člen 2/I – točka 2 pravilnika). Zakon to še enkrat navaja v prvem odstavku 39. člena, saj je navedeno, da lahko »Gozdne ceste praviloma ... uporabljajo tudi drugi uporabniki«. Gozdne ceste se od drugih cest razlikujejo po tem, da morajo biti označene kot gozdne ceste, in po tem, da drugi uporabniki take ceste uporabljajo na lastno odgovornost (člen 39/I zakona ter člen 18 in člen 20 pravilnika). Zaradi navedenih značilnosti predpisi ne navajajo, da so gozdne ceste javne ceste, temveč določajo, da so gozdne ceste »javnega značaja«.

Pri uporabi gozdnih cest predpisi dopuščajo vsaj malo manevrskega prostora, najprej Zavodu za gozdove Slovenije, da v sodelovanju z lastniki gozda določi **režim njihove uporabe** (člen 39/II zakona). Ta režim mora zagotavljati uporabo gozdne ceste, da se z njo pov-

zročajo čim manjše motnje v uresničevanju funkcij (vloge) gozda kot ekosistema (člen 19/I pravilnika). Med ukrepi za uresničitev tega cilja velja omeniti:

- trajno in popolno zaporo gozdne ceste za vsa vozila, razen za potrebe gospodarjenja z gozdovi,
- začasno ali trajno prepoved uporabe gozdne ceste za določeno vrsto vozila,
- začasno prepoved prometa za vsa vozila in
- druge prepovedi ali omejitve, če to terja stanje gozdne ceste ali razmere v gozdu (člen 19/II pravilnika).

Ob tem samo omenjam, da pravilnik določa tri kategorije gozdnih cest (23. člen pravilnika), hkrati pa predpisuje, katere omejitve so mogoče za posamezne tipe gozdnih cest. Tako je trajna in popolna zapora gozdne ceste za vsa vozila mogoča le pri gozdnih cestah, ki spadajo v kategorijo G3, torej v tisto skupino gozdnih cest, ki so v prvi vrsti namenjene gospodarjenju z gozdovi in ki od vseh gozdnih cest najmanj zmanjšajo vrednost (degradirajo) naravnega okolja. Trajno in popolno zaporo gozdnih cest Zavod za gozdove Slovenije označi s cestnoprometnimi znaki za prepoved prometa, lahko pa take ceste zapre tudi z zapornico (člen 42/II zakona).

Z vidika varstva divjadi je najučinkovitejša prepoved uporabe gozdne ceste za vsa ali vsaj za nekatere vrste vozil (na primer: štirikolesniki, motorji, ki povzročajo veliko hrupa in podobno). **Uporaba gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe (drugi odstavek 39. člena) je prekršek, za katerega se pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik kaznuje z globo od 1200 € do 42.000 €, odgovorna oseba pa z globo od 600 € do 2.000 €. Posameznik, ki gozdno cesto**

uporablja v nasprotju z določenim režimom uporabe, se kaznuje z globo od 400 € do 800 € (79. člen zakona).

Zakon v četrtem odstavku 39. člena pooblašča Zavod za gozdove Slovenije, da določi **poseben režim prometa**, če gre med drugim za gozdne ceste:

- v varovanih gozdovih in v gozdovih s posebnim namenom in
- v gozdovih, ki so v prostorskih delih gozdnogospodarskih načrtov določeni kot območja, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Med vsemi določbami je navedena norma še najbolj uporabna, saj so razlogi za prepoved prometa (vožnje) predpisani izredno široko. Za tako prepoved Zavod za gozdove Slovenije ne potrebuje soglasja lastnika gozda, res pa je, da niti zakon niti pravilnik natančneje ne navajata, kaj je mišljeno s »posebnim režimom prometa«. Na podlagi veljavnih predpisov je tako mogoče tudi v posebej zavarovanih gozdovih predpisati le tiste ukrepe, ki jih omogoča že citirani drugi odstavek 19. člena pravilnika. Pomanjkljivost ureditve iz četrtega odstavka 39. člena zakona je tudi v tem, da kršitve tega odstavka niso posebej sankcionirane v kazenskih določbah zakona. Tako se kot edina razlika med režimom uporabe iz drugega odstavka 39. člena zakona in posebnim režimom uporabe iz četrtega odstavka istega člena izkaže okoliščina, da v zadnjem primeru za določitev prepovedi in omejitev Zavod za gozdove Slovenije ne potrebuje soglasja lastnikov gozdov.

Gozdne ceste so, kot omenjeno, javnega značaja. Če za posamezno cesto ni predpisanih določenih omejitev, jih lahko uporabljajo vsi z vsemi vozili, ki jih je mogoče uporabljati v javnem prometu. V pravnem pomenu jih za vožnje

na lov s terenskimi vozili, štirikolesniki in podobnim lahko uporabljamo tudi lovci. Vseeno pa menim, da bi morala biti stopnja občutljivosti lovcev pri uporabi gozdnih cest višja, kot to velja za druge obiskovalce gozdov. To pomeni, da bi se morali lovci tudi po gozdni cesti, razen v izjemnih primerih, gibati peš, tiho in neopazno, tako da ne bi vznemirjali divjadi in drugih prostoživečih divjih živali. K temu nas, če nič drugega, zavezuje prvi odstavek četrtega člena Etičnega kodeksa slovenskih lovcev, saj gibanje, zadrževanje in bivanje lovcev v naravi in lovišču ne sme škodovati naravi.

In nenazadnje še opozorilo, ne glede na to, koliko je to komu ljubilo. Gozdna cesta je javnega značaja, zato je na njej, kot na nelovni površini, po mojem mnenju prepovedan vsakršen lov, kot to določa 9. točka prvega odstavka 10. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 in 17/08). Citirana točka namreč ne prepoveduje le lova na javnih cestah (kar gozdna cesta nikakor ni), temveč prepoveduje lov tudi na »drugih tovrstnih površinah«. Resnici na ljubo je treba napisati, da lahko Zavod za gozdove Slovenije izda dovoljenje za začasno zaporo gozdne ceste, med drugim tudi zaradi izvajanja lova (člen 42/III zakona), iz česar je mogoče sklepati, da je v času zapore na takih cestah lov dovoljen.

Predstavljeni predpisi pomenijo splošno ureditev uporabe gozdnih cest. Mogoče pa so tudi posebne oz. specialne ureditve za posamezna območja v Republiki Sloveniji. Tako specialno rešitev vsebuje še vedno veljavni *Zakon o Triglavskem narodnem parku* (Uradni list RS, št. 17/81, 18/81, 42/86, 8/90, 35/01 in 110/02), ki ureja uporabo gozdnih cest v osrednjem območju narodnega parka (člen 13/I – 6. točka). Zakon za to območje določa obrnjeno pravilo, kar pomeni, da je uporaba vseh gozdnih cest za javni promet prepovedana, razen če je za posamezno cesto to posebej dovoljeno in označeno.

Uporaba gozdnih vlak

Zunaj gozdnih cest je vožnja načeloma prepovedana (člen 40/I zakona). Po avtentični razlagi citiranega člena (Uradni list, št. 111/2006) je prepovedana vsaka vožnja z vsemi vozili, kot jih določajo predpisi o varnosti cestnega prometa, razen voženj, ki so namenjene gospodarjenju z gozdovi ali reševanju ljudi oziroma premoženja. Ta prepoved velja tudi za vožnjo po gozdnih vlakih.

Glede slednjih je zakon z zadnjo novelo, sprejeto leta 2007, prinesel izjemo. Na gozdnih vlakih sta namreč izjemoma dovoljeni ježa in vožnja s kolesi brez

V klinu

Pot čez Komarčo

Vse foto: G. Goršek

Planine za skalo

motorja s pogojem, da so take vlake ustrezno označene ter da je to vnaprej določeno v prostorskem delu območnega načrta (člen 40/III). Zakon o gozdnih vlakih širi možnost vožnje tudi na »druge označene poti« na območjih, določenih v prostorskem delu območnega načrta. Iz besedila tega člena pa ni popolnoma jasno, ali pogoj »določenosti v prostorskem delu območnega načrta« velja le za druge poti ali tudi za gozdne vlake. Lahko pa sklepamo, da je zakonodajalec ta pogoj predpisal za gozdne vlake, pa tudi za druge označene poti. Potruditi se je treba tudi pri razlagi četrtega odstavka 40. člena zakona, po katerem: »Poti iz prejšnjega odstavka in pogoje njihove rabe sporazumno določijo in v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah označijo lastniki, Zavod

in lokalna skupnost«. Zakonodajalec je namreč uporabil besedo »poti iz prejšnjega odstavka«, iz česar je mogoče sklepati, da je s tem mislil druge označene poti, pa tudi gozdne vlake. Razumevanje tretjega in četrtega odstavka tega člena je oteženo tudi zato, ker se Vlada Republike Slovenije kot predlagateljica zakona ni potrudila in vsebine tega člena ni tudi razložila v gradivu, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije poslala v obravnavo in sprejem.

Na podlagi navedenega je mogoče napraviti praktičen zaključek, po katerem imajo upravljavci lovišč možnost, da le posredno, prek lastnikov zemljišč, lokalne skupnosti ali Zavoda za gozdove Slovenije dosežejo, da se na gozdnih vlakih in drugih gozdnih poteh ne uvede oziroma ukine možnost ježe ter možnost vožnje s kolesi brez motorja. Vožnjo zunaj gozdnih cest sankcionira že citirani 79. člen v 27. točki prvega odstavka. **Predpisane globe za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika, odgovorno osebo ali posameznika so enake, kot so navedene v poglavju o gozdnih cestah.** Pri tem zakonodajalec v tem členu ni sankcioniral vožnje s kolesom brez motorja. Ježa in vožnja s kolesom brez motorja sta namreč mogoči kršitvi, ki ju lahko v večini primerov stori posameznik. Zato je zakonodajalec to kršitev predpisal kot »posebno kršitev« (člen 81/III – točka 3), zanjo pa predpisal **globo v višini od 200 € do 400 €.**

Z vidika varstva divjadi v pravilniku ni pomembnejših določil. Določa le omejitve uporabe gozdnih vlak v bližini območij, pomembnih za ohranjanje in razvoj prostoživečih živali v času njihovih življenjsko pomembnih obdobj

(člen 30/II pravilnika). Pri tem kot pravnik opozarjam na dejstvo, da **pri tej omejitvi ne gre za možnost, ki jo uporabniki gozdne vlake lahko uporabijo ali ne, temveč za obvezno omejitev uporabe gozdne vlake v obdobjih, ki so pomembna za divjad oziroma za določene druge živalske vrste.**

Nadzor nad uporabo gozdnih prometnic

Kot na vsakem drugem področju nadzirajo uresničevanje določil zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov inšpektorji, v primeru predpisov o gozdovih pa **gozdarski inšpektorji** (člen 75/I zakona). Za obravnavano tematiko je pomembnejši drugi del tega odstavka, po katerem **posege v gozdni prostor nadzirajo tudi inšpektorji za lovstvo in ribištvo, gradbeni in urbanistični inšpektorji**, – vsak v okviru svojih pooblastil.

Že omenjena zadnja novela zakona je prinesla še eno novost. Iz zelo skope obrazložitve vladnega predloga je mogoče razbrati, da ta želi bistveno povečati učinkovitost nadzora pri rabi gozdov. Zato je predlagala možnost, **da določeni delavci Zavoda za gozdove Slovenije pridobijo status tako imenovanih gozdnih nadzornikov.** To so delavci, ki so glede na svoje vsakdanje delo stalno v gozdovih, zato lahko nadzor opravljajo učinkovito in racionalno.

V skladu s prvim odstavkom 77 a. člena zakona lahko **gozdarski nadzornik postane delavec Zavoda za gozdove Slovenije, ki ga za to pooblasti minister, pristojen za gozdarstvo.** Tako pridobijo pooblastila prekrškovnega organa o zakonu o prekrških. Med drugim gozdarski nadzorniki poleg vseh drugih pristojnosti »opravljajo neposredni nadzor nad izvajanjem določb prvega in tretjega odstavka 40. člena zakona (prepoved vožnje zunaj gozdnih cest ter prepoved ježe in vožnje s kolesi brez motorja zunaj označenih gozdnih vlak in drugih poti) in na njihovi podlagi izdanih predpisov«. Zakon natančno ureja pooblastila gozdarskega nadzornika, za obravnavano temo pa je najpomembnejše pooblastilo, na podlagi katerega lahko gozdarski nadzornik izda plačilni nalog osebi, ki stori prekršek iz 27. točke prvega odstavka 79. člena zakona (vožnja zunaj gozdnih cest) in prekršek iz 3. točke tretjega odstavka 81. člena zakona (ježa ali vožnja s kolesom brez motorja zunaj označene gozdne vlake ali druge poti). **Kot lovci in varuhi narave lahko glede tega le upamo, da se bodo določila zakona uresničila oziroma uresničevala tudi v praksi.**

Goran Šuler, uni. dipl. prav.

Slika 1: Uspavana Snežka

gibala na območju, velikem 12.200 hektarjev, kar je sicer manj, kot smo opazili pri drugih risih. Večino časa se je zadrževala na Snežniški planoti na območju med hrvaško mejo, Ilirsko Bistrico, Jurščami, Mašunom in Leskovo dolino (slika 2). Če te podatke primerjamo z gibanjem risinje Dine, ki smo jo spremljali leto prej, lahko ugotovimo, da sta to »sosedbi«, ki sta se večino časa zadrževali vsaka na svojem območju in le redko zahajali na sosednji teritorij. Dina se je namreč večino časa zadrževala vzhodno od Snežnika, v Gorskem kotarju in zahodnem delu Goteniške gore na Kočevskem.

Konec februarja smo med spremljanjem Snežke na jugozahodnem delu Snežniške planote v njeni neposredni bližini zabeležili intenzivno oglašanje samca, s katerim si je delila teritorij. To je bilo v času viška parjenja risov. 70 dni pozneje, kolikor časa traja brejost, smo v okolici Sviščakov našli dva

Novi podatki o risih iz dinarskih gozdov

Rezultati raziskav 2008

Leta 2008 se je končal mednarodni projekt DinaRis. V zadnjem letu smo s telemetričnima ovratnicama opremili še dva risa in na tak način pridobili nove pomembne podatke o gibanju risov, njihovem odnosu z drugimi gozdnimi vrstami in vplivu plenjenja risa na populacije njihovega plena.

Projekt DinaRis, ki ga je v okviru programa INTERREG IIIA delno financirala Evropska unija, je bil namenjen predvsem zbiranju novih podatkov, ozaveščanju javnosti o pomenu in ogroženosti risa v Sloveniji in na Hrvaškem ter okrepitvi slovensko-hrvaškega sodelovanja pri upravljanju s skupno dinarsko populacijo risov. O rezultatih prvega dela tega projekta smo že poročali v eni izmed lanskih števil glasila Lovec (7–8/2008). V vmesnem času smo v sodelovanju z loviščem s posebnim namenom Jelen - Snežnik uspeli odloviti še dva risa, kar je še povečalo naše znanje o tej največji evropski mački. Predstavljamo nekaj zaključkov raziskav.

Risinja Snežka

V začetku februarja 2008 se je v past v bližini Mašuna ujela odrasla risinja (slika 1). Ker je bil njen vzorec peg na telesu precej podoben samici Dini, ki smo jo spremljali leto prej, smo najprej domnevali, da je morda ista žival. Poznejša natančnejša analiza vzorca kože s pomočjo fotografij je pokazala, da je druga samica, ki pa je morda v bližjem sorodstvu z Dino. Takšne izsledke so dale

tudi poznejše genetske analize, opravljene na Oddelku za biologijo. Risinja je dobila ime Snežka. Svoje ime je pozneje dobro upravičila, saj se je večino časa zadrževala na območju pod Notranjskim Snežnikom.

Ob odlovu v zabojno past smo jo pregledali in izmerili; tehtala je 18 kilogramov, njeno starost pa smo ocenili na štiri leta. Opreмили smo jo z GPS-GSM-VHF-ovratnico enakega tipa, kot jo je imela že risinja Dina. S pomočjo GPS-koordinat, ki jih je redno pošiljala v obliki SMS-sporočil, smo lahko natančno spremljali njeno gibanje in aktivnost. Risinjo Snežko smo sicer poznali že pred odlovom, saj smo jo v snežniških gozdovih večkrat sledili v snegu. Tako smo med drugim vedeli, da je leta 2007 povrgla najmanj dva mladiča. Seveda pa smo potem, ko je bila opremljena z ovratnico, o njej izvedeli še precej več.

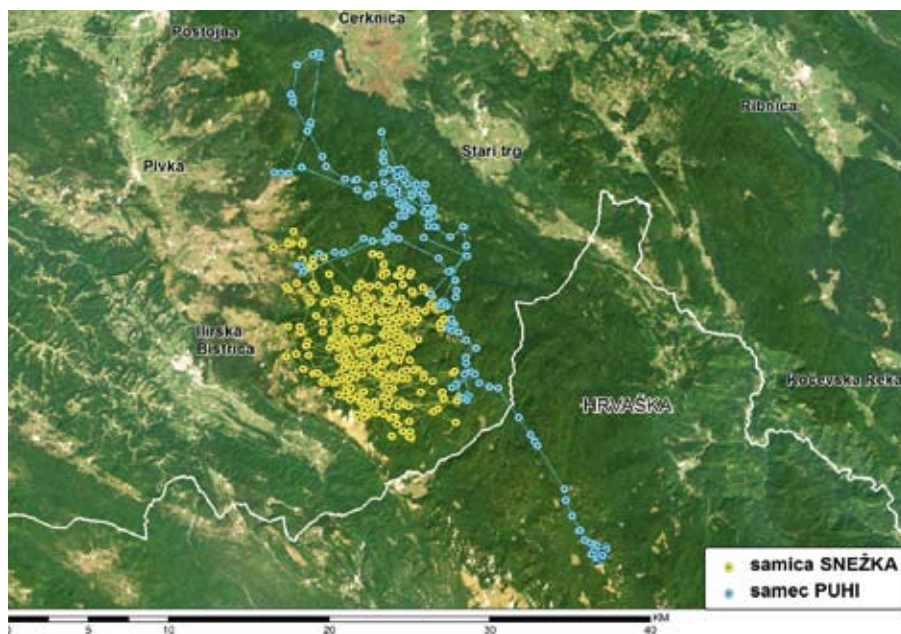
Ugotovili smo, da je od njenega prejšnjega legla do samostojnosti preživel le eden od mladičev. Po približno osmih mesecih spremljanja smo imeli tudi že precej dobro predstavbo o njenem domačem okolju. Do začetka oktobra, ko je ovratnica prenehala delovati, smo zbrali 684 lokacij. Risinja se je

mladiča (slika 3), ki ju je v naslednjih dveh mesecih Snežka večkrat prestavila v nova gnezda, v drugi polovici julija pa sta ji že začela slediti. Ker ovratnica ni več delovala, nismo mogli ugotoviti, kaj se je z njima dogajalo od jeseni naprej in ali je kateremu uspelo preživeti do osamosvojitve naslednje leto.

Ris Puhi

Istega leta kot Snežko nam je uspelo ujeti še enega risa. Marca se je namreč v past pri Leskovi dolini, prav tako v LPN Jelen, ujel mlad samec, težak 11,5 kilograma. Poznejša genetska analiza je pokazala, da je eden izmed dveh mladičev risinje Dine, ki ju je leta 2007 povrgla v Gorskem kotarju na Hrvaškem in je takrat dobil ime Puhi. To nam je dalo priložnost, da smo lahko spremljali njegovo gibanje v času, ko si je šele iskal svoj teritorij. Z zanimanjem smo opazovali, na katerem območju se bo ustalil. Kmalu po odlovu se je oddaljil od domačega okoliša svoje matere in se odpravil proti severozahodu. Nekaj časa se je zadrževal na Javornikih, nato pa odšel proti severu do Cerknškega polja. Ko je prišel v bližino poseljenega območja, se je obrnil in vrnil proti jugu. To verjetno nakazuje na težave zaradi drobljenja življenjskega prostora, ki jo trpijo vrste, kot je ris, ki za svoje življenje potrebujejo zelo velika območja.

Puhi se je maja vrnil pod Snežnik in kmalu za tem v skoraj ravni liniji na-

Slika 2: Območje gibanja risinje Snežke in mladega samca Puhija

Vse foto: M. Krofel – Diana

Slika 3: Eden izmed Snežkinih mladičev

daljeval svojo pot prek meje v Gorski kotar. Prišel je vse do narodnega parka Risnjak, kjer pa je junija poginil. Kot smo že poročali, vzroka smrti ni bilo mogoče zanesljivo potrditi (Lovec, 10/2008). Poznejša primerjava gibanja teritorialnega samca, ki so ga spremljali na hrvaški strani, je izključila možnost, da bi bil Puhi ubit v spopadu za teritorij. Tako kot najverjetnejši vzrok smrti ostaja poškodba med lovom (v bližini mrtvega risa smo našli njegov zadnji plen), ne moremo pa izključiti tudi zdravstvenih težav.

Stopnja plenjenja parkljarjev pri risih

S pomočjo spremljanja risov smo dobili tudi nove podatke o stopnji plenjenja (za natančnejši opis metodologije glej Lovec, 7–8/2008). Pri risinji Snežki je bila stopnja plenjenja skoraj enaka,

kot smo jo opazili pri Dini – v povprečju je uplenila enega parkljarja na 7,2 dneva. Vsi ostanki plena so pripadali srnjadi. Nasprotno pa je bila stopnja plenjenja manjša pri mlademu samcu Puhiju, ki je večji plen uplenil v povprečju vsakih 10 dni. Poleg srnjadi je med večjimi živalmi lovil tudi druge vrste (npr. lisice). Kot je že večkrat omenjeno, je treba pri ugotavljanju vpliva plenjenja na plenske vrste upoštevati tudi površino, na kateri lovi posamezen ris. S pomočjo telemetričnih podatkov smo lahko ocenili, da je samica Snežka v povprečju uplenila 0,4 parkljarja/100 ha na leto. Po ocenah o gostoti srnjadi bi bilo to okoli 6 % populacije.

Vpliv plenjenja je bilo težje oceniti za mladega samca, ker se še ni ustalil na nekem območju in ker ga nismo spremljali dovolj dolgo. Če predpostavljamo, da se njegov domači okoliš, če bi bil še živ, ne bi več povečeval, bi njegova

stopnja plenjenja znašala 0,1 parkljarja/100 ha na leto, kar ustreza okrog 2 % populacije srnjadi. Ker pa bi bilo njegovo območje gibanja v vsem letu verjetno večje, bi bile vrednosti manjše. Opažene razlike v stopnji plenjenja si lahko razlagamo predvsem zaradi slabše izkušenosti mladih risov in posledično manjšega lovnega uspeha. Verjetno odraščajoči risi manjši uspeh plenjenja parkljarjev nadomestijo tako, da lovijo manjši in lažje ulovljivi plen. Analiza prehrane je, na primer, pokazala, da pri mladih risih lahko navadni polh pomeni kar polovico vsega plena.

Raziskave v prihodnosti

S temi raziskavami smo si precej izboljšali predstave o ekologiji risa. Še vedno pa so podatki omejeni predvsem na snežniško-javorniški gozdni kompleks in Gorski kotar, ki sta, kot kaže, zdaj še zadnji območji, kjer je zapolnjenih več sosednjih teritorijev in kjer redno poteka razmnoževanje. Poleg nadaljevanja spremljanja risov na tem območju bi v prihodnosti radi pridobili tudi več informacij o risih iz drugih predelov, kjer pogosto živijo le posamezni osebki oziroma je pojavljanje risov precej redek pojav oziroma se risi pojavljajo le občasno. Zato pozivamo vse lovce, naj nam sporočijo vsako najdbo risovega plena ter tudi druga znamenja opažanja (Ivan Kos, 041/765-857; Miha Krofel, 051/228-717; Hubert Potočnik, 031/794-100).

Miha Krofel,
mag. Aleksandra Majič Skrbinšek,
Anton Marinčič,
dr. Ivan Kos

Poleg rezultatov, predstavljenih v tem prispevku, je v okviru projekta DinaRis potekalo še precej drugih raziskav (npr. raziskava stališč javnosti in lovcev do risa, analiza habitata, monitoring s pomočjo vonjalnih količkov, genetske raziskave itn.). Vsa zaključna poročila raziskav so dostopna na spletni strani www.dinaris.org pod rubriko Publikacije.

Predstavljene raziskave so bile rezultat dobrega sodelovanja s številnimi poklicnimi lovci in člani lovskih družin, katerim bi se radi zahvalili na tem mestu. Še posebno zahvalo namenjamo poklicnim lovcem iz LPN Jelen. Brez njihovega sodelovanja bi bile takšne raziskave zelo težko izvedljive. Prepričani smo, da bodo tudi njihova prizadevanja vsaj delno pripomogla k ohranjanju te naše najbolj ogrožene vrste sesalca.

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatič Širnik

(Nadaljevanje)

Ker so bile na Kranjskem redke, v kmetijstvu pa niso povzročale škode, naj bi bila njihova uvrstitev med škodljive živali nerazumljiva. Veljavni zakon o varstvu za kmetijstvo koristnih ptic naj ne bi upošteval znanstvenih dognanj, pri pripravi zakona pa se oblasti niso posvetovale s strokovnjaki, ampak so slepo sledile vladnemu predlogu. Zato naj bi bil veljavni zakon (1910) slabši od zakona iz leta 1870. Po njegovem bi morali zakone, ki so odločali o usodi posameznih živalskih vrst, pregledati vsakih deset let in jih prilagoditi novim razmeram. Upal je, da bodo kranjske oblasti kmalu spoznale potrebo po zaščiti velike uharice, da bodo tudi zanje uvedle raziskavo, kot naj bi to storile za planinskega orla (P., 1913: 182–184). Po Kapusu (K., 1914: 153–154) so na Kranjskem pobili veliko neškodljivih ptic, med njimi tudi veliko uharic. Lepega ponočnjaka pa ne bi smeli uničiti.

Medved - kralj naših gozdov in naravni spomenik

Ne dolgo tega je medved vznemiril Ljubljancane. Meščanom je pretila potencialna nevarnost in takoj so se organizirale pristojne službe. Ker naj ne bi bilo mogoče sobivanje z neposlušnim medvedom v bližini prestolnice, je bila izdana odločba za odstrel. In kot da bi vedel, da je nezaželen, se je umaknil in se tako izognil smrti.

Pogromi proti medvedu imajo dolgo zgodovino. Tokrat bomo predstavili nekatere primere izpred 1. svetovne vojne, objavljene v Lovcu. Leta 1909 je kranjski deželni zbor ukinil izplačevanje premij (talij) ali nagrad za medvede. Nagrade naj ne bi imele več pomena, dobrovoljnemu *rjavemu kosmatinu* naj bi se zgodilo že preveč krivic. Pravi lovci naj bi ga cenili in bili pripravljeni plačati visoko ceno ter povrniti morebitno škodo, samo da bi ga imeli v svojem lovišču. Seveda vsi lovci niso bili takega mnenja. Nekateri so se pritoževali, da jim medvedi napadajo jelene, drugim je bilo samoumevno, da so ob morebitnem srečanju skušali medveda pokončati. To so največkrat počeli na skrajno nepremišljene načine in s povsem neprimernimi sredstvi. Tretji so si preprosto želeli dragoceno trofejo. Znano je, da je medvedji lov privabil marsikaterega imenitnega lovca, v javorniške gozdove celo avstrijskega cesarja. V njih so imeli pred vojno urejene posebne preže (čakališča) za medvede, na katerih je knez Windischgrätz uplenil pet medvedov (Brin, 1910). Graščakinja Olga Rudež se je leta 1914 lahko pohvalila že s tremi uplenjenimi medvedi (Anon., 1914).

Blizu Babnega Polja je medveda srečal lovski čuvaj. Ker je bil neoborožen, se je umaknil. O dogodku je poročal sovaščanom. Eden od možakarjev se je nemudoma oborožil s sekiro in v čuvajevo spremstvu krenil v lov za medvedom. Žival sta presenetila, ko se je mastila z jelenom. Ker se pri jedi ni pustil motiti, sta začela vanj metati sekiro. In po reku, da se pametnejši umakne, se je napadalcema umaknil medved (L., 1910). Nekaj podobnega se je zgodilo na Veliki gori pri Ribnici. Tam je lovec kar trikrat streljal na medveda, vendar se puška ni sprožila. Medvedu je bilo dovolj in se je umaknil (Anon., 1910). Medveda je zgrešil tudi lovec blizu Loškega Potoka. Tam se je žival umaknila v varno zavetje lovišča, ki

Medved – stoletja preganjana žival (Vir: Arhiv Slovenskega lovskega muzeja (TMS))

ga je imel v zakupu predsednik Slovenskega lovskega društva (V., 1913). V Kolpski dolini je lovec s palico izbežal medveda iz brloga ter ga nato skušal pokončati s šibrenico. Šibre medvedu niso mogle do živega, naenkrat pa je bil v nevarnosti lovec. Na srečo je imel s seboj psa, ki se je vztrajno zaganjal v medveda. V neenakovrednem boju jo je skupil medved; ubil se je pri padcu čez skale (Anon., 1912). Na Babnem Polju sta pastirja medveda, ki je napadel ovce, skušala pregnati z žarečimi ogorki iz žerjavice (M., 1913). Veliko vznemirjen je bilo vedno na območjih, kjer so se medvedje pojavljali redkeje. Praviloma so povsod organizirali pogone, ki so se največkrat končali brezuspešno.

Še bolj nepremišljeni so bili napadi na medvedke z mladiči. Lovcem je večkrat uspelo ustreliti medvedko, mladiče pa so prepustili lastni usodi. Posebno pomilovanja vredna je zgodba iz Dolenje vasi. V bližini omenjenega kraja so fantje ujeli komaj 23 centimetrov velikega medvedka ter ga izročili najemniku lovišča (Anon., 1914).

V Slovenskem lovskega društvu so bili vedno na strani medveda. Redno so obsodili vsako nepremišljeno preganjanje. Poudarjali so, da je medved naš ponos, ki bi ga bilo škoda zatreti (Anon., 1910).

(Se nadaljuje.)

Podpora tudi našemu predlogu za »zelene mostove« za razširjanje velikih zveri

Generalna skupščina FACE

Četrtega aprila letos je bila v Trieru (Nemčija) Generalna skupščina Združenja evropskih lovskih zvez - FACE, ki sem se je udeležil kot predstavnik LZS in kot podpredsednik FACE za srednjo regijo (Avstrija, Češka, Madžarska, Slovaška, Švica in Slovenija).

V zgodnjih dopoldanskih urah se je na pripravljalni seji najprej sestel izvršni odbor. Na seji smo obravnavali in sprejeli poročilo o delu v obdobju od zadnje skupščine in obravnavali poročilo o uresničevanju finančnega načrta za leto 2009. Slovenija sodi v tisto polovico članic, ki so v celoti poravnale svoje letošnje finančne obveznosti. Obravnavali smo tudi prošnjo Madžarske lovske zbornice za vstop v članstvo FACE, v nadaljevanju pa tudi kritične ugotovitve nekaterih mednarodnih institucij, npr. Bird-Life glede kršitev mednarodnih obveznosti Malte, pri omejitvi spomladanskega lova na ptice selivke, zlasti na sloko ali velikega ključača ter grlico.

Posebna delovna skupina za pripravo na septembrske volitve, vodi jo predsednik nemške lovske zveze g. **Borchert**, je po daljših posvetovanjih podprla kandidato sedanjega predsednika in sedanjega finančnika (zakladnika) za ponovno izvolitev s 3-letnim mandatom. Po krajšem odmoru je z delom začela generalna skupščina.

V uvodu je bila ugotovljena odsotnost predstavnikov Albanije, Bosne, Cipra, Črne gore, Hrvaške, Madžarske, Moldavije, Romunije in Srbije (od skupno 36 držav članic), kar ni ravno spodbuden podatek. Po moji oceni so k temu delno prispevale finančne razmere, pa tudi

Na sejah organov Združenja evropskih lovskih zvez FACE je zagotovljeno in tudi mora biti simultano prevajanje v angleški, francoski, nemški in španski jezik.

draga in težja dostopnost do mesta zasedanja; vsaj za nekatere. Sprejeta je bila moja pobuda, naj bi eno od naslednjih skupščin, najverjet-

Predstavnik Italije in podpredsednik FACE Giovanni Bana je sprejel pobudo za oživitve in podporo slovenskim predlogom za gradnjo »zelenih mostov«, kar je tudi v interesu Avstrije in Švice ter podpora širjenju velikih zveri po naravnih poteh.

Generalno skupščino FACE je vodil njen predsednik G. Gilbert de Türckheim.

neje leta 2010, sklicali v JV Evropi.

V uvodnem delu so bila predstavljena poročila predsednika, generalnega sekretarja in blagajnika FACE, po katerih ni bilo daljše razprave. Finančne rezerve FACE znašajo okrog 500.000 €. Skupščina je z aplavzom potrdila tudi kandidato za prihodnjega predsednika.

V razpravi, ki je sledila, so bila obravnavana predvsem naslednja vprašanja:

- spodbujanje partnerskega sodelovanja med članicami (»twining«), kar naj bi poglobilo tudi učinkovitost delovanja FACE,

- spodbujanje regionalnega sodelovanja, katerega vsaj v osrednji regiji, ki jo formalno zastopam, doslej ni bilo.

Vse foto: B. Krže

Očitno dobro razpoložena predstavnik Avstrije, dr. Peter Lebersorger in Karl Sirowatka.

Glede tega smo se pozneje dogovorili, da je ena od možnosti, da bi se predstavniki lovskih zvez osrednje regije srečali ob mednarodni lovski razstavi, ki bo na Češkem konec maja 2009,

- za delovni razgovor o problematiki širitve areala velikih zveri, s poudarkom na »zelenih mostovih«, je pobudo prevzela Italija, ki v FACE sodi v »klub velikih« in ji pripada neposredno podpredsedniško mesto,

- FACE je izboljšala svoj logotip, uporabljajo pa ga lahko samo članice,

- v okviru nalog iz programa NATURA 2000 in trajnostne rabe naravnih virov poteka vrsta mednarodnih projektov z delovnim naslovom SHAI/SHAI (Suistanab-

le hunting/Angling initiative), katerih namen je ohranjati tudi interese in odgovornost lovstva,

- v okviru FACE naj bi zaživel program Artemis, t. j. enotni informacijski sistem s podatki zlasti o odstrelu in izgubah,

- zanimiva in od slovenske stvarnosti odmaknjena razprava je potekala o etičnih in humanih načinih lova s pastmi,

- kar nekaj časa je bilo namenjenega predstavitvi programov in dela organizacij OMPO (Oiseaux migrants du paleartiques occidentales), ki spremljajo stanje v selivskih vrstah lovnih ptic in ki se zavzema za razumno rabo tega naravnega vira. Interesi FACE bodo zagotovljeni tudi s sofinanciranjem. Najavljeni so bili tudi različni evropski razpisi za naravovarstvene programe in možnosti kandidiranja članic za pridobitev teh projektov,

- FACE se zaveda velikega pomena prihodnjih volitev v evropski parlament in ohranitve delovne skupine (Intergrupe), ki je sicer delovala neformalno, z izme-

njava stališč in uskaljevanjem pogledov na poznejše odločitve parlamenta. To neformalno skupino je vrsto let vodil dr. **Michl Ebner**, ki se umika z evropskega parlamentarnega življenja. Takšno obliko dela pa naj bi nadaljevali. Njena ohranitev bo mogoča z zbiranjem najmanj 120 podpisnikov iz treh različnih političnih strank, kar pa bo mogoče šele po volitvah,

- nordijski del držav članic opozarja na velike težave, ki nastajajo s prenamnožitvijo tujljev, kar zlati prizadeva ribištvo. Nekajletni popolni prepovedi lova, ki jo je sprejela Evropska komisija, naj bi sledile odlovne kvote z natančno vodenim evidenco. Pravico lova naj bi imeli le Eskimi. V nadaljevanju razprave so prevladale ugotovitve o izboljšanju sodelovanja s CIC, IUCN; OMPO in številnimi drugimi svetovno in evropsko pomembnimi organizacijami,

- predstavniki Malte so sicer zanikali navedbe nekaterih medijev o kršitvi omejitev splomladanskega lova, podobno tudi predstavnik

Francije, kateri velja podoben očitek lova na pribe in škurha. Problematika velikega kormorana pa je različna: v Franciji jih na leto odstrelijo okrog 40.000, na Danskem prirastek te vrste zmanjšujejo z uničevanjem gnezd. Ne eno ne drugo pa za javnost niti za zvezo ni najbolj sprejemljivo,

- kot pomemben dosežek je predsednik FACE ocenil sodelovanje z Evropsko zvezo zemljiških posestnikov in kmetovalcev (COPA/COGECA),

- pobuda, imenovana CO-UNTDOWN 2010, se v okviru FACE uresničuje predvsem z ohranitvijo biotske raznovrstnosti v državah članicah,

- nekako odmaknjena od stvarnih problemov zdajšnjega in jutrišnjega evropskega lovstva se zdi pobuda Španije za legalizacijo lova z lokom v Evropi, pa tudi pobuda nekaterih članic za ovrednotenje gospodarskega učinka lovstva v najširšem pomenu, kar zajema tudi številna delovna mesta.

Blaž Krže,
predsednik Komisije LZS za
mednarodne odnose

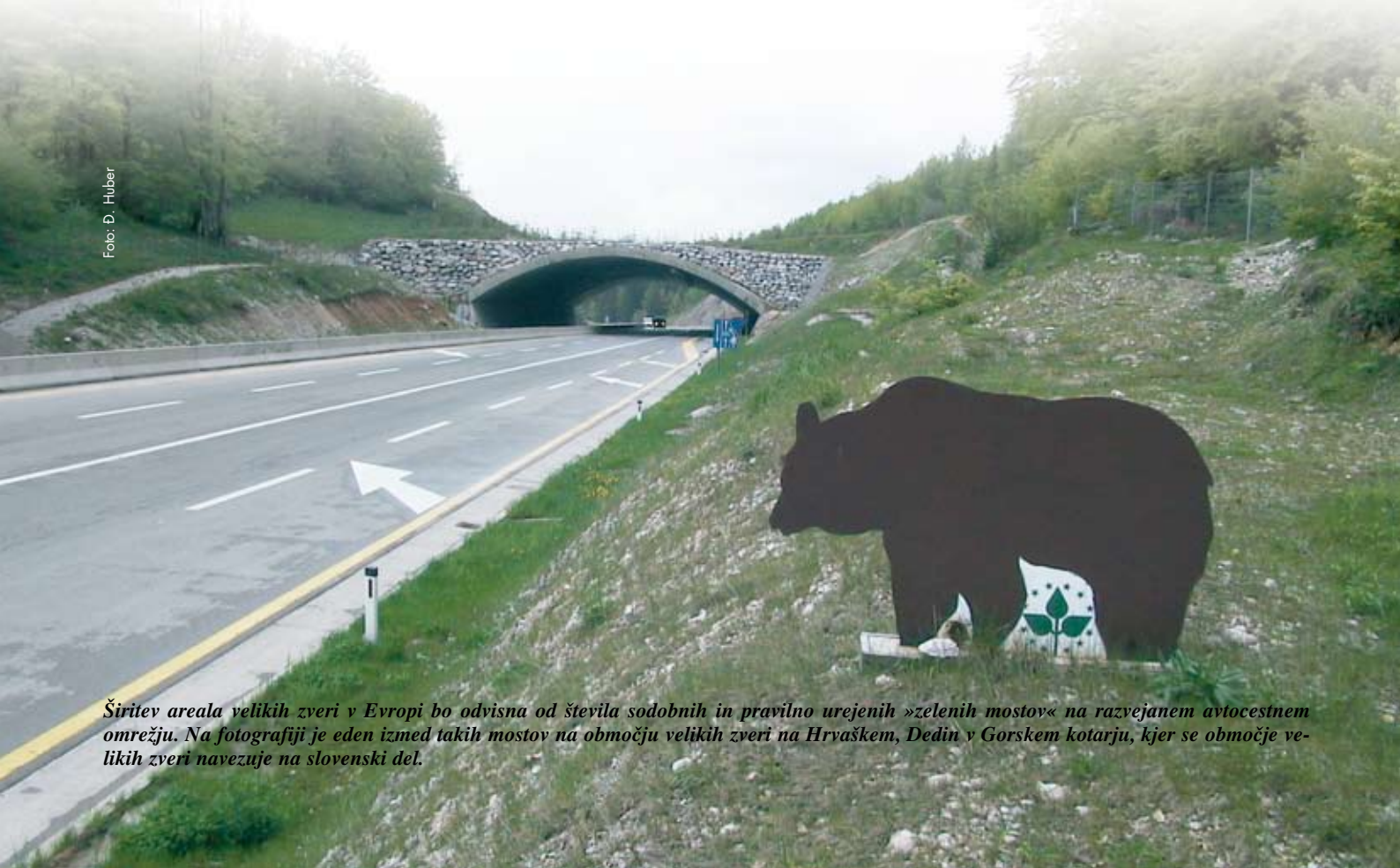

Foto: D. Huber

Širitev areala velikih zveri v Evropi bo odvisna od števila sodobnih in pravilno urejenih »zelenih mostov« na razvejanem avtocestnem omrežju. Na fotografiji je eden izmed takih mostov na območju velikih zveri na Hrvaškem, Dedin v Gorskem kotarju, kjer se območje velikih zveri navezuje na slovenski del.

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: V zvezni deželi Saška so januarja letos našli mrtvega volka. Analize so pokazale, da je bil ustreljen s strelnim orožjem. Deželna lovška zveza in nemška lovška zveza sta dejanje najstrožje obsodili in izjavili, da morebitnih težav ne smemo reševati z ilegalnimi odstrelmi, temveč prek načrta upravljanja s populacijo. Nekatere naravovarstvene organizacije so ponudile 10.000 € nagrade za informacije, ki bi pripeljale do odkritja storilca omenjenega dejanja.

(Wild und Hund, 7/2009)

Romunija: V pokrajini Covasna, ki leži v osrednjem hribovitem predelu države, je medvedka tako zelo poškodovala 30-letnega sprehajalca, da je naslednji dan v bolnišnici umrl. Medvedka je skupaj z mladiči iskala hrano, pri tem pa je nalezla na dva sprehajalca. Kot smo že povedali, je prvega smrtno poškodovala, medtem ko je drugi uspel pravočasno pobegniti.

(Wild und Hund, 7/2009)

Nemčija: Kmetijsko poklicno združenje je zaradi vse pogostejšega pojava nesreč predpisalo obvezno privezovanje lovcev na odprtih prežah. Določilo je bilo zapisano v ustreznem predpisu za preprečevanje nesreč pri lovu in bo začelo veljati prihodnje leto. V zadnjem času naj bi se po podatkih omenjenega združenja zelo povečalo število padcev z odprtih prež. Padci naj bi nastali predvsem zato, ker na takih odprtih prežah lovci zaspijo, deloma pa tudi zaradi prevelike lovske mrzlice.

(Wild und Hund, 7/2009)

Nemčija: V bližini kraja Bernried na spodnjem Bavarskem je rekreativni tekač ravno zapustil svoj avto in začel s tekom v gozdu, ko se je pred njim pojavil trop divjih prašičev, v katerem sta bili dve svinji z mladiči. Ker sta se obe svinji počutili ogroženi, je trop napadel tekača, ki je pravočasno uspel pobegniti v svoj avto. Vendar to obeh svinj ni pomirilo, saj sta nekaj časa »obdelovali« tudi avto, ki je pri tem utrpel manjšo škodo. Podoben primer se je zgodil tudi v Berlinu, ki je s svojimi številnimi parki znan

Deželna lovška zveza Saške in Nemška lovška zveza sta najstrožje obsodili nelegalen odstrel volka na Saškem.

po zelo veliki gostoti divjih prašičev. V enem od parkov je namreč trop divjih prašičev napadel sprehajalca. Posredovati je morala policija skupaj z zaposlenimi državnimi lovci, ki so pristojni za ukrepanje na območju mesta. Šele ko so enega divjega prašiča ustrelili, drugega pa ranili, je trop zbežal s kraja dogodka. Pozneje so ranjenega divjega prašiča uplenili.

(Deutsche Jagd Zeitung Internet, Jäger Internet)

Namibija: Od 24. aprila pristojno ministrstvo za okolje ne izdaja več dovoljenj za odstrel gepardov za letos. Razlog je v tem, da je bilo leta 2008 legalno uplenjenih 189 gepardov, dovoljena letna kvota CITES pa znaša zgolj 150 teh velikih mačk. Ker je bil presežek že leta 2007, je leta 2008 državo zapustilo zgolj 58 trofej, medtem ko je bil izvoz preostalih 131 prepovedan. Leta 2009 je bilo že uplenjenih 21 gepardov, zato je lov na to vrsto do nadaljnjega prepovedan, saj je izvozna kvota že dosežena.

(Jagen Weltweit Internet)

Španija: Udeležba na lovu je španskega ministra za pravosodje stala položaj. Minister za pravosodje je bil skupaj s še enim visokim španskim sodnikom povabljen na lov v Andaluzijo. Opozicija obema očita

hodnje načrtujejo uporabo tako izšolanih psov za zbiranje podatkov o tigrisih na vzhodu Rusije, leopardov v Afriki ter jaguarjev v Južni Ameriki.

(Wild und Hund, 6/2009)

Nemčija: Na desnem bregu reke Ren se število okuženih divjih prašičev s klasično prašičjo kugo povečuje, prav tako se širi tudi okuženo območje. V zvezni deželi Rheinland-Pfalz so s to boleznijo okužena nova tri okrožja, podobno pa je stanje tudi v zvezni deželi Nordrhein-Westfalen. Da bi pridobili čim več materiala za ugotavljanje stanja, predvsem pri mladičih divjih prašičev, so sedaj za odstrel mladičev do 20 kg (iztrebljeno) ponujene denarne nagrade v višini 25 €.

(Wild und Hund, 6/2009)

Avstrija: V okraju Sonntag se je pri krmljenju divjadi smrtno ponesrečil lovec. V letošnji zimi z debelo snežno odejo je omenjeni 45-letni lovec iz Lichtensteina skupaj s še tremi pomočniki pripravljaval krmo na krmišču, ko se je, najverjetneje zaradi izredno velike teže snežne odeje, podrla streha in pod seboj pokopala nesrečnega lovca. Prijatelji so takoj na pomoč poklicali reševalce. Zaradi velike nevarnosti snežnih plazov prihod reševalcev z avtomobili ni bil mogoč, zato je bilo reševanje organizirano s pomočjo treh helikopterjev. Žal je pomoč za nesrečnega lovca prispela prepozno, saj so ga reševalci našli mrtvega.

(Wild und Hund, 8/2009)

Avstrija: Za skrb pristojnih oblasti je na območju spodnje Avstrije poskrbel ruski milijarder, ki namerava pridobljen, 214 ha velik lovski revir popolnoma ograditi. Pri tem je uporabil luknjo v obstoječi zakonodaji in se oprl na zakon o varstvu živali, saj je kot razlog navedel, da želi divjad v svojem revirju obvarovati pred lovom. Hkrati je že pridobil dovoljenje, da lahko leta 2011 revir ogradi kot lovno oboro. Kot vse kaže, ne namerava čakati tako dolgo ...

(Wild und Hund, 8/2009)

dogovarjanje in korupcijo. Poleg naštetega je še posebno boleče dejstvo, da omenjeni minister ni imel veljavnega lovskega dovoljenja za Andaluzijo, zaradi česar bo moral plačati tudi 4.000 € kazni.

(Jagen Weltweit Internet)

Danska: Na zahodni obali te države so odkrili mrtvega laboda, ki je imel na nogi obroček. Ob pregledu podatkov je nastalo pravo presenečenje, saj je bil labod kot približno pol leta stara žival obročkan davnega 21. februarja 1970 v bližini mesta Kiel. V času smrti je bil torej star kar 40 let. Tudi dosežanega laboda »rekorderja«, ki je bil star 28 let, so našli na Danskem.

(Wild und Hund, 6/2009)

Kambodža: S pomočjo nemškega žimavca, ki je posebej izšolan za slednje tigrov in njihovih ostankov, bodo v 3.000 km² velikem nacionalnem parku Seima iskali znamenja prisotnosti tigrov in njihove iztrebke za genetske analize. Pred tem so poskušali z uporabo t. i. fotopasti, vendar žal neuspešno. Čedalje bolj je aktualna uporaba posebej izšolanih psov za take potrebe. Prej omenjeni nemški žimavec je bil za te potrebe izšolan v Rusiji in je del že 10 let trajajočega projekta varstva tigrov v azijskem prostoru. V pri-

Pripravil:
mag. Janko Mehle

»Osemnajstega avgusta bo šla šenica
v klas,
hornisti bojo zaplozali urlabarjem
na čast ...«
(Začetek manj znane ljudske pesmi,
zapisane na Gori nad Vipavsko dolino.)

Svizci. Ti nenavadni glodavci, z merico radoživega humorja ustvarjeni posebnosti visokogorja! Srce jim pozimi, globoko v rovih pod debelim snegom, bije le toliko, da živijo. Le dvakrat v minuti jim bojda udarja. V mesecih z dolgimi dnevi in kratkimi nočmi pa visoko gori na travnatih pobočjih visokogorskih pašnikov, skupaj z gamsi, uživajo sočne zeli in pijejo luč z neba.

Nisva vedela drug za drugega ...

Tisti svizec ob vznožju gore Reichenstein, ob izruvanem štoru sredi planinskega pašnika, do tistega avgustovskega

Svizci. Z merico radoživega humorja ustvarjeni posebnosti visokogorja!

Foto: J. Loschek

Kako in zakaj nisem uplenil svizca

FRANC ČERNIGOJ

dne ni vedel zame in jaz ne zanj. Med nama je bilo nekaj sto kilometrov cest pa še državna meja povrh. Tudi slutil ni, da je tam daleč, v neki drugi deželi, mož, ki v avgustovski noči ne more spati: rano zjutraj se odpelje na lov – na svizce! Gre, da upleni enega od njih, da ga vzame z razhodnega zračnega pašnika in ga v avtomobilskem prtljajniku odpelje s sabo ...

Ponudila se mi je namreč priložnost lova na alpske svizce. V Avstriji, na travnatih pobočjih nad gorsko dolino Lins, blizu Leobna.

Osemnajstega avgusta smo Jelko, Tone¹ in jaz po več kot enoletnem dogovarjanju le odrinili ob stran mnoge obveznosti in svoj čas strnili v prost dan – jasen in svetel, od koprenastih meglic v ranem jutru, jarkega sonca čez dan in od daljnih zvezd zvečer obsijan!

Pot je minila, kot pač minejo take poti: v pogovoru o tem in onem, seveda

predvsem o lovu; o divjadi, ki nam jo bo dano tisti dan loviti; o lovišču, kamor gremo; o drugačnosti lova in lovišč v Avstriji pa še o čem ...

»Liebe Almbeszerher ...«

Prvi postanek v lovskem domu v Löscherhube. Tistemu koncu doline med gorami pravijo Lins, lovskemu revirju pa Hüntergöpraben. Čeprav so v tej moji zgodbi 'glavni junaki' svizci, naj zdaj, preden se povzpemo do njihovih domovanj, rečem še nekaj o jelenih. Ob lovskem domu je namreč prostorna pristava, polna vej jelenjih rogovij! Drug ob drugem so zložene na policah, po dve in dve, tudi petnajst in morda še več parov na eni polici – od istega jelena! In vsak rogač ima svoje ime: tako spremljajo njegovo naraščanje in upadanje trofejne moči, od rojstva do konca življenja njegovega. Na zimo, ko ta gorati gorski svet na debelo prekrije sneg, se jelenjad izpod visokih vrhov

in strmih grabnov pomakne v doline, h krmiščem, in tod jelenom odpadajo rogovji. Lovci jih skrbno spremljajo, vsako odpadlo vejo rogovja poberejo, označijo in spravijo na svoje mesto ...

Povzpemo se do konca doline, do koče ob vznožju planine, ki se dviga pod vrhove dvatisočakov. Na njej napis: *Linj - Alm*. Oskrbnik prijazen in ustrežljiv mož. Tu poleti živi z družino: z ženo in dvema otrokoma – fantičem in deklico. Pozoren postanem na desko, pritrjeno na zunanjo steno zavetišča. Vanjo je vžgan napis: *Liebe Almbeszerher ... Dragi obiskovalci! Po 18. uri je treba divjim živalim, ki živijo tod okoli, zagotoviti mir ...*²

Da, divjad je tu prva. Lastnik lovišča in še drugih širnih gozdov³ je podjetnik, trguje z gozdarskimi stroji in poslovno sodeluje tudi s slovenskimi gozdnimi gospodarstvi. Zaposlene ima poklicne lovce in dva od njih nam določijo za spremstvo.

Razdelimo se na dve skupini. Toneta

spremlja živahen osemnajstletnik, lovski pripravnik Christian. Pridruži se jima še Jelko. Drugo trojico, v kateri je tudi gozdarski inženir **Joannes Loschek**, pa vodi **Hans Peter**, poklicni lovec.

Joannes Loschek, eden vodilnih mož v podjetju, je značilen francjožefovski Avstrijec: urejen, pedanten, kot pač nekdanji avstrijski gozdarji po revirjih ranjke široke monarhije. Spremlja nas brez puške, v znamenje posebne pozornosti morda.

Kar izgubili smo se v prostranstvu širnih strmih travšč. Drugi trije lovci so bili le pike, tam čez, na drugem koncu prostranstva.

Svet se obrača ...

Nad nami so se mirno pasli gamsi. Pred svojimi podzemnimi domovanji so v varni razdalji sedeli svizci – palčkom podobni možički so se mi zdeli – in skrbno motrili okolico. Ko se je stražarju zazdelo, da smo se preveč približali, je z žvižgom opozoril ostale na nevarnost in izginil v rovu.

Že kmalu ko smo se zagrizli v strmino, bi lahko streljal. Prišli smo okrog velike skale in ga zagledali. Ni vedel za nas. Hans Peter mi je v roke potisnil puško. Nisem bil še pripravljen na strel – vse je bilo preveč hitro, premalo vznemirljivo, ni se mi zdelo podobno lovu.

V sebi se še nisem odločil, ali bom sploh streljal ali ne. In sem se namenoma nerodno obotavljal, motovilil z oporno palico in popravljal to in ono malenkost, da se je svizec naveličal in izginil v luknjo.

Še dvakrat bi skoraj prišel do strela, a počilo ni. Z druge strani prostranstva pa je do nas in še naprej gor v skalovje odjeknil strel. Pomenljivo smo se spogledali – Tone, verjetno že ima plen! Hans Peter je podzavestno pospešil gibe. Želel si je, da bi tudi mi čim prej prišli do strela in plena.

Ura je bila že krepko čez poldan, ko smo se usedli na sončen jezik travne kopnine pod gostim ruševjem. Pod nami je bila kotanja, posejana z velikimi skalami, ki so se bogvekdaj odtrgale visoko v pobočju nad nami. Podnje je bilo izkopanih več sviščevih rogov.

Ostrmeli smo v miru in čakali, da pride svizec na plan. Na kolenih sem pestoval pripravno puško, Steyr Mannlicher, kaliber 5,6 x 50 (ki sem jo pred lovom seveda preizkusil), in v zračno veselje nad dvatisočaki pošiljal prošnje, da se stanovalec ne bi pokazal iz svojega podzemnega domovanja, kajti odločil sem se: ne bom streljal. Čemu torej dolga pot, 'izgubljen' dan? Zaradi možnosti doživetja drugačnega lova, kot ga lahko doživim doma! Možnosti so tisto, kar nas vznemirja. Če jih izkoristimo, je že drugo vprašanje. Pravo lovsko zadoščenje kdaj doživim tudi, ko tik preden upognem prst in pritisnem na petelina, odložim puško in si rečem: »Moj si!« Leta so morala preteči, preden sem to storil prvič. In dogodek sem doživel tako polno in gosto, celo s kančkom obžalovanja, da se je še dolgo vračal vame, ko sem sanjaril na prežah.

Potem me je ob pogledu na čuječega Hansa Petra prešinila radoživa misel: stoletja so naši predniki vozili tujo gospodo na lov po naših loviščih. Danes mene in Toneta avstrijski lovci vodijo po svojem lovišču ...

Dan se je prevesil v zrel popoldan ...

Dan se je prevesil v zrel popoldan, ko sva se s Hansom Petrom spustila kar ob hudourni grapi proti dnu doline. Joannes je sklenil počakati drugo trojico. Spodaj, še vedno v bregu, je bila med dvema žlebovoma v strmino razpotegnjena grbina, posejana z napol preperelimi izravnanimi štori – morda je smreke pred leti podrl snežni plaz. In med tistimi parobki so bili rovi. Od daleč sva videla vrvenje svizcev. Postavljali so možice, tekali od enega do drugega rova, se žvižgaje oglašali in kipeli od življenja. »Mladina,« sem pomislil. Hans Peter pa mi je z znamenji pokazal: »Zalezla jih bova!«

Kar izgubili smo se v prostranstvu širnih strmih travšč.

Foto: F. Černigoj

Čakajoč na svizca. Hans Peter in avtor zgodbe.

Foto: J. Loschek

Prihuljeno sva se jim približevala po mrtvem kotu žleba. Po trebuhu sva se splazila na rob grebena in pomolila glavo izza grbine.

Stal je spodaj, nekaj deset metrov pod nama, pred svojim rovom, s hrbtom obrnjen proti nama. Hans Peter se je nasmehnil in mi pomolil na strel pripravljeno puško. Obotavlja se sem jo vzel, podložil podnjo nahrbtnik, se umiril in s križem v daljnogledu prekrižal kosmatega možica. Narahlo sem pobožal sprožilec in zamižal. »Moj si!« sem si potihlo rekel in skrivaj zaprl varovalko. Ko le ni in ni počilo, je Hans Peter pogledal proti meni. Z rokami in obrazom sem mu pokazal, da je s puško

nekaj narobe. Hlastno jo je vzel v roke in takoj ugotovil, da je varovalka zaprta. Polglasno je zaklel – ni mogel razumeti, kako jo je pozabil odpreti. Skoraj jezno mi je na strel pripravljeno spet potisnil v roke in se ozrl za svizcem – živali spodaj ni bilo več ...

»Jagd ist fertig ...«

Zvečer smo posedeli pred kočo. Tone s smrekovo vejico za klobukom. Njegov mladi spremljevalec je bil glasno razposajen. Prisedel je še oskrbnik koče. Tolažili so me, ker bom domov odšel brez plena. »Kaj hočemo!« sem jim z Jelkovo pomočjo povedal. »Lov je lov!«

Iz mene je sijalo veselje, od svetlih doživetij mi je prekipevala duša, da so to začutili tudi drugi.

Potem me je Hans Peter dregnil s komolcem in mi z roko pokazal v dol pod kočo – dva svizca, debela in kot 'pouštrčka' okrogla, sta se mirno pasla na zeleni travni preprogi. Že mi je ponudil puško, češ, naj streljam. »Ne, lova je konec,« sem mu vljudno odvrnil, Jelko pa je prevedel: »Nein, jagd ist fertig!«

Zbirni center ostrmelega življenja ...

Pot nazaj se je vlekla. Po glavi se mi je bogvezakaj motala stara ljudska pesem iz vasice z roba Trnovskega gozda – *osemnajstega avgusta bo šla šenica v klas* ... Pesem govori o naših fantih, ki služijo v avtro-ogrski vojski in jih pošljejo na 'urlaub'. V mojem otroštvu jo je pel sosedov očanec Frénce. Dolge, navzgor zavihane brke je imel in po vsaki zapeti kitici je izpod njih na prašna tla bziknil gosto rjavo slino. Čikal je namreč tobak. Morda sem na zadnjem sedežu malo tudi zadremal, za čas ali dva. V prtljažniku, v hladilni skrinjici, pa je spal svizec – svoj najgloblji sen, še dosti globlji kot pozimi v rovu zameten.

Pozno ponoči smo se ustavili na dvorišču znanega preparatorja. Velik kotel, podoben tistim za kuhanje krme živalim, je bil še topel; od okuhavanja lobanje velike eksotične divjadi, ka-li? Vseposod po dvorišču sledovi cvetočega posla. Prostori nekdanj mogočne kmečke hiše polni že dokončanih in še nedokončanih preparatov živali z vsega sveta, največ iz Afrike, pa iz daljnih vzhodnih dežel in tudi iz domačih lovišč. Slovenski lovci vse bolj in bolj lovimo tudi drugod ...

Tam smo ga pustili, gorskega žvižgača, v zbirnem centru ostrmelega življenja. Taki smo pač ljudje – najlepše trenutke bi radi zaustavili, da bi trajali večno ...

Svojega svizca iz alpske doline, kjer se ljudje prilagajajo njihovem načinu življenja, pa sem shranil vase: tja, kamor skrbno devljem svoja najlepša lovstva doživetja...

¹ Jelko Vončina iz Idrije ter Anton Čar iz Godoviča

² Slovensko besedilo je le smiselni prevod. Originalno besedilo: »Liebe Almbescher! Unser Almhälter ist angewiesen, mit der Festlegung einer Sperrstunde 18.00 einen schonenden Umgang mit dem Lebenstaum für wildlebende Tiere zu gewährleisten.«

³ Družba Franz Mair Mehlhof – Saurau s sedežem v Frohenleitu, z 32.400 ha gozdov, planinskih pašnikov ter kmetijskih zemljišč so največji posestniki v Avstriji. Celotno posest imajo razdeljeno na 11 gozdarskih in lovskih revirjev, meje enih in drugih niso iste.

Foto: J. Loschek

Foto: F. Černigoj

Večerne sence na travnatih pobočjih nad gorsko dolino Lins ...

S plenom: uplenitelj Tone, lovski pripravnik Christian ter Jelko ...

Dvema ministroma neposredno izražena lovska stališča in želje

Obisk vodstva LZS pri ministru MKGP dr. Milanu Pogačniku

Po pismu, ki ga je že konec marca letos predsednik LZS mag. **Srečko Felix Krobe** poslal ministru za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano (MKGP) dr. **Milanu Pogačniku**, je minister s svojimi sodelavci predstavnik vodstva LZS sprejel 6. 5. 2009.

V pogovoru s predstavniki MKGP so naši predstavniki ministru odkrito povedali, da LZS kot naravovarstvena, nevladna organizacija želi tudi v prihodnje še bolje delovati v javnem interesu in prispevati svoj delež k varstvu narave in zagotavljanju biološke in vrstne pestrosti. Z divjadjo bi lovci želeli tudi naprej gospodariti pošteno, po načelih sonaravnosti, preudarne trajnostne rabe naravnih virov.

V nadaljevanju pogovora, ki je potekal v prijateljskem vzdušju, so gosti z LZS ministru in njegovim visokim državnim uradnikom – svetovalcem predstavili tudi skupna stališča in želje 22.000 lovcev do nekaterih zadev. Obenem so mu tudi najavili, da bo LZS z Ribiško zvezo Slovenije že kmalu podpisala Sporazum o medsebojnem sodelovanju, saj sta obe organizaciji prepričani, da ju pri njihovi dejavnosti vežejo skupna temeljna naravovarstvena htenja in cilji ter da bosta v prihodnje tudi pri pogovorih z državnimi službami delovali bolj usklajeno in enotno.

Najprej so predstavniki LZS spregovorili o **načrtovanju in upravljanju z divjadjo**. Pouda-

rili so, da zdajšnja biotska in vrstna pestrost slovenskega naravnega okolja le dokazuje, da smo bili v minulem obdobju pri upravljanju z divjadjo lovci zelo uspešni. Zdajšnje stanje populacij lovnih in zavarovanih vrst na območju Slovenije dokazuje, da je to nedvomno posledica kakovostnega in pravičnega načrtovanja ter upravljanja v preteklosti, ko je za vse to skrbela le LZS. Da smo bili lovci in naša organizacija vedno rahločutni za naravovarstvena vprašanja, je dokaz tudi v tem, da smo sami, po lastnem dogovoru, v nekaterih primerih skoraj deset let pred uvedenim zakonskim varstvom uvedli popolno varstvo (prepoved lova) za divjega petelina in volka ter druge vrste. Ne glede na navedena dejstva pa je država slovenski lovski organizaciji po letu 1993 postopoma v celoti odvzela pristojnosti pri načrtovanju in upravljanju z lovnimi vrstami divjadi (za to zdaj skrbi MKGP s svojimi strokovnimi službami), skrb za zavarovane vrste pa je prešla na Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). S trpkim občutkom opazamo, da imata lovska stroka in organizacija slovenskih lovcev pri načrtovanju vedno manj besede. A ne samo v pogledu lovstva; na povečevanje odstrela (odvzema) vse pogostje odločilno vpliva le politika. LZS je zdaj v okviru teh vprašanj dovoljeno le sodelovati, vendar glavnim načrtovalcem ni treba upoštevati naših pripomb, so poudarili. Posledice takega stanja se izražajo tudi v vedno večji škodi od divjadi, ki v celoti

bremenijo le upravljavce lovišč. Zato si lovci želimo več vpliva pri načrtovanju.

Drugo področje, ki so ga obravnavali na soočenju z ministrom, je bila izražena želja po večjem upoštevanju stališč in zagotavljanju **sodelovanja LZS pri pripravi pravnih aktov**. Opazili smo, so povedali, da se pri pripravi različnih zakonskih aktov in predpisov – ne samo pri pripravi Zakona o Triglavskem narodnem parku – stališča lovske organizacije skoraj vedno prelišijo in ne upoštevajo. A lovci menimo, da je v obojestranskem interesu, da bi čim prej sprejeli določene spremembe v obstoječih in še manjkajočih zakonskih predpisih, ki urejajo področje lovstva. Vse prepogosto smo postavljeni pred izvršena dejstva. Tako se je zgodilo tudi nedavno, v primeru Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko Barje, ko se je povsem na koncu v Uredbo prikradla določila o popolni prepovedi lova na določenih območjih tega parka. Take enostranske odločitve izrazito enostransko in brez osnove posegajo na področje upravljanja z divjadjo. Neplačano delo, ki ga člani lovske družine opravljamo v javnem interesu in z namenom preprečevanja škode od divjadi, je zaradi takšnih enostranskih ukrepov manj učinkovito. Obenem je vprašljiva tudi realna odgovornost do povračila škode oškodovancem s strani upravljavcev lovišč. Lani smo člani slovenske lovske organizacije opravili več kot milijon neplačanih delovnih ur, od tega veliko večino v naravi, predvsem

za ohranjanje ali izboljšanje razmer v habitatih. To je tudi veliko več ur od predvidenega števila v upravljaljskih načrtih. Če bi jih ovrednotili, bi lahko ugotovili komaj verjetne visoke denarne vrednosti; na ta prispevek lovcev smo lahko odkrito ponosni, so ministru poudarili predstavniki LZS.

Dotaknili so se tudi **koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo**. Naš predstavnik komisije, mag. **Lado Bradač** (član, ki ga je LZS imenovala v delegirala v mešano komisijo), je povedal, da se je pri delu v skupni komisiji srečeval s predlogi, ki so tudi v neskladju z veljavnimi pravnimi normami, in opazil, da se želi vnaprej določati in presojati tudi dogodke prihodnje pravne prakse. To je po mnenju lovske organizacije nesprejemljivo, zato odkrito pričakujemo upoštevanje mnenja in glasu LZS kot strokovne organizacije na področju lovstva in tudi kot mnenje množične nevladne organizacije. Naši predstavniki so brez dlake na jeziku povedali, da lovci razmišljajo tudi v smeri, da bi MKGP omogočilo, da bi se vsaj del plačane koncesijske dajatve vračalo v naravo. Želimo namreč, da bi se sredstva vračala v lovišča za neposredne namene izboljševanja ali ohranitve habitatov vseh prostoživečih živalskih vrst.

Na koncu razgovora so sodelavniki govorili še o **Pravilniku o lovski izkaznici in pobudi LZS o ponovni uvedbi mrhovišč za medvede**. Pred nedavnim so namreč z LZS na MKGP posredovali predlog novega besedila

Pravilnika o lovski izkaznici, ki bi po mnenju pravnih strokovnjakov, tudi z MKGP, bolje uredil določene nejasnosti na tem področju. Zato so predstavniki LZS ministra prosili, naj bi tudi osebno poskrbel za čimprejšnjo izdajo popravljenega pravilnika.

Minister Pogačnik je LZS kot nevladni organizaciji zagotovil tvorno sodelovanje ministrstva in pripravljenost za argumentiran dialog pri vseh naših pobudah. Glede na prepletanje pristojnosti pa je obljubil, da bo našega predstavnika povabil na skupni sestanek z ministrom za okolje in prostor Karlom Erjavcem.

Obisk pri ministru za okolje in prostor Karlu Erjavcu

Minister za okolje in prostor **Karl Erjavc** je 13. 5. 2009 sprejel na razgovor predstavnike Lavske zveze Slovenije (LZS). Na srečanju so predstavniki LZS (predsednik LZS mag. **Srečko F. Krobe**, podpredsednik LZS mag. **Lado Bradač** in direktor strokovnih služb LZS **Srečko Žerjav**) ministru predstavili organiziranost in delovanje LZS in predlagali možnosti za sodelovanje na področju ohranjanja narave in varstva okolja. Povedali so mu, da so lovski čuvaji pripravljeni pridobiti še potrebno dopolnilno znanje, s katerim bi lahko v prihodnje uspešno opravljali tudi naloge naravovarstvenega nadzora. Prav tako so ga opozorili na potrebo po vzpostavitvi učinkovitih »ze-

Foto: S. Žerjav

Udeleženci razgovora predstavnikov LZS in MKGP (od leve): podpredsednik LZS mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo Andrej Drašler, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milan Pogačnik, predsednik LZS mag. Srečko F. Krobe, vodja sektorja za lovstvo in ribištvo Urška Srnc in direktor Strokovnih služb LZS Srečko Žerjav.

lenih mostov« na nekaterih delih cestne infrastrukture za manj ovirano prehajanje divjih živali, predvsem velikih zveri in parkljarjev, pa tudi na možnost vključitve lovcev v sistem spremljanja stanja (monitoringa) prostoživečih živalskih vrst.

Predstavniki LZS so ministru Erjavcu, direktorju Direktorata za okolje dr. **Dariju Krajčiču** in vodji Oddelka za politiko ohranjanja narave pri MOP **Janezu Kastelicu** izrazili tudi željo, naj bi ponovno proučili obstoječi sistem varstva in ohranjanja živalskih vrst v Triglav-

skem narodnem parku in Krajskem parku Ljubljansko barje. Minister je goste iz LZS seznanil, da aktivnosti in pogovori glede tega že potekajo. Izrazil je prepričanje, da bo končna rešitev prispevala k učinkovitemu upravljanju parkov in ohranjanju ter varstvu živalskih vrst. Prav tako jim je obljubil sodelovanje pri vseh pobudah, ki bodo argumentirane, strokovno razložene in ki bodo še bolj pripomogle k učinkovitemu sistemu varstva narave.

Uredništvo

Volilni občni zbor ptujsko-ormoške lovske zveze

Delegati 24. lovskih družin, članic **Zveze lovskih družin Ptuj - Ormož**, so se 31. marca 2009 zbrali na rednem in obenem tudi volilnem občnem zboru, ki je bil v lovskem domu LD Juršinci. Po otvoritvenih zvokih treh skladb v izvedbi Rogistov ZLD Ptuj - Ormož je pozdravne besede spregovoril predsednik mag. **Emilijan Trafela**. Pozdravne besede sta prisotnim namenila tudi župan Občine Juršinci gospod **Alojz Kavčič** in predstavnik Policijske postaje Ptuj **Turčin**.

V poročilih o delu je predsednik predstavil tudi kratek oris opravljenega dela ZLD v zadnjem mandatu. Delo je bilo ocenjeno kot uspešno, predvsem na področjih sprejemanja lovske zakonodaje in predpisov ter podpore lovskim družinam, ki imajo zaradi tega težave. Poročila so bila soglasno potrjena, OZ je sprejel razrešnico organov zveze.

V naslednji točki je OZ sprejel nova Pravila zveze, ki so usklajena z zakonodajo in zahtevami sodelovanja med ZLD in LZS. Glede na to so bile volitve za naslednje mandatno obdobje, ki so potekale v nadaljevanju, opravljene že po novih pravilih. Upravni odbor zveze bodo sestavljali vsi starešine lovskih

V pogovoru s predstavniki LZS so z MOP sodelovali (od leve): dr. Darij Krajčič, minister Karl Erjavc in Janez Kastelic.

Lovska zveza Slovenije in Ribiška zveza Slovenije podpisali sporazum o sodelovanju

Predsednika Lovske in Ribiške zveze Slovenije, mag. **Srečko F. Krobe** in **Borut Jerše**, sta 13. 5. 2009 na rečni barki, ki se je podala na krajšo vožnjo po Ljubljani oziroma po Krajinskem parku Ljubljansko barje, v imenu 40.000 članov, kolikor jih združujeta obe sorodni nevladni, naravovarstveni organizaciji, slavnostno podpisala *Sporazum o sodelovanju*. Ob prisotnosti predstavnikov MOP in MKGP in predstavnikov sredstev javnega obveščanja sta oba predstavnika lovcev in ribičev poudarila prepričanje, da bosta odslej obe organizaciji lažje in še bolj usklajeno skrbeli za okolje in glede na podobne interese tudi enotneje nastopali pri pogovorih z resornima ministrstvom; k sodelovanju že zdaj vabita tudi vse druge sorodne nevladne organizacije, ki čutijo enake potrebe in imajo podobne cilje.

B. Jerše in S. F. Krobe sta poudarila, da obe organizaciji v svojem članstvu združujeta strokovnjake, ki so pripravljeni k naravovarstvenim ciljem prispevati tudi svoj prostovoljni strokovni (neplačan) prispevek, ter da bosta obe organizaciji pripravljali skupne naravovarstvene projekte, pri katerih pričakujejo tudi prispevek države. Člane obeh organizacij združuje predvsem skrb za varstvo narave, trajnostna raba naravnih virov, t. j. lov in ribolov v ožjem pomenu besede, pa je zanj drugotnega pomena. Člani se predobro zavedajo, da je prav slednje odvisno predvsem od ohranjenosti življenjskih habitatov prostoživečih živali. Od skoraj že podpisanih koncesij za trajnostno upravljanje z divjadjo in ribjim življenjem obe organizaciji pričakujejo, da bo del denarja, zbranega od koncesij, država vračala tudi nazaj v lovstvo in ribištvo za namene izboljševanja naravnih razmer v habitatih. Lovski in ribiški čuvaji bi ob ustreznem posluhu države lahko (po ustreznem dopolnilnem izobraževanju) postali tudi naravovarstveni nadzorniki in tako državi prihranili občutna sredstva za organizacijo ločene naravovarstvene službe.

Na slavnostnem podpisu sporazuma sta bila navzoča tudi vodja oddelka za politiko ohranjanja narave pri MOP **Janez Kastelic** in direktor direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo pri MKGP **Andrej Drašler**. Oba sta zelo pozitivno ocenila korak obeh največjih nevladnih organizacij in menila, da so naši gozdovi in vode, tudi po zaslugi pozitivne vloge in dejavnosti obeh organizacij, dobro ohranjeni. To ne nazadnje potrjuje tudi velik delež območij, ki v Sloveniji sodijo v območje Natura 2000. Izrazila sta prepričanje, da bodo odgovorni z obeh ministrstev, z obema ministroma na čelu, ki so se pred tem dogodkom že sestali na skupnem razgovoru z vodstvi lovske in ribiške organizacije, v prihodnje še tesneje in uspešneje sodelovali ter s skupnimi močmi poskrbeli za učinkovito varstvo narave.

B. Leskovic

Predsednika lovske in ribiške organizacije sta na rečni ladji slavnostno podpisala *Sporazum o sodelovanju*.

družin, članic ZLD. Občni zbor je za novega predsednika izvolil dosedanjega predsednika mag. **Emiljana Trafelo**, za podpredsednika je bil izvoljen **Tomaž Lah**, v nadzorni odbor so bili izvoljeni: **Milan Munda**, **Jože Štebih** in **Anton Hlupič**, disciplinsko razsodišče pa bodo sestavljali člani: **Dušan Cvetko**, **Boris Kočevar**, **Luka Korošec**, **Franc Makoter**, **Franc Pajnikih**, **Anton Petrovič** in **Milan Slana**.

Po volitvah so sprejeli tudi programske usmeritve ZLD za naslednje mandatno obdobje, sestavo delovnih komisij pa bo določil Upravni odbor na svoji prvi seji.

V imenu LZS je navzoče pozdravil predstavnik **Jožef R. Grah**, predsednik Komisije LZS za gospodarjenje in finance. Poudaril je, da uspešno delo LZS ne bo mogoče brez velike vloge opravljenih opravil območnih lovskih zvez. Navzoče je seznanil s prizadevanji, ki jih vodstvo LZS vloga v postavitev učinkovitejših organizacij in uresničevanja programa ter vizije. Delegati so podprli prizadevanja LZS, predvsem usmeritev LZS k učinkovitejši in strokovnejši ureditvi področja načrtovanja v lovstvu, ki je po sedanjih zakonodaji prenesena predvsem na Zavod za gozdove.

V razpravi je bilo tudi vprašanje podelitve koncesij, predvsem za novi lovišči Dornava - Polenšak in Vitomarci. Delegati vseh prisotnih LD so soglasno podprli prizadevanja dosedanjih upravljavk teh lovišč, torej LD Bresnica - Podgorci in LD Juršinci, naj pridobijo koncesijo, skladno z zakonsko prednostno pravico. Sprejet je bil sklep, da se o tem stališču pisno obvesti tudi pristojno ministrstvo.

V razpravi o tej problematiki so delegati nekaterih lovskih družin izpostavili problem nestrokovno oziroma nepravilno opravljenih sprememb meja med lovišči, ki so nastale z Odlokom o loviščih leta 2004, zdaj (po podeljenih koncesijah) pa bodo začele veljati. Omenjene spremembe povzročajo nezadovoljstvo v mnogih lovskih družinah.

Na koncu je dobrodoščilo zaželel še starešina gostiteljice - **Lovske družine Juršinci**, ki je vse skupaj povabil na prijetno druženje in klepet po uspešno končanem občnem zboru.

Tomaž Lah

Sejem Lov vedno bolj odpira srca naravi

6. tradicionalni Mednarodni sejem lovstva, ribištva in varovanja narave v Gornji Radgoni

V slovenski deželi so znane in obiskane menda samo tiste prireditve in tekmovanja, ki imajo dolgoletno tradicijo. Morda je to tudi res? Še kako pa je res, da se je v kratkem obdobju delovanja med privlačnejše prireditve v Sloveniji in širše vpisal tudi **Sejem Lov** v Gornji Radgoni. Na znanem, vedno bolj privlačnem sejmišču Pomurskega sejma v Gornji Radgoni je po dveletnem premoru spet Sejem Lov. Od 17. do 19. aprila je namreč potekal 6. tradicionalni Mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi. Na skoraj 7000 m² notranjih in zunanjih razstavnih prostorov se je letos predstavilo kar 140 razstavljalcev iz 15 držav.

Nobena skrivnost ni, da že vseh šest let tesno in prijateljsko sodelujejo s Pomurskim sejmom LZ Slovenija, Ribiška zveza Slovenije, ZGS, Planinska zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic, lovsko-kinološka društva in mnogi drugi razstavljalci. Prav ti imajo - ob vsem razumevanju in ob pomoči delavcev sejma - največ zaslug, da radgonski sejem vsako drugo leto za nekaj aprilskih dni postane zbirališče mnogih slovenskih in tujih lovcev, ribičev in ljubiteljev zdrave narave in družabnih srečanj. Tudi letos je bilo tako. Po oceni mnogih obiskovalcev si je v treh dneh dokaj zanimivo in privlačno sejemsko dogajanje ogledalo nekaj več kot 10 tisoč domačih in tujih obiskovalcev. Tako je mogoče trditi, da je bil 6. Mednarodni sejem Lov 2009 izredno zanimiv, pester in družaben. Ker smo o sejemskem programu na široko pisali že v aprilski številki Lovca, bomo tokrat omenili le tiste prireditve, zaradi katerih je bil sejem še posebej zanimiv.

Že spoznavno srečanje pri direktorju Pomurskega sejma **Janezu Erjavcu**, nato pa tudi slavnostno petkovo odprtje, ki so ga začeli združeni rogisti LD Križevci in KUD Prekmurski rogisti, sta pokazala, da bo tudi letošnji sejem zanimiv in pester. Odprtja so se poleg direktorja Pomurskega sejma udeležili tudi

častni gostje: **Dušan Zagorc**, podžupan radgonske občine in poslanec Državnega zbora, mag. **Srečko F. Krobe**, predsednik LZS s svojimi sodelavci, **Bojan Javornik**, podpredsednik Ribiške zveze Slovenije, **Ciril Smrkolj**, predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, **Marjan Maučec**, sekretar Državnega sveta, vinska kraljica **Karolina Kobal** ter mag. **Andrej Drašler**, direktor Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo pri MKGP, ki je tudi slavnostno odprl letošnji sejem, ter še mnogi drugi. Zbrane so nagovorili Erjavec, Zagorc, mag. Krobe, Javornik in mag. Drašler. Predsednik Krobe je med drugim dejal, »naj geslo letošnjega sejma – Zagledani v naravo – ne pomeni, da bi stali križem rok in čakali, kaj in kako bodo nekaj storili drugi. Potrebno je poprijeti za kose, lopate, škarje, sesti na traktor, za računalnik in začeti z aktivnostmi za ohranjanje in varovanje okolja«. V nadaljevanju je spregovoril tudi o »zelenih mostovih« za divjad, ki so postali nujnost. In poudaril je, da mora zanje poskrbeti država. Spregovoril je tudi o viziji krovne slovenske lovske organizacije do leta 2012, zlasti kakšne so aktivnosti, ki že vodijo h konkretnim ciljem. Ob tem ni pozabil omeniti, da LZ Slovenije ni pozabila na mlade lovce, ki se z vso vnemo že vključujejo v svoje dejavnosti, in tudi tega ne, da pester sejmski program v sebi nosi sporočilo, da je narava tista, ki nam daje možnosti za naš razvoj in nas hkrati opozarja, da je ona tista, ki nas lahko edina pravično kaznuje. Andrej Drašler je v svojem otvoritvenem govoru med drugim dejal: »Sejem lov predstavlja pomembno vlogo in priložnost, da se širši javnosti predstavi dejavnost lova, ribolova ter drugih dejavnosti. To so namreč dejavnosti, ki so ključne za zagotavljanje trajnosti rabe naravnih virov. O Sloveniji lahko namreč upravičeno govorimo kot o evropskem biotskem parku. Na razmeroma majhni površini živi okoli 22.000 registriranih rastlinskih in živalskih vrst. Tako veliko število vrst na tako majhnem prostoru uvršča našo deželo med naravno najbogateljša območja Evrope in sveta,« je dejal mag. Drašler.

LZ Slovenije se je na letošnjem sejmu Lov pokazala v povsem novi obleki in luči. V osrednji sejmski dvorani je namreč postavila povsem nov, zelo zanimiv in privlačen razstaveni pro-

stor po zamisli starešine LD Ribnica in arhitekta **Boštjana Česarke**. V posebej urejeni učilnici je prvi dan sejma potekala tudi novinarska konferenca LZ Slovenije, ki jo je večje vodil dr. **Marjan Fortin**, predsednik Komisije LZS za kulturo in stike z javnostjo. Novinarje je nagovoril tudi predsednik mag. Srečko Krobe. LZS je namreč na sejmu predstavila knjigo *Jelenjad*, avtorja **Mirana Hafnerja**. O knjigi, ki je že 34. v zbirki Zlatorogova knjižnica in je tudi prvo slovensko izvirno delo o jelenjadi, je spregovoril tudi avtor, Hafner. **Marjan Toš**, predsednik Uredniškega odbora gla-

ZLD Prekija, na čelu katere je bil prizadeveni in neutrudni predsednik **Tone Holc**. K splošnemu dobremu družabnemu počutju so prispevali tudi lovski pevci in rogisti, ki so vse tri dni neutrudno prepevali in igrali na lovske rogove. Za pravo presenečenje so poskrbeli rukači, ki sta jih vodila **Jože Gril** in **Marko Petretič**, pa tudi vsi lovci (Fortin, Petretič, Hozjan, Kersnik, Kolarič, Rotar, Holc, Žižek in še kateri) ter prijazna hostesa **Karmen Zorko Vukan**, hči pomurskega lovca, ki so vse tri dni skrbeli, da so se obiskovalci naše lovske sobe na sejmu počutili kot doma. Za pravo vzdusje so mnogokrat

poskrbeli tudi pevci, domači in tuji rogisti, mala lovska godba z avstrijske Štajerske ter dr. **Franc Habe**, ki je raztegoval meh klavirske harmonike; sicer je na sejmu razstavljal zanimive fotografije divjadi, ki so nastale v Triglavskem narodnem parku.

Kot na vseh prejšnjih radgonskih lovskih sejmih je bil tudi letošnji pester in bogat zaradi mnogih obsejskih dejavnosti. Zelo zanimiva je bila tudi 5. državna razstava psov lovskih pasem CAC – Gornja Radgona 09. Kar 171 psov – 43 pasem – je pripeljalo 127 lastnikov iz Slovenije, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Češke, Hrvaške,

»Lovsko sobo« LZS na radgonskem sejmu je v treh dneh sejma obiskalo veliko obiskovalcev. S svojimi častnimi gosti ga je obiskal tudi predsednik LZS; od leve v prvi vrsti sedijo: Bojan Javornik, Jana Dimec, mag. Romana Erhatic Širnik, Janez Erjavec, Karolina Kobal in Andrej Drašler; stojijo – od leve: Peter Cvetkovič, dr. Franc Habe, Jakob Zorko, mag. Srečko Krobe, Anton Holc in Srečko Žerjav.

sila Lovec, pa je novinarje seznanil tudi s pripravami na slovesnost ob 100-letnici glasila Lovec, ki bo januarja prihodnje leto v Mariboru. Žal se odmevne konference zaradi bolezni ni mogel udeležiti tudi odgovorni urednik **Boris Leskovic**, ki je skupaj z oblikovalcem **Igorjem Pičulinom** poskrbel za izid knjige.

Da se je LZS letos všečno predstavila, ima nekaj zaslug tudi posebna delovna skupina za predstavitev LZS na sejmih doma in v tujini (**Rotar, Žižek, Krže**) in seveda preostali člani organizacijskega odbora (**Fortin, Petretič, Leskovic, Žerjav, Kersnik, Česar**). Tudi letos je ne malo dela vzorno opravila skupina lovcev iz območne

Prvi dan Sejma Lov je bila na razstavnem prostoru LZS tudi novinarska konferenca - predstavitev knjige *Jelenjad*, avtorja **Mirana Hafnerja**. Konferenco je vodil **Marjan Fortin**. V razgovoru z novinarji so sodelovali: (od desne) dr. **Marjan Toš**, **Miran Hafner**, mag. **Srečko Krobe**, **Marjan Fortin** in **Marko Petretič**.

Vse foto: F. Rotar

Razstavni prostor LZS je bil zanimiv in privlačen za domače in tuje lovce, pa tudi za druge obiskovalce. Tako odprto, kot deluje naša krovna organizacija, je bil odprt in razgiban tudi naš razstveni prostor.

Italije in Srbije. Še posebne pozornosti in navdušenja so bili zadnji dan sejma deležni kuharji lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe. Tradicionalnega tekmovanja se je udeležilo 35 ekip iz vseh koncev Slovenije, Madžarske in Srbije. Največje pozornosti pa so bili deležni vsi razstavljalci. Najbolj oblegani so bili tisti, ki so razstavljali lovsko orožje in optiko, koroški puškar Skobir in štajerski prodajalec podjetje Mikos – Poljčane in še drugi. Med krojači - tekstilci so spet izstopali Krojaštvo Šmigoc iz Spuhlje, Krojaštvo Rožman iz Brežic, Alp – Jag iz Avstrije, Venator iz Madžarske in letos prvič tudi Mura. Za oglaševanje v Lovcu so se zanimali predstavniki Nikon – Slovenija, priljubljene Pajkove klobuke so prodajali kar trije posredniki; najbolj opazen je bil **Janez Šušter**. Veliko je bilo prodajalcev druge lovske in ribiške opreme. Prodajalna Šport - Mojca z Raven je uspešno razstavljala modele lovskih čevljev in škornje Viking. Tudi ponudb za lovni turizem je bilo nekaj. Pred dvema letoma smo zapisali, da je bilo precejšnje zanimanje za sodobne masažne stole podjetja Medico iz Celja, ki bi še kako prav prišli tudi utrjenim slovenskim lovcem. Precejšnja gneča je bila tudi pred razstavnim prostorom Slovenske zveze za sokolarstvo. A kot po navadi je bilo tudi letos najbolj pestro, družabno in hrupno dogajanje v sejamski restavraciji, kjer so se samostojno predstavile tudi lovske glasbene skupine.

In splošna ocena? Sejem je bil skrbno organiziran, voden, pester, zlasti pa družaben. Da lovska pesem in rog še kako lahko zapolnita sicer prešerno družabnost obiskovalcev, smo se

prepričali tudi to pot. Zato se ni bati, da leta 2011 ne bo 7. Sejem Lov še boljši in še bolje obiskan.

Franc Rotar

Spomladansko izobraževanje v Posavju

Z letošnjo generacijo lovskih pripravnikov smo izobraževanje začeli že pozimi, v začetku februarja, končali pa smo ga že v kratkih rokavih 3. 4. 2009. Generacija **25 lovskih pripravnikov** je bila željna pridobiti novo znanje, ki ga je spoznala na predavanjih, še bolj pa na preverjanjih znanja. Potrebno bo le eno ponavljanje, zato bo moral medtem ta kandidat znanje še poglobiti. Na izpitih so bile povprečne ocene kar visoke. Posebno sta izstopala dva, **Kleopatra** in **Janez**, ki sta imela v vseh temah povprečno oceno čisto petico. Zanimiva je bila tudi anketa ob koncu izobraževanja. Večina je namreč poznala lovske družine, kamor so se včlanili, čeprav je bilo kar 10 takih tečajnikov, ki niso izhajali iz lovskih vrst. Eden med njimi bi dodal tudi novo temo predavanj, in sicer *lovsko kulinariko*. Glede ocenjevanja niso imeli občutka, da le-to ne bi bilo realno, njihov splošna izobrazba pa je na nivoju poklicne šole – 9 pripravnikov, srednje šole – 10. Vsi so si bili enotnega mnenja, da bi kljub vsemu trudu pripravištva še enkrat stopili na isto pot. Pred zaključnim izpitom smo se podali še k **Borisu Mikuliču** v trgovino Mikos, kjer so bili tudi letošnji pripravniki deležni kar 3-urne predstavitve vsega, kar potrebuje lovec. Zelo razveseljivo je bilo, da pripravniki niso bili samo

nemi poslušalci, ampak so imeli za predavatelje veliko vprašanj in na koncu celo kakšen komentar. Po ogledu smo se odpeljali še v LD Ljutomer, kjer smo v lovskem domu pomalicali (pa tudi nekaj tekočine se je našlo) iz nahrbtnikov. Tja smo prišli zaradi izkušenj tamkajšnjih lovcev pri gojitvi male divjadi. To temo nam je predstavil lovski tovariš **Ernest Fišinger**. Ob slovesu smo se odpeljali še na ogled lovišča, v katerem so uspeli kljub melioracijskim posegom zadržati veliko primernih površin za gojitev male divjadi.

Za začetek izobraževanja je primeren čas zgodaj spomladi ali pozno jeseni. Spomladanski

no še bolj omejen. Upoštevati je treba namreč jesenska dela na poljih in v nasadih, začetek skupnih lovov in še prihajajoče novoletne praznike.

Skoraj hkrati smo opravljali, ne pa tudi končali, izobraževanje »najmlajših« oz. letošnjih pripravnikov na temo *Varnega ravnanja z orožjem in prve pomoči*. Žal je bil pri tem uspeh slabši, saj je v prvem roku preverjanje znanja iz varnega ravnanja z orožjem opravljalo le 11 pripravnikov, uspešnih pa jih je bilo 9. Tudi pri tem se pojavlja dvom, kolikšen nivo znanja je potreben pri preverjanju oziroma, ali je zahtevanih 75 % (iz pravilnika) res potrebno. Morda

Foto: D. Lepšina

V Posavju smo do lovskega izpita uspešno pripeljali tudi letošnjo generacijo lovskih pripravnikov.

termin ima prednost, da lahko v miru in tudi v nekoliko razvlečenemu terminu zadevo le pripeljemo do konca. Žal pa pri tem nastane težava, saj imajo pripravniki za seboj le slabo leto praktičnega udejstvovanja v lovskih vrstah. Zdaj so časi, ko so vsi obremenjeni s svojimi obveznostmi, in sicer s šolanjem pa tudi s službenimi dolžnostmi. Zato zelo težko izpolnjujejo program praktičnega izobraževanja, in to še posebno prireditev zunaj matične LD. Pri vsem tem je veliko odvisno tudi od njihovih mentorjev, ki bi morali bolj in bolj sistematično usmerjati svoje varovance. Tako so tudi letošnji pripravniki še v času predavanj »lovili« posamezne kinološke prireditve, ki so jih morali imeti vpisane za opravljanje teoretičnega dela lovskega izpita. Tudi če bi sledili določilom pravilnika, bi morali vse take zavrniti ob prijavi na izpit. Toda ali je to smiselno ob takem »navalu« kandidatov v lovske vrste? Zato menim, da je primernejši jesenski izpitni termin, ki pa je časov-

se zdi, da ne. Takšno je tudi mnenje pripravnikov po končanem preverjanju. Toda zavedati se moramo, da bodo vsi novi, mladi lovci dobili v roke orožje, s katerim vsi še ne znajo večše ravnati. Tudi zakonodaja s področja nošenja in prenašanja orožja je dokaj stroga; tu pa je še nelovska javnost s svojo nenaklonjenostjo lovstvu. V vsakem primeru pa je zelo pomembna **varnost** in še enkrat **varnost**, saj imamo vsi v rokah orožje, kjer je na drugi strani smrt.

V procesu izobraževanja pripravnikov se moramo vsi potruditi. Prvi so mentorji, katerim moramo pomagati pri njihovem delu z izobraževanjem in pripravo navodil za njihovo delo. Nato smo vsi, ki skrbimo za strokovno posredovanje teoretičnega znanja, povezanega s praktičnimi izkušnjami iz lovišč. In tu je celotno članstvo, ki bo mlade pripravnike znalo pravilno usmerjati v njihovem razvoju. Le tako bomo dobili člane, ki bodo znali in želeli izpolnjevati svoje poslanstvo. Takšne so bile

tudi ugotovitve članov predavateljskega aktiva ob analizi letošnjega izobraževanja, ki se ga je udeležil tudi **Ivan Žižek**, predsednik Komisije za izobraževanje pri LZS.

Dušan Lepšina,
vodja tečaja
v ZLD Posavje - Krško

Dnevi lova in lovstva na Slovaškem

Konec marca so v slovaškem mestu Levice potekali že XIV. Lovski dnevi z izredno bogatimi in vsestranskimi programa

bodočih lovskih čuvajev iz Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje, ki je letos izobraževala kar 91 slušateljev, medtem ko jih je bilo na Gorenjskem 60. Štajerski lovci so na zunaj sicer delovali družabno, kot je navada za takšne lovce, a jih je v notranjosti zaradi izpitov vseeno nekoliko stiskalo pri srcu.

Med njimi je še najbolj sproščeno deloval **Murat Linič**, član LD Velenje, ki je bil takoj pripravljen odgovoriti na nekaj vprašanj za Lovca. »Član velenjske LD sem že deset let. Sicer pa sem lovski izpit opravil davnega leta 1976 v Bosni. Ker bi moral za pridobitev slovenskega izpita opraviti še izpit iz slovenske lovske zakonodaje, tega nisem sprejel. To pa zato, da mi pozneje ne bi kateri od lovskih tovarišev očital, da sem slovenski lovec z manj vrednim lovskim izpitom. Tudi zato sem se lotil izobraževanja za lovske pripravnike in začel od začetka. Tako sem uspešno opravil še slovenski lovski izpit v celoti,« je v lepi slovenščini povedal zgovorni Murat.

glede izboljšanja posameznih metod, nasprotujejo pa temeljni spremembi CIC-ocenjevanja lovskih trofej.

6. Udeleženci pooblašajo dr. **Šubo** iz slovaške CIC-delegacije, naj sklepe predstavi tudi na majski generalni skupščini CIC v Parizu.

Marián Šebo, dipl. inž.,
predsednik EAH

Foto: M. Šebo

Udeleženci delavnice o ocenjevanju lovskih trofej po sistemu CIC, ki je bila marca letos v Levicah na Slovaškem.

mom. Obiskovalci so si lahko ogledali razstavo lovskih trofej divjadi, uplenjene na območju Levic, lovsko in naravovarstveno razstavo, mednarodni filmski festival na temo lova in naravovarstvene problematike ter razstavo otroških ilustracij.

Mednarodna komisija za ocenjevanje trofej z zastopniki s Češke, Avstrije in Slovaške je ocenila 56 močnih rogovij jelena, damjaka, srnjaka, čekane merjascev pa tudi eno lisičjo lobanjo; vse iz Madžarske, Češke in Slovaške. Del programa je obsegal tudi mednarodni strokovni seminar na temo Trajnostni lov in upravljanje z divjadjo. Zelo pomembna in dobro obiskana je bila tudi mednarodna delavnica o ocenjevanju trofej po metodi CIC. Te delavnice so se udeležili generalni direktor centrale CIC **Kai-Uwe Wollscheid**, predsednik Komisije CIC za trofeje in razstave **Nino Ninov** ter predstavniki devetih evropskih dežel: Češke, Madžarske, Avstrije, Madžarske, Poljske, Slovenije, Srbije, Romunije, Bolgarije in Slovaške.

Udeleženci delavnice v Levicah so pri tem sprejeli več sklepov.

Ocenjevanje trofej po metodi CIC je v lovski praksi globoko zasidrano in je v nekaterih državah celo del lovske zakonodaje. Iz tega razloga udeleženci seje predlagajo:

1. Pridobiti je treba mnenja posameznih nacionalnih delegacij CIC, ali podpirajo temeljito spremembo CIC-ocenjevanja trofej ali ne.

2. Pri tem je treba upoštevati predvsem mnenja tistih držav, ki uporabljajo metodo CIC.

3. Šele v primeru, da bi države zahtevale spremembo, naj bi za pripravo nove metode ocenjevanja namenili tudi finančna sredstva ter določili potreben čas.

4. Ker je v nekaterih državah ocenjevanje lovskih trofej po CIC-formulah vključeno tudi v nacionalno lovsko zakonodajo, obstaja možnost, da bodo take države še naprej uporabljale obstoječo metodo.

5. Udeleženci delavnice nimajo sicer nobenih pomislekov

Foto: F. Rolar

Ko je nastajala fotografija, sta štajerske lovske čuvaje ločili le dve uri od opravljanja zaključnega izpita v Ljubljani.

Nove lovske čuvaje čaka veliko dela

V vili Zlatorog na Župančičevi 9 v Ljubljani, v kateri ima svoje poslovne prostore LZ Slovenije, so prve dni aprila potekali zaključni izpiti za letošnjo generacijo lovskih čuvajev. Na stopnišču pred samim vhodom smo opazili nekaj

Z območja celjske območne lovske zveze vas je bilo kar 91 tečajnikov za lovske čuvaje. Zakaj hočeš postati zdaj lovski čuvaj še ti?

»Da bom nekoč tudi jaz lovski čuvaj, sem sklenil že v Bosni. Vsaj menim, da bom, če bom uspešno opravil vse izpite, dober lovski čuvaj. (Izpit za lovskega čuvaja je pozneje tudi res uspešno opravil – op. pisca). Če tokrat ne bom opravil izpita,

bom ponovno postal tečajnik. Že zato, ker sem zdaj revirni vodja v moji LD. Sem človek, ki ne poznam poraza! Dobro se namreč zavedam, da je za vsakega slovenskega lovskega čuvaja v loviških precej dela. Poleg skrbi za divjad in naravo zadnje čase lovcem in divjadi še največ težav povzročajo terenski motoristi, divji lovci in tudi črna odlagališča. Z vsemi temi težavami se lovci srečujejo povsod po Sloveniji. Tudi Šaleška dolina ni oaza.»

Kako je sploh potekal letošnji tečaj za lovske čuvaje?

»Medtem ko moram pohvaliti vse predavatelje za res pravilen človeški dostop do slehernega tečajnika, pa z organizacijo nisem povsem zadovoljen. Res ne vem, zakaj niso vsi predavatelji poskrbeli za ustrezno strokovno gradivo. Premalo časa je bilo namenjenega tudi predavanjem. Mnogi menimo, da bi moral proces tovrstnega izobraževanja trajati dalj časa. Naloge in dolžnosti lovskega čuvaja so dokaj zahtevne, zato mora biti lovski čuvaj tudi dovolj strokovno podkovan; za sprotno učenje potrebuje več časa.«

Franc Rotar

Vzorno sodelovanje koroških lovcev in policistov

Zaradi izgub divjadi v letih 2001 do 2008 so koroške LD zgubile kar 116 tisoč evrov prihodka.

Vsako leto se tradicionalno srečajo na delovnem in spoznavnem sestanku člani Upravnega odbora Koroške lovske zveze (KLZ), vodilni policisti Policijske uprave Slovenj Gradec (PU) in komandirji koroških policijskih postaj (PP). Omeniti velja, da je bilo prvo srečanje in druženje v času, ko je takratno Upravo za notranje zadeve Slovenj Gradec vodil mag. Srečko F. Krobe. Srečanje sta uvedla Krobe in Dušan Leskovec, predsednik KLZ. Letošnjega sestanka, ki je prve dni aprila potekal v idiličnem lovskem domu LD Slovenj Gradec, so se s strani koroških policistov udeležili: mag. Dušan Ferencak, vodja Sektorja uniformirane policije, višji kriminalistični inšpektor Jožef Verčko, vodja Oddelka kriminalistične policije, sicer tudi član LD Orlica - Vuhred, mag. Peter

Tradicionalna vsakoletna delovna srečanja in vzorno sodelovanje koroških lovcev in policistov uspešno rešujejo naloge na terenu.

Pungartnik, vodja OKC in tiskovni predstavnik PU, in Danilo Jamer, vodja službe direktorja PU. Zaradi spoznavnega srečanja in pomembnosti delovnega sestanka so med lovce prvič prišli tudi vsi komandirji PP: Ladislav Krivec, komandir PP Ravne na Koroškem, Bogdan Brezovnik, komandir PP Dravograd, Milan Novak, komandir PP Radlje ob Dravi, in Iztok Mori, komandir PP Slovenj Gradec, ter Vinko Mlakar, komandir Prometne policijske postaje Slovenj Gradec. S strani KLZ so prišli: Dušan Leskovec, predsednik, in člani Nadzornega odbora KLZ Branko Viher, Maks Oserban in Štefan Podjaveršek ter člani UO Bojan Kotnik, Bojan Deberšek, Marko Kogelnik ter Franc Praznik, strokovni tajnik KLZ, in Janko Dunaj, častni starešina LD Slovenj Gradec.

V uvodnih pozdravnih nagovorih sta Ferencak in tudi Leskovec poudarila, da so delovna druženja predstavnikov koroških policistov in lovcev še kako nujna in potrebna, kar se vedno bolj odraža tudi na terenu. Odkar se lovci in policisti na delovnih sestankih tudi bolje osebno spoznajo, je sodelovanje med njimi pristnejše in bolj odkrito. Kar pa je najpomembnejše, da si med seboj bolj zaupajo, da s skupnimi močmi uspešneje rešujejo tudi mnoge naloge na področju odkrivanja krivolova, objestnih voženj z vozili v naravnem okolju (motorji za kros, ATV-štrikolesniki, terenskimi kolesi ipd.) in ne nazadnje tudi pri odkrivanju tistih nepridipravov, ki so jim v napoto lovske naprave, domovi, koč in bivaki, pa tudi neodgovornih lastnikov potepuških psov. Tako natančno in vzorno kot moramo in znamo

lovci zbirati svoje statistične podatke, se s svojimi pohvalijo tudi policisti. Da jim tudi koroški lovci kar dobro sledimo na tem področju, je s predstavitvijo določenih javnih podatkov poskrbel Franc Praznik. Čeprav so koroški policisti o marsičem seznanjeni sproti, so tokrat slišali tudi nekaj podatkov, ki so jih presenetili. In sicer, da so bile koroške LD v letih od 2001 do 2008 zaradi poškodovane divjadi na cestah, potepuških psov, posledic košenja in krivolova oškodovane kar za 116.000 evrov prihodka; da je bilo v teh letih na Koroškem 48 primerov krivolova; da ob vseh nalogah najdejo čas tudi za lovsko kulturo in druge oblike druženja.

S področja kriminalitete in splošnega dela Policije (nezakoniti lov, poškodovanje lovskega objekta, prež in vlomov v lovske objekte ter vožnje z vozili v naravnem okolju) so nekaj statističnih podatkov brez dlake na jeziku posredovali tudi policisti. Leta 2008 so koroški policisti na območju PU Slovenj Gradec obravnavali 12 kaznivih dejanj, ki so bila storjena v škodo več LD in LPN Pohorje. Tako so obravnavali 10 kaznivih dejanj krivolova, enkrat poškodovanje – zažig lovske preže na območju Mislinje ter tatvino pijače iz lovske kočice. Sedem primerov krivolova je bilo na območju PP Slovenj Gradec, tri pa na območju PP Radlje ob Dravi. Jožef Verčko, koroški višji kriminalistični inšpektor - specialist II, je povedal, da se krivolov pojavlja tudi že letos. Zato je lovce pozval, naj vsak kraj krivolova takoj zavarujejo in o dogodku nemudoma obvestijo Policijo. Vsaka hoja po

kraju dogodka, premikanje ustreljene divjadi, iskanje kroglice ipd. ni delo lovcev, ampak kriminalistov. Tudi vsak podatek, katera motorna vozila se na območju pojavijo večkrat, je zelo pomemben podatek (znamka, barva in registrska številka vozila) pri odkrivanju storilcev. Lovci bi morali dosledneje evidentirati tudi sleherni lovski strel v loviških. Vsak strel s kroglo na divjad, tudi tistega, za katerega lovec meni, da je bil povsem zgrešen, je treba preiskati s krvosledcem (kontrola nastrela). Le tako bo mogoče ugotoviti, ali je poginulo divjad obstrelil lovec ali je poginila zaradi nezakonitega lova. Policisti in kriminalisti so trdno prepričani, da bodo le skupne aktivnosti z lovci omejile nezakonita dejanja v loviških. S skupnim delovanjem bodo tudi uspešnejši pri odkrivanju tistih, ki vedno drzneje in neodgovorno uporabljajo pobočja Uršlje gore, Pohorja in drugih koroških gora in planin, kot da so to poligoni za nezakonite divje terenske vožnje.

Franc Rotar

Nujne so drugačne rešitve statusa starejših članov!

Vedno več LD so v lovske vrstah člani, ki so starejši od 80 let. Vsi niso več tako zdravi, da bi bili lahko tako aktivni člani lovske družine kot mlajši, so pa s srcem in dušo še kako vpeti v življenje in delo svoje LD, v kateri so v več desetletjih pustili pečat svojega trdega in poštenega dela pri gospodarjenju z divjadjo in pri gradnji lovskega objekta in naprav. Pripravljeni so prispevati članarino, ki bo poravnala materialni strošek revije Lovca in knjige Zlatorogove knjižnice. Druge dajatve za društveno dejavnost, nezgodno in življenjsko zavarovanje itn. pa je izdatke, ki ga zaradi objektivnih razlogov ne uveljavljajo.

Takih želja bo vedno več zaradi splošnega staranja članstva. V temeljnih pa tudi internih aktih bo treba statusno rešiti vprašanje učinkovitega članstva. LD, Občni zbor ter Upravni odbor LD bodo morali sprejeti določene smernice oz. pravila, ki ne bodo dopuščala nepravilnosti. Res bo zato finančni proračun nekoliko nižji, vendar razvoj družine ne sme sloneti zgolj na tem starostnem delu članstva.

V Pravilih LD imamo sicer možnost sprejetja oz. razglasitve statusa **častnega člana**, vendar če bomo v tak status potrdili vse starejše lovce, ki ne morejo več aktivno delovati v LD, bo to izgubilo svoj pomen oziroma vsebino.

Veliko je argumentov **ZA** in **PROTI**, vendar je treba upoštevati specifičnost dela in članstva v LD, kar določajo razni pravilniki ter ZDLov - 1 in Zakon o rožju. Dosedanja praksa dobesedno prisiljuje starejše in onemoglo lovce, da prenehajo s članstvom v LD. Ne smemo pozabiti na minulo delo posameznika v trenutku, ko ne dosega želenih rezultatov oziroma ciljev, in to v obdobju še zahtevnejšega gospodarjenja v LD v povezavi določil glede koncepcije za upravljanje lovišča.

Menim, da bo potrebna strokovna analiza na nivoju Lovske zveze Slovenije in treba bo hitro ukrepati, da članom ne bomo delali krivice glede na vloženo minulo delo in da dolgoletnih članov ne bomo izgubljali zaradi naše togosti. Predvsem pa bomo morali zagotoviti, da bodo osnovni stroški članstva v društvu oziroma v ZLD/LZS poplačani ter bomo prisluhnili tudi željam te starostne kategorije lovcev. Prepričan sem, da tudi ti člani oziroma ta del članstva v danem trenutku deluje pozitivno na razvoj posamezne LD.

Zavedam se, da tudi sam stopam po opisani poti in če mi bo dano, se bom srečal s podobnimi težavami.

Boris Birska

LD Tabor - Dornberk, Branik

Ljubljenci in vožnja s terenskimi avtomobili in motorji). Tudi visoka povprečna starost članstva v LD nas teži; leta 2008 je bila nekaj več kot 58 let, s sprejemom novih članov pa se je zmanjšala na 53 let. Med 71 člani imamo zdaj kar 8 pripravnikov.

Lovišče LD Ig je v Občini Ig, ki ima tudi v evropskem merilu velik pomen. Na našem območju je potekal zadnji fevdalni lov v Evropi, prav tako je bil tu tudi zadnji kmečki upor, in sicer 21. 3. 1848, tudi v Evropi. LD Ig je bila ustanovljena 16. 10. 1946, vedno pa so jo vodili odločni in pokončni ljudje, tako da imamo pošteno in čisto preteklost. Naši voditelji so bili lovci z vsem srcem, zazrti v prihodnost in pridobitni pri izboljšanju razmer za gojitev divjadi. Še sami smo bili presenečeni, koliko lovsko-

gospodarjenje z divjajo. Pri gojitvi divjadi ni dobrih rezultatov brez strokovnega znanja, ustreznih lovskogojitvenih objektov in navdušenih članov. Vse to naša LD Ig ima, predvsem pa je starešina poudaril skrb za pomlajevanje članstva z novimi pripravniki.

Slavnostni govornik je bil župan Občine Ig **Janez Cimperman**, ki se je zahvalil LD Ig za delo v občinskem prostoru, posebno še za njeno odprtost in sodelovanje z vsemi krajanji, ki je odlično. Velik pomen ima tudi vzgojno prikazovanje narave otrokom v vrtcu, učencem in pri sodelovanju z obiskovalci Gozdne učne poti. Ker bo tudi ta knjiga služila prenosu znanja na najmlajše, jo je Občina Ig gmotno podprla z občinskimi sredstvi.

Knjigi na pot v beli svet sta povedala nekaj besed avtorja **Janez Šivc** in **Marko Sterle**, ki sta pripravila vse za »rojstvo« knjige.

Lovskogojitveni objekti morajo biti v prvi vrsti varni, tako pa se morajo počutiti tudi vsi naši lovci in lovski gostje. V ta namen so vsi člani dobili dva brezrokavnika; prvi je kombinacija zeleno oranžnega blaga, drugi pa je odsevni brezrokavnik.

Vodstvo LD Ig se je zahvalilo sponzorjem za izdajo knjige s skromnimi priznanji (**Občina Ig, Zavarovalnica Maribor in Triglav, KVM Grafika - Ribnica ter Suzana in Slavko Sklepič, d. o. o.**).

Program predstavitve knjige je pripravil odbor: **A. Pucihar, J. Intihar, J. Obaha, S. Svetič** in **J. Šivc**. Uspeh je bil; ne bi ga pa

Foto: J. Šivc

Ribniki v dolini Drage na Igu sodijo v Krajski park Ljubljansko barje.

Predstavitve knjige Lovskogojitveni objekti v LD Ig

Lovišče **LD Ig** leži na južni strani Ljubljanskega barja, obsega pa polja s travniki na Barju in Iškem vršaju ter podnožja hribov Mokrcra in Krima, ki tvorita sotesko Iškega vintgarja. Skozi lovišče tečejo reke Iščica, Iška in Želimejščica, več manjših potokov, imamo tudi nekaj ribnikov. Na 4008 ha lovne površine imamo idealne razmere za vzgojo divjadi vseh vrst. Našo idilo motita le precejšnja izguba divjadi zaradi prometa (povoz) in nemir v lovišču (nezvgojeni obiskovalci z domačimi

gojitvenih objektov imamo – ko je bilo treba napraviti popis za Lisjaka. Ker smo morali vse obiskati, popisati in celo izmeriti koordinate, smo jih pa še fotografirali, dodali nekaj besedila in nastala je knjiga, ki obsega 137 strani formata A 4. Knjigo smo predstavili lovcem, gostom in sponzorjem na lovskem večeru 7. 3. 2009 v Gostišču Slamar – Šmarje - Sap.

Predstavitve knjige

Uvodni govor je pripravil starešina LD Ig **Roman Celarc**. Poudaril je izjemen pomen knjige, ki je pravzaprav zgodovinska zbirka našega dela v lovišču in naših prizadevanj za trajnostno

Slavnostni govornik – župan Občine Ig Janez Cimperman

S podelitve priznanj LD Ig (desno starešina Roman Celarc in tajnik Anton Pucihar)

Tradicija LD Ig je tudi lovski krst novih lovcev. Zadnja krščenca sta bila Janez in Slavko.

bilo brez sodelovanja vseh naših lovcev in naših žena. Odbor se vsem, pa tudi sponzorjem iskreno zahvaljuje.

Osmi marec – dan žena

V znamenje posebne pozornosti do naših lovskež žena in mater oz. spremljevalk smo jih presenetili z našo pozornostjo za njihov praznik. Vse so dobile lep šopek, zdravilno kremo in po dolgem času na zahtevo voditelja posebnega družabnega večera še nežen stisk ob lepi besedi ter poljubu pred javnostjo. Predstavili smo jim obveznosti članov do LD (kot opravičilo za večkratno odsotnost z doma), pa tudi nosilce vodilnih funkcij in nalog v LD Ig (pa tudi vzroke za partnerjevo odsotnost). Ves večer smo se trudili, da ne bi pozabili omenjati zaslug naših »boljših polovic«. V nobeni hiši bolj kot lovski ne velja pregovor: Žena podpira tri vogale pri hiši, v lovski pa vse! Za njihov trud in razumevanje iz srca: HVALA!

Sponzorjem, ki so bili **B. Gr-**

čar, P. Lukman, J. Obaha, S. Rusič in T. Končan, pa skromna zahvala!

Lovski običaji

Lovski krst je potekal po navodilih LZS iz leta 1999 ter z našimi dodatki. Vodja lovskega krsta in sodnik je bil **Ludovik Sterle**, Tožnik **Matija Bolha**, zagovornik **Anton Pucihar**, pisar **Janko Furlan**, orožnika **Margjan Žagar** in **Franci Intihar**. Krst sta junaško prestala **Janez Obaha** in **Slavko Sklepič** in za to dobila ustrezno potrdilo in »štemplje« s palico po zadnji plati.

Lovski ropot je vodil **Ivan Vrankar** in ga končal v smehu malo pred kislom jutraj.

Anton Pucihar,
tajnik LD Ig

Naš skupni lovski jezik je zelena barva

Marca Lovska zveza Srbije že tradicionalno organizira lov na volka. Letos je lov organizirala že dvanajstič zapored, in sicer sedmega in osmega marca. »Hajka« je bila organizirana v skrajnem jugovzhodnem delu Srbije, ob srbsko-bolgarski meji, na planoti Vaslina in okoliških hribih. Ponavadi se tega lova udeležijo tudi lovci iz vseh republik nekdanje Jugoslavije in bližnjih sosednih držav. Tudi letos ni bilo drugače. Na povabilo tamkajšnjega lovskega društva (LU) Vrla (Surdulica) sva imela čast slovenske lovce zastopati **Marko Bratina** iz LD Nanos in **Kazimir Saksida** iz LD Vipava.

Narodnostna pestrost in razpoloženje na lovu sta bila res izjemna.

V naslovu zapisane »združevalne« besede so bile le delček pozdravnega govora lovskega tovariša in starešine LD Vipava **Saksida**, ki je poleg predsednika LZ Srbije dr. **Milorada Perovića** in starešine gostujoče LD **Dragana Kostadinovića** v imenu vseh slovenskih lovcev pozdravil kar okrog 850 zbranih lovcev.

O lovu naj samo za ponazoritev zapišem, da so za naše razmere izjemne razsežnosti tega lova. Pogon je namreč zajemal okrog 8.000 ha lovnih površin lovišča, 850 lovcev se je v petih skupinah razporedilo na stojščih in pomembnih prehodih ter čakalo na pričakovane volkove. Teren je za lov – pritisk izjemno zahteven predvsem zaradi velikih zasneženih razdalj in naravnih ovir, ki jih morajo prehoditi

gonjači. Da je lov res izjemno naporen, potrjujejo tudi rezultati takega lova, ki je ob res veliki naklonjenosti boginje Diane slej znašal največ do štiri uplenjene volkove na lov. Letos pa nam lovska sreča ni ravno služila. V pogonu je bilo sicer opaziti krldo volkov, vendar do plena ni prišel noben lovec; le skupina črnogorskih lovcev je rešila čast, da smo se za zaključek lahko pri pozdravu lovini odkrili uplenjeni lisici. Kot zanimivost naj zapišem, da tamkajšnji lovci – domačini praviloma lovijo vso divjad, vključno z divjim merjascem, bolj ali manj uspešno z lovske puškami šibrenicami, vendar, kot so povedali, izključno zaradi visokih nabavnih cen pušk risanic. Pri lovu kot nepogrešljive pomočnike uporabljajo predvsem tiste pse, ki imajo dober nos in ne le dober rodovalnik.

Ker ima v deželi volka družje-

*Slovenska lovca **Marko Bratina**, starešina LD Nanos (prvi z leve), in **Kazimir Saksida**, LD Vipava (predzadnji z leve), med preprostimi gostoljubnimi srbskimi lovci iz tamkajšnjih krajev*

*Zbrane lovce na volkove so pozdravili predsednik Lovske zveze Srbije dr. **Milorad Perović** (prvi z leve), predstavnik gostujoče LD (LU) **Dragan Kostadinović** (pred mikrofonom) in predstavnik slovenskih lovcev, starešina LD Vipava **Kazimir Saksida**.*

nje lovcev morda celo večjo težo kot sam lov in pehanje za trofejami, se lov nikoli ne konča brez veselice z obvezno tradicionalno glasbo – »trubačev«, organiziranim strelskim tekmovanjem, kuhanjem pasulja na odprtem ognju in ob domači rakiji. To pa še ni vse – po končani popoldanski »malici« v naravi člani gostujoče lovske družine za udeležence lova organizirajo še večerjo v bližnjem mestu Surdulica v Hotelu Srbija, kjer smo si lovci ob tradicionalni srbski hrani in živi glasbi ter lovski latinščini izmenjevali vtise in doživljaje vse do jutra.

Tako smo z malo drugačnim zadnjim pogonom končali našo udeležbo na lovu na volka. Lov mi bo ostal v izjemno prijetnem

spominu zaradi gostoljubnosti srbskih lovskih tovarišev, ki je bila nad pričakovanji, in predvsem po preprostosti, skromnosti in sproščenosti tamkaj živčih ljudi in lovcev.

Marko Bratina

Pregled odstrela parkljaste divjadi v lovskem okrožju Tarvisio - Trbiž

Sedemindvajsetega aprila je bil v kraju Venzone ali po slovensko Pušji vasi (Italija), čeprav je to ime ohranjeno na redkih zemljevidih, blizu Gemone oz. Humina ali Gumina, povsem na obrobju slovenskega etničnega ozemlja v Benečiji in Reziji, pregled lanskega odstrela parkljaste divjadi v lovskem okrožju Trbiž, ki povezuje 13 lovišč s skupno lovno površino 66.815 ha.

Prireditve se je začela s Hubertovo mašo v krajevni cerkvi, ki jo je pred desetletji posoški potres, katerega epicenter naj bi bil prav v Huminu, porušil do tal. Cerkev so ponovno zgradili in ob tem domiselno ohranili nekatere poškodovane detajle kot večeren spomin in opomin nad močjo narave. Obred je potekal trijezično, z vključevanjem arhaične furlanščine, sodelovali pa so tudi pomlajeni Zasavski rogisti. Njihovim tonom je svoje dodala izjemna akustičnost prostora.

Pregled odstrela za lovsko leto 2008–09 je bil prava paša za lovčev oko in dušo. Čeprav trofeje večinoma ne točkujejo, ampak le kategorizirajo in uplenitljem najstarejših primerkov divjadi obeh spolov podelijo posebne diplome, je bilo med gamsi več kot očitno nekaj zlatih, zrelih primerkov. V zadnji letih eksplozivno razširjanje ugotavljajo pri jelenjadi in divjih prašičih, oboje pa je povezano tudi s problemi poškodb, saj se gozdni rob hitro nadaljuje v inten-

zivno kmetijsko območje, zlasti vinogradniške in sadjarske površine. V lovskem letu 2008–09 so odstrelili 276 glav srnjadi, 188 glav jelenjadi, 184 gamsov, 163 divjih prašičev in 12 muflonov.

Razlika v stanju lovskega duha pred desetletjem in zdaj je očitna, in to v pozitivnem pomenu. Vse trofeje in pripadajoče čeljusti z zobovjem, tudi za netrofejno divjad, so bile vzorno pripravljene.

Dvorana Kremenjak v Jamljah pri Trbižu (Monfalcone) postaja že pretesna ...

Na prireditvi je podporo lovcem izrekel tudi tržaški župan Roberto Dipiaza; ob njem je predsednik lovskega območja Kras Renzo Ambrosio.

Poleg svojevrstne pozitivne energije, ki vedno bolj zaznavno povezuje dejavnost lovstva v prid divjadi in njenega okolja, ne smemo mimo dejstva, da gre za območje stičišča srednjeevropske in romanske lovske kulture z znano različno ideologijo in delovanjem. V kratkem pozdravnem nagovoru sem poudaril, da se je tudi po zaslugi lokalnih lovcev meja romanske lovske kulture pomaknila proti jugu, pri tem pa nisem preslišal polglasne pripombe iz ozadja, da ne predač. Res je tudi, da se je v pozitivne težnje vključila država, ki s predpisi odločilno

podpira napredne ideje, katerih še hitrejšo udejanjanje nedvomno omejujejo nekateri tradicionalni načini lova, zlasti z visokonogimi goniči.

Množica lovcev v koroških, slovenskih in še kakšnih lovskih krogih ter številni drugi obiskovalci razstave so bili več kot zgovoren način dokazovanja pomena in priložnosti pa tudi odgovornosti zdajšnjih generacij.

Ob slovesu je k meni pristopil

kmet iz Rezije in mi, zazdelo se mi je, z nekoliko vlažnimi očmi stisnil roko z besedami, da je za njegovo družino prihod vsakega LOVCA prazničen dogodek. Govoril je malo, povedal pa veliko.

Blaž Krže,
*predsednik Komisije LZS za
mednarodne odnose*

Pregled odstrela parkljaste divjadi na Tržaškem

Pregled odstrela parkljaste divjadi v letih 2008–09 v 13. lovskem okrožju Kras, ki zajema vsa lovišča na Tržaškem in v delu Goriške, je bil 18. in 19. aprila v Jamljah pri Doberdobu. Omenjeno okrožje meri 19.000 ha, povezuje pa 23 večinoma manj kot 1000 ha velikih lovišč, v katerih lovi 427 lovcev (med njimi številni zamejski Slovenci). Z vidika divjadi se je, po podatkih o odstrelu sodeč, številčnost srnjadi ustalila, saj je bilo v minuli lovski sezoni uplenjenih 733 glav, leto prej 729. Povečujejo pa se nenaravne izgube. Divjih prašičev je bilo uplenjenih 505, leto prej pa 246. Tudi sicer je za to vrsto v tamkajšnjih območjih značilno hitro prostorsko in številčno širjenje, ob tem da se vse pogostejše pojavljajo v urbanih predelih ter povzročajo velike težave zaradi ritja kmetijskih površin. Ustrezni preprečevalni ukrepi postajajo več kot nujni. Posebej je treba pohvaliti skoraj vzoren številčni in starostni odstrel srnjadi, pri divjih prašičih pa prav tako, saj so ozimci zastopani s kar 63 %. Kot posebnost in zanimivost velja omeniti tudi odstrel treh gamsov iz okroglo 100-glave kolonije gamsov pri Devinu na vsega nekaj deset

Gamsi iz lovišča Kluže (Chivsaforle) so bili prava paša za oči poznavalcev.

Jelen – lanščak, kronski šilar, dokazuje izjemno biološko vrednost populacije, hkrati pa opozarja na škodljivost rajonizacije in še vse premalo lovskega znanja.

metrov nadmorske višine. Trofeje in čeljustnice (zobovja) so bile pripravljene vzorno, prav tako so poskrbeli za izjemno pregleden katalog z vsemi, tudi biometričnimi podatki o divjadi. Od naših nekdanjih učencev bi se lahko naučili marsičesa.

Vsakoletni pregled odstrela je nekakšen slavnosten dogodek, kar potrjuje število udeležencev v lovskih krogih. Med gosti je bil tudi tržaški župan **Roberto Dipiazza**, ki nas je pozdravil v brezhibni slovenščini, pohvalil naravarstveno dejavnost lovstva in obljubil pomoč pri reševanju težav zaradi škode na divjadi in zaradi nje. Od vabljenih predstavnikov je bil s slovenske strani prisoten predsednik ZLD Gorica **Jakob Čeferin**, z Obale in Krasa pa uradno žal ni bilo nikogar. Treba je omeniti

Podelitev priznanj upleniteljem najstarejših primerkov parkljarjev obeh spolov je zanimiva oblika spodbude.

tudi sodelovanje LPZ Doberdob in številnih članov društva, ki še vedno pričakujejo uradno potrditev njihovega statusa pri lovskem udejstvovanju v Sloveniji. Podpisani sem prireditev pozdravil in pohvalil tudi v imenu predsednika LZS in vseh slovenskih lovcev.

Blaž Krže,
predsednik Komisije LZS
za mednarodne odnose

Tekma v počastitev dneva upora proti okupatorju

Najboljši strelci ljubljanskih in drugih lovskih druženj so se tudi letos zbrali na Toškem Čelu, kjer je tamkajšnja LD pripravila tradicionalno tekmo v počastitev praznika *dan upora proti okupatorju*. Tekma je vsakokrat 27. aprila, neprekinjeno že od leta 1982.

Letos se je tekme udeležilo 15 pripravnikov, 15 veteranov, ki so tekmovali v ločenih skupinah, ter kar 63 seniorjev, od katerih jih je več kot polovica tekmovala za ekipe lovskih druženj. Tričlanskih ekip je bilo 13, enako število kot lani. Skupaj je bilo na prireditvi 93 strelcev, od katerih so nekateri tekmovali po dvakrat.

Med pripravniki, ki so streljali na 10 golobov, je bil najboljši strellec **Leon Pahor** iz letos najbolj oddaljene LD Raša - Štorje (pri Sežani). Tekmoval je sicer med posamezniki, za pripraviški preskus pa mu je štel prvih deset strelcov na golobe. V tej disciplini je bil med pripravniki z naskokom najboljši, saj je zadel kar devet golobov (v absolutni konkurenci celo 19!). V disciplini MK - srnjak so bili trije vrstniki bolj od njega (med njimi tudi pripravnica iz LD Vodice **Barbara Bohine**), on pa je zbral 71 točk. V kombinaciji je zmagal s precejšnjim naskokom, saj je dosegel skupno kar 116 točk. Drugi v kombinaciji je bil domači nadebudnež **Janez Zavašnik** s 103 točkami (golobi: 25, MK - tarča srnjak: 78 - najboljši med pripravniki), tretji pa je bil **Jure Furlan** s 100 točkami (25; 75).

Med veterani, ki so na leta starosti deležni dodatnih točk, je bil najboljši **Anton Erjavec** s 191 točkami (golobi: 95, MK - srnjak: 91, dodatek na leta: 5), drugi je bil **Ljubiša Pavlovič** s 188 točkami (95; 93; 0), tretji pa **Jurij Druškovič** s 184 točkami (75; 94; 15).

Najstarejši udeleženec letošnje tekme v počastitev DUPO je bil 72-letni Jurij Druškovič, ki je bil med veterani 3. v kombinaciji.

Nekateri veterani in nekaj pripravnikov je poleg tekmovanja v svojih skupinah nastopilo še v absolutni konkurenci - skupaj: seniorji, veterani in pripravniki. V tej konkurenci sta enak zmagovalni rezultat dosegla **T. Končan** in **P. Flis** s po 176 točkami (golobi: 90; KM - srnjak: 86),

tretji pa je bil **L. Pavlovič** s 170 točkami (85; 85). Najboljši trije »golobaši« so zadeli po 19 letečih tarč od 20 mogočih. Vrstni red je bil naslednji: **Š. Pleško**, **K. Vidrih** in **L. Pahor** (pripravnik). Najboljši strellec v MK tarčo je bil s 87 točkami **A. Erjavec**, 2. mesto sta si ponovno

Dolgoletni sodniški par pri tarčah MK - srnjak: Mile Jurič (levo) in pomočnik Rajko Starovašnik

Zahvala predsedniku LZS

Marca smo prejeli vaših 5000 €, ki ste nam jih nakazali kot humanitarno pomoč za urejanje posledic lanske nesreče našega **Petra Zalarja** (invalidnost zaradi poškodbe medvedke - op. ur.). Iskreno se vam zahvaljujemo za izkazano pozornost in sporočamo, da so se dela za postavitev dvigala ob hiši že začela. Ko bo vse končano, vas bomo vse, ki ste kakor koli pripomogli pri tem velikem darilu, povabili na obisk in ogled. Povabljeni ste tudi kadar koli želite na kavo na naslov: Hruškarje 9, k Petrovim staršem. Želimo vam lepo pomlad in da se vam nikoli ne bi zgodilo kaj takega, kot se je Petru.

Hvala in lep pozdrav!

Starši: **Ivan in Ivanka Zalar**, brat **Benjamin** z družino, še najbolj pa seveda **Peter**.

Cerknica, 22. 4. 2009

razdelila **T. Končan** in **P. Flis** s po 86 krogi.

V **ekipni konkurenci** je letos zmagala **LD Ig** s 494 točkami, 2. je bila **LD Trebnje**, ki je zbrala skupaj 469 točk, 3. pa ekipa **LD Medvode** s 447 točkami.

Prireditev je po ustaljenem protokolu vodil starešina LD Toško Čelo **Janko Štrekelj**, druge pomembnejše funkcije pa so opravljali naslednji člani: organizacijski vodja tekme je bil referent za lovsko strelstvo naše LD **Andrej Lukanovič**, glavni sodnik je bil **Henrik Hoffman**, ki je bil hkrati tudi vodja sodniške trojke pri golobih. Je član komisije ZLD Ljubljana za lovsko strelstvo in je uspešnim pripravnikom v pripraviške dnevnike potrdil opravljeni strelski preskus. Sodnik pri MK tarčah je bil ponovno **Mile Jurić**.

Foto: M. Koračin

Julijana in Boža, nova in prekaljena moč v lovski koči LD Toško Čelo

Dolgoletnega strelskega sodnika in pobudnika prirejanja tekem v počastitev Osvobodilne fronte in zdaj dneva upora proti okupatorju **Stanislava Tomažiča** je UO LD Toško Čelo imenoval za častnega glavnega sodnika, saj zaradi bremena let, ki mu krivijo hrbet, ni zmož več napora, ki ga terja dvanajsturna ali še daljša prireditev.

Strelski in siceršnji prijatelji iz lovskih druženj: Borovnica, Domžale, Horjul, Ig, Medvode, Rakovnik, Raša - Štorje, Šentjošt, Šmarna gora, Velika Loka, Višnja Gora, Vrhnika, Trebelno, Trebnje, Tuhinj, Udenboršt, Vodice in seveda Toško Čelo so se po strelski tekmi v velikem številu udeležili še družabnega »razstreljevanja«. Zmagovalec tega dodatka je prejel več kot sežen dolgo suho salamo, s katero je po razglasitvi z veseljem pogostil svojo družbo navijačev.

Lovci in tudi naši nelovski prijatelji smo ostali na Toškem

Čelu vse tja do trdne teme v prijetnem druženju in ob prijazni ter dobri postrežbi nove okrepitve v lovski koči **Julijane Benkovič**, ki pa ji ob strani trdno stoji nepogrešljiva **Boža Brezovnik**.

Marko Koračin

Tradicionalna meddružinska tekma

V soboto, 2. maja, smo se lovci **LD Mokrc** in **LD Ig** spet zbrali na tradicionalni tekmi v streljanju na glinaste golobe. Našemu povabilu so se tudi letos odzvali člani LD (Velike Lašče, Turjak ...) Do devete ure dopoldan se nas je zbralo kar veliko članov zelene bratovščine. Na strelišču LD Mokrc sta vse zbrane nagovorila starešina in glavni organizator **Milan Jakič** in tajnik LD Ig **Anton Pucihar**.

Ves čas tekmovanja je bilo strelišče popolnoma zasedeno. Štirinajst strelskih skupin s po šestimi strelci je zadevalo golobe kot za stavo. Lovci se vsako leto preizkusimo v tej disciplini tudi zato, da se potrdi tehnična brezhibnost pušk šibrenic in pripravljenost lovca na novo lovsko sezono.

Za izvedbo takega tekmovanja je potrebno precej priprav, obvestil pristojnim organom o streljanju in zavarovanje okolice, kjer poteka streljanje. Naši gostitelji so se tudi letos odlično izkazali, saj je bilo za vse zelo dobro poskrbljeno.

Na tekmovanju so se izkazali tudi naši bodoči lovci (pripravniki), saj so vsi po vrsti dokazali, da znajo varno in pravilno ravnati z orožjem in z njim tudi dobro zadeti. V članski konkurenci je le malenkostna razlika odločala o najboljših. Največji pokal si je priporil **Franc Debeljak**, LD Velike Lašče. Drugo mesto je osvojil **Milan Jakič**, LD Mokrc, tretji sem bil **Jani Šivc**, LD Ig, med veterani pa se je najbolje izkazal **Anton Gerbec**, LD Ig.

Po končani tekmi in po podelitvi pokalov najboljšim strelcem so člani LD Mokrc zbrane pogostili z odličnim lovskim golažem in dobro kapljico. Za gostoljubje in vse drugo se članom LD Mokrc iskreno zahvaljujemo.

Poslovlili smo se z dobrimi željami in si zaželeli, da bi se prihodnje leto zbrali še v večjem številu.

Jani Šivc

Foto: M. Petrelič

S tradicionalnega meddružinskega tekmovanja na strelišču LD Mokrc

Zahvala Lovski zvezi Slovenije

v imenu očeta **Alojza Klavžarja**, člana LD Jelenk iz Sp. Idrije.

Ob praznovanju 85-letnice ste poslano čestitko v imenu Lovske zveze Slovenije prijetno presenetili slavljenca pa tudi vse njegove domače in tudi tiste, ki z lovsko organizacijo nimajo nič skupnega. Morda se tisti, ki smo vpeti v vsakdanje obveznosti niti ne zavedamo, koliko lahko taka »gesta« pomeni nekomu v teh letih, ko na vsakem koraku izgublja stik z mlajšimi generacijami in trenutnimi dogajanjmi, ki jim niti ne more več slediti. S takimi dejanji, kot je vaše, čeprav samo zaradi doslednosti in pozornosti do posameznika, starejših lovskih tovarišev, sporočate, da še niste pozabili nanje in da se zavedate, da so tudi oni marsikaj prispevali v dobro naše lovske organizacije. Ker ne vem, komu (kot posamezniku) naj se zahvali(m), se jubilat iskreno zahvaljuje vsem, ki ste bili kakor koli udeleženi pri pošiljanju čestitke.

Drago Klavžar
LD Otavnik, Cerkno

»Majhna pozornost razveseli.« Če s čestitko LZS, ki jo podpisem, koga razveselim, zlasti naše starejše tovariše, ki praznujejo visoke obletnice, ko jim pošljemo voščilnice, upam, da se jim kot predsednik LZS vsaj malo zahvalimo za njihovo minulo delo v lovski organizaciji. Kadar pa nato prejmemo na LZS od njih tudi kakšno njihovo pisno zahvalo, smo veseli; vem da smo na pravi poti ...

Mag. Srečko F. Kropce

Foto: S. Hajdinjak

Lovec Miki Göntér nam je povedal veliko zanimivega o divjih živalih, lovcih in njihovih opravilih.

Odperto učenje v družbi z lovcom

Prvošolci DOŠ Dobrovnik, njihovi starši in učiteljice smo si pripravili učenje na nekoliko drugačen način. Pobegnili smo iz učilnic, k pouku pa povabili še starše in ravnateljico. Šolsko delo smo opravili v poznih večernih urah. V okviru projekta *Pravljice čez noč* smo spoznali številne pravljice, v katerih nastopajo gozdne živali (prespali smo namreč v šoli). Da pa je bilo učenje še zanimivejše, smo za začetek obiskali lovca, ki nas je pričakal v lovski koči v Dobrovniku. Lovec Miki Göntér nam je predstavil številne divje živali, nam pripovedoval lovske anekdote, opisal naloge in opravila lovcev ... Poslušali smo ga z velikim navdušenjem, ga spraševali, preverjali njegovo znanje, tako da je bil tudi on zadovoljen z nami. Zato nas je v imenu Lovske družine Dobrovnik presenetil z darilcem. V imenu prvošolcev, učiteljic in ravnateljice se mu iskreno zahvaljujemo.

Slavica Hajdinjak,
učiteljica DOŠ Dobrovnik

Na obisk smo povabili lovca

Učenci 2. razreda OŠ Nazarje zelo radi raziskujejo v naravi, zato smo se odločili za razredni projekt z naslovom *V gozdu*. Projektno obliko pouka smo izbrali z namenom, da gozd, naravni življenjski prostor, spoznamo iz različnih zornih kotov. Cilj je bil iskati, odkrivati, opazovati in primerjati rastline in druga živa bitja v gozdu ter raz-

Alojz Planovšek otrokom razlaga o lovu in divjih živalih.

vijati in oblikovati pozitiven odnos do narave in gozdnih živali. K sodelovanju smo povabili številne strokovnjake, med njimi tudi lovca Alojza Planovška iz Nazarij, ki se je našemu povabilu takoj odzval in nam pripravil zanimivo in poučno predavanje o življenju divjih živali v slovenskih gozdovih. S seboj je prinesel veliko fotografij in strokovne literature, s pomočjo katere je učencem lažje predstavil živali, ki jih še niso videli ali pa zanje sploh še niso slišali. Učenci so se vseskozi aktivno vključevali v pogovor in gostu postavljali vprašanja in pripovedovali o svojih prijetnih izkušnjah z gozdnimi živalmi. Navdušeni so bili tudi nad lovsko opremo, zlasti dečke pa je zanimalo, kje jo je mogoče kupiti, kdaj lahko postanejo lovci ipd. Lovec Planovšek jih je podučil tudi o teh stvarih.

Lovčev obisk je v našem razredu pustil bogat pečat: kar pet učencev je izrazilo željo, da si želijo postati lovci. Marsikdo pa

POZIMI V BRLOGU SPI,
VČASIH SE ZBUDI.
DRUGIH ŽIVALI STRAH
GA NI,
LE ČLOVEKA SE BOJI.
(.....)

KO SE ZMRAČI
NA DVORIŠČE PO KOKOŠI
PRIHITI. (.....)

Alojzu Planovšku se zahvaljujemo za obisk in ga še vabimo k sodelovanju.

Branka Nareks, prof.,
učiteljica 2. a razreda
OŠ Nazarje

RJAVO NJENO JE TELO,
PLEZA HITRO ZELO,
JESENI POSKRBI,
DA POZIMI LAČNA NI.
(.....)

Likovne upodobitve otrok 2. a r. OŠ Nazarje

Andrej Hartman, spoštovani lovski tovariš in vsestranski dobrodelnik, član LD Kapla, je praznoval 70-letnico.

Rodil se je 25. 2. 1939, ko sta mati Kristina in oče Franc v obmejni vasi Gradišče na Kozjaku povila otroka – sina. Kot kmečkemu sinu mu je bilo zapisano, da bo nadaljeval vzorno vodeno kmetijstvo in skrb za naravne dobrine. Razumljivo je bilo, da se bo tudi Andrej posvetil lovstvu in pridružil očetu, ki je bil zgleden lovec. Leta 1969 je opravil lovski izpit. Ker je bil delaven, so mu zapali tudi zadolžitve v LD. Član UO je bil od l. 1981 do 1996, starešina LD je bil od l. 1988 do 2000. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Velik je bil tudi njegov prispevek pri gradnji lovske koče. Nešteto kubikov lesa je šlo skozi njegovo žago. Andrej ni delaven samo v lovstvu, temveč tudi v občinskem merilu, kar dokazujejo razna priznanja, ki jih je prejel. Bil je pobudnik turistične dejavnosti v obmejnem kraju.

Dreč, kot mu pravimo, še vedno uživa pri kmečkih opravilih, pri opazovanju divjadi in v miru uživa bogastvo narave.

Spoštovani Andrej, za prostovoljno delo in trud ni plačila, pač pa za doščanje in ne izbrisen ponos. Prav zato smo ponosni, da si naš član in ti ob tvojem jubileju čestitamo. Na svetu je veliko lepih stvari in dobrot, toda največje bogastvo sta zdravje in sreča v družinskem krogu. Tudi to ti želimo lovci.

LD Kapla – N. K.

V začetku februarja je praznoval v krogu svoje družine in prijateljev 80-letnico rojstva **Marjan Štucin**, po stažu eden izmed najstarejših članov LD Jelenk. Rodil

se je 2. 2. 1929 v Spodnji Idriji. Po odslužitvi vojaške obveznosti se je zaposlil v idrijskem rudniku živega srebra, od koder je leta 1977 odšel v zaslužni pokoj.

Že leta 1958, torej pred 51 leti, se je včlanil v Lovsko družino Jelenk, ki je nastala leta 1954 z delitvijo velike LD Idrije. V tistih časih ni bilo veliko članov lovcev, zato so funkcije in aktivnosti kar deževale sposobnim in delavnim članom. Obenem pa so v tistem času pr'farski lovci gradili lovsko kočo na Jelenku. Tako je Marjan opravljal funkcije tajnika (1960–68, 1989–1993), blagajnika (1970–1976), starešine (1968–1969) in člana nadzornega odbora. Vse zapuane naloge je opravljal vestno in odgovorno. Posebno vestno je vodil tajniške posle. Vsi zapisniki, vpisi v knjige so bili pravočasni, točni in napisani z lepo pisavo. Zato ni naključje, da je dela tajnika opravljal več mandatov, nazadnje še pred desetimi leti. Marjan je umirjen in razsoden mož. V vseh letih se ni z nikomer sporekel, kaj šele pokazal slabo voljo. Lov jemlje za zabavo in sprostitve, varovanje narave pa za obveznost, ki je dolžnost lovcev in drugih ljudi. Veseli ga loviti v družbi prijateljev in njegova poseb-

na strast je lov na zajca. Zdjaj, ko se je število zajcev zmanjšalo in so lovi redki, rad obuja spomine na uspešne love. Za njegovo pošteno in vestno prizadevanje v lovski organizaciji sta ga LD in območna Lovska zveza Idrija večkrat nagradili in odlikovali, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Vsi prijatelji lovci želimo našemu Marjanu obilo zdravja in veliko zadovoljstva na lovu in v naši družbi.

LD Jelenk – B. F.

Svojo sedemdesetletnico je tudi med lovskimi tovariši praznoval tudi naš **Franc Medvešek**, s tovariškim vzdevkom Ešo.

Rodil se je 18. 3. 1939. V vrste zelene bratovščine pa je vstopil marca 1975. Med starejšimi lovci se je kalil v dobrega in poštenega lovca, spoznaval divjad, gojitev in se zavedal pomena varstva in ohranjanja divjadi in narave. Prav zato ima še posebno razvit odnos do narave in njenih lepot, kar je znal vseskozi prenašati tudi na druge lovce, predvsem na nas, mlajše. Ešo je zelo prizadeven pri vseh opravilih, bodisi pri izdelovanju lovskih naprav v lovišču bodisi pri delih pri lovskem domu. Je zagovornik pravičnosti in skrbi za krepitev dobrih medsebojnih odnosov med lovci. Poskrbel je tudi za lastno usposabljanje in dodatno izobraževanje, zato je aprila leta 1985 opravil lovskočuvajski izpit. Dokler je imel ustrezne razmere, je vzgajal in vodil tudi lovskega psa – bavarškega barvarja.

Medvešek je bil aktiven v organih LD, in sicer je bil član UO LD od marca 1978 do aprila 1986 in od marca 1992 do aprila 1996; kinološki referent LD je bil od marca 1980 do aprila 1986 in od marca 1991 do aprila 1996; lovovodja je bil od 1994 do oktobra 1997; preglednik uplenjenih divjadi pa je od avgusta 1985.

Za svoje delo in prizadevnost je Franc Medvešek od LZS prejel odlikovanji: znak za lovske zasluge in red III. stopnje. Od KZS je prejel srebrni znak za kinološke zasluge. LD Izlake mu je za njegov trud podelila srebrno in zlato plaketo.

Za življenjski jubilej ti, dragi Ešo, lovci LD Izlake iz vsega srca želimo še naprej predvsem zdravja in obilo lovskih užikov v lovišču.

LD Izlake – M. P.

Franci Vidmar, rodil se je 24. 3. 1939, je praznoval svoj 70-letni jubilej tudi v krogu lovcev.

V lovske vrste je vstopil februarja 1983. Že kot pripravnik se je zanimal ne samo za divjad in lov, temveč tudi za družabno življenje v LD. Pozitiven odnos in krepitev prijateljskih odnosov med lovci sta še vedno njegovi vrline. Prizadeva si za ohranjanje in obnavljanje lovskih običajev in navad, posebno še lovskega krsta. Med lovci je znan kot delaven, prizadeven in pošten. Spada med ljudi, ki se ne sprenevedajo in ne prelagajo lovskih dolžnosti in odgovornosti na druge. Zato ga še posebno cenimo.

Član upravnega odbora LD je že od leta 1998, starešina LD pa od aprila 2004. Za svoje aktivno delo je od matične LD prejel bronasto in srebrno plaketo. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Ob življenjskem jubileju ti, dragi Franci, lovci želimo še naprej dosti zdravja, mirno roko in obilo lovskih užikov.

LD Izlake – M. P.

Narisal: U. Iff

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

95-letnico

Alojz Mavec, LD Tomišelj

90-letnico

Franc Cerjak, LD Jurklošter
Ciril Jalen, LD Stol – Žirovnica
Alojz Kovač, LD Hrastnik

85-letnico

Silvo Hribar, LD Kamnik
Janez Korošec, LD Nomenj – Gorjuše
Branko Kovačič, LD Loka pri Zidanem Mostu
Franc Škofljanc, LD Krško

80-letnico

Alojz Antončič, LD Šentilj v Slovenskih Goricah
Slavko Bohanec, LD Gorenja vas
Franc Jager, LD Laze
Bruno Koellner, LD Podkum
Franc Rado Luzar, LD Brusnice
Miroslav Mastnak, LD Dol pri Hrastniku
Božo Mostar, LD Šmartno pri Litiji
Alojz St. Pepel, LD Otočec
Franc Šarabon, LD Udenboršt
Josip Miloš Turk, LD Kranjska Gora
Slavko Valentinčič, LD Bohor – Planina
Anton Janez Vaner, LD Puščava
Veljko Varičak, LD Loka
Jakob Vovko, LD Brusnice

75-letnico

Drago Bitenc, LD Rakitna
Slavko Bovha, LD Kozje
Mirko Čapelnik, LD Jamnica
Alojzij Gerden, LD Rakitna
Vincenc Hroval, LD Kapla
Alojz Janežič, LD Grosuplje
Radoslav Jovanovič, LD Sabotin
Alojzij Kelemina, LD Vinski Vrhovi
Hubert Kolšek, LD Kajuh – Šmartno

Friderik Koradin, LD Nanos
Jernej Kostajnskeš, LD Ptuj
Ivan Likar, LD Trebuša
Vilijem Livk, LD Dole pri Litiji
Vladimir Marzel, LD Golavabuka
Anton Maver, LD Gradišče – Košana
Darko Murenc, LD Sabotin
Miro Ozmec, LD Ormož
Zdravko Rašeta, LD Bled
Alojz Tojnko, LD Šmarje pri Jelšah
Alojz Velunšek, LD Jamnica
Gabrijel Vranešič, LD Adlešiči
Janez Zobec, LD Dolenja vas
Anton Zorko, LD Jošt – Kranj

70-letnico

Anton Bradač, LD Suha Krajina
Franc Marjan Burjan, LD Gozdnik – Griže
Jože Černač, LD Prestranek
Tone Felicijan, LD Velunja Šoštanj
Borut Ingolič, LD Polskava
Anton Ipavec, LD Ljake
Ivan Jeler, LD Brestanica
Feliks Jurca, LD Bukovje
Ivan Kene, LD Globoko
Stanko Kolar, LD Poljčane
Ivan Kravanja, LD Bovec
Jožef Leban, LD Gorica
Peter Leskovec, LD Dole
Anton Likar, LD Senožec
Anton Miklavčič, LD Grosuplje
Adolf Pandel, LD Jamnica
Alojzij Peklaj, LD Polhov Gradec
Bogomir Perhavec, LD Nanos
Ivan Poženel, LD Dole
Ludvik Rozin, LD Radvanje
Ožbalt Rožanč, LD Videm ob Ščavnici
Stanislav Slejko, LD Javornik
Alojz Štemberger, LD Zemon
Alojz Thaler, LD Sorica
Janez Tičar, LD Kamnik
Alojz Tomažič, LD Timav – Vreme
Ivan Zajc, LD Brežice
Ljubo Zanoškar, LD Polhov Gradec

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Foto: J. Popež – Diana

Storimo več za ježa, ki je koristna, ogrožena živalska vrsta!

Ob vsakodnevnem poklicnem delu sem že večkrat naletel na kazniva dejanja nezakonitega lova (343. člen Kazenskega zakonika), ki so ga storili pripadniki romske skupnosti. Iz svoje prakse vem, da Romi na različne načine, tudi s psi, lovijo ježe, ki so njihova gurmanska mesna specialiteta. Med vožnjami po naših cestah pa sem pogosto naletel na mnoge povozene, ki so jih usmrtili vozniki (tudi brezvestni!). Vprašal sem se, kakšen je naš odnos do narave, do živih bitij, še posebno do ježev, ki so po moji oceni zelo koristne (divje) živali, žužkojedi. V uvodu bom na kratko predstavil beloprsega in rjavoprsega ježa (pregledal in kot vir sem uporabil Ilustrirano enciklopedijo živali – Sesalci, Ivan T. Sanderon (1972), delo našega slovenskega teriologa dr. Borisa Kryštufka (1991) Sesalci Slovenije, in *Erinaceus concolor*, Rdeči seznam IUCN ogroženih vrst 2006. IUCN 2006.

Iz vsebine in izsledkov navedenih virov ugotavljam, da sodi jež kot prostoživeča žival v razred sesalcev (Mammalia) in red žužkojedov (Insectivora). Spada v red Erinaceomorpha – družina Erinaceidae (ježi) ter v poddružino pravih ježev. Beloprski jež sodi v rod *Erinaceus*, njegovo znanstveno ime je *Erinaceus concolor* (Linnaeus, 1758). Znanstveno ime rjavoprsega ježa je *Erinaceus europaeus*. Za beloprsega ježa je značilno, da ga ime-

nujejo tudi vzhodnoevropski jež. Enako kot rjavoprski lahko zraste od 225 do 275 mm dolžine in tehta od 400 do 1100 gramov. Po svojem videzu je podoben rjavoprsemu ježu (*E. europaeus*), ki ima na svojem temno obarvanem trebuhu temno rjavo liso, svetloprski jež pa ima svetlejšje prsi. Beloprski jež je razširjen v vzhodni Evropi. Območje prekrivanja z rjavoprskim ježem poteka od zahodne Poljske do Jadranskega morja. Na vzhodu je razširjen do Izraela, Irana in okoli Kaspijskega morja. V Sloveniji je splošno razširjen od nižin do približno 1000 m visoko.

Rjavoprski in beloprski jež živita v gozdnatih predelih z nizko vegetacijo. Srečamo pa ga tudi na travnikih, v bližini gozdov, živih mej in grmovja. Čeprav sem v literaturi zasledil, da se beloprski jež izogiba obsežnih gozdov, sem ga že večkrat srečal v gozdu. Njegovo premikanje in iskanje hrane sem največkrat zaznal z visoke preže. Po mojih izkušnjah nobena zver ne povzroča takšnega hrupa kot prav žužkojedi jež. Pričakoval sem divjega prašiča ali celo medveda, pa se je po velikem hrupu prikazal le beloprski jež, ki je okoli debel in pod trohnečimi vejami iskal hrano. Obe vrsti ježev se hranita z žuželkami, pa tudi z deževniki, polži in mladimi mišmi, ptičjimi jajci talnih gnezdilcev in z negodni mladitci. Tudi z gobami, koreninami in gozdnimi plodovi se rad se posladka, prav tako s sadjem.

Zobovje obeh vrst ježev, beloprsega in rjavoprsega, je takšno, kakršno je značilno zobovje za vsejede. V eni noči lahko ježa obeh vrst zaužijeta vsak od 50

Foto: M. Vogrin

Vprašajmo se, če storimo vse, da na cesti ne bi povozili ježa, ki zaradi prometa iz dneva v dan postaja bolj ogrožena živalska vrsta.

do 70 g hrane. Jež je najbolj živahen in se giblje v mraku in ponoči, ko išče hrano. Včasih ga lahko vidimo tudi podnevi, najpogosteje v jeseni. Na severni polobli zimsko obdobje preživi v stanju otrplosti ali trdnega zimskega spanja (hibernacije). Med počivanjem pade telesna temperatura, po izsledkih znanstvenikov je običajna 34 stopinj Celzija, le na 4 °C. Njegovo srce v stanju mirovanja – za razliko, ko je buden in mu srce utripne 190-krat na minuto – udari le 20-krat na minuto.

Za rjavoprsega in beloprsega ježa je značilno, da se z razpenjeno slino popljuje po svojem bodičastem kožuhu. Vzrok in pomen takšnega vedenjskega vzorca nista znana, znanstveniki ga še proučujejo. Ob nevarnosti se jež – bodičasti vitez – zvije v kroglo in naježi bodice.

Ježi se začnejo pariti že marca, obdobje parjenja pa se podaljša do julija ali celo avgusta. Samica

je breja le 31 do 35 dni, skoti 2 do 7 mladičev enkrat ali dvakrat na leto. Mladi ježi spolno dozoriijo v naslednjem koledarskem letu.

Rjavoprski jež (*Erinaceus europaeus*), ki ga imenujejo tudi zahodnoevropski jež, je podobne velikosti kot beloprski jež. Tehta od 400 do 1.100 gramov, zraste pa od 225 do 275 mm dolžine. Njegovo telo je temneje obarvano, še posebno je temna barva izrazita na njegovih prsih, zato je dobil ime rjavoprski jež. Njegova vrsta je razširjena po vsej zahodni Evropi, vključno z britanskim otočjem. Območje prekrivanja z beloprskim ježem se vleče od Baltika do Jadranskega morja in je široko okrog 200 km. V 20. stoletju se je razširil na sever Skandinavije, poseljuje pa tudi severno Rusijo in zahodno Sibirijo.

Rjavoprski jež je v Sloveniji redek, ker tod dosega svojo skrajno mejo svoje razširjenosti.

V nadaljevanju svojega raziskovanja sem pregledal še našo zakonodajo, da bi ugotovil, kako je jež zavarovan pri nas.

Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1-NPB1) v svojem 38. členu (določitev divjadi) – poglavje o določitvi divjadi in načinu trajnostnega upravljanja z divjadjo – določa, da Vlada Republike Slovenije s posebnim predpisom določi vrste prostoživečih sesalcev in ptic, ki jih je dovoljeno loviti, in so divjad ter njihove lovne dobe.

Vlada Republike Slovenije je sprejela tudi **Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob** (Uradni list republike Slovenije, št. 101-434872004), ki je bila objavljena 17. 9. 2004. Uredba v svojem 3. členu določa (lovne) vrste divjadi, med njimi sesalce in njihove družine, vendar rjavoprsega in beloprsega ježa ni med njimi.

Tudi Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč iz leta 1976, ki je prenehal veljati z uveljavitvijo Zakona o divjadi in lovstvu, ni varoval ježa kot ogroženo vrsto divjadi.

Po podatkih Wikipedije so (citiram): »Skrajno ogrožene vrste (angleško Critically endangered, okrajšava CR), kategorija **Rdečega seznama** Svetovne zveze za varstvo narave (IUCN), v katero so uvrščene živeče vrste ali nižji taksoni, z zelo veliko verjetnostjo izumrtja. Vanje uvrščajo taksone, katerih številčnost se je zmanjšala ali se bo zmanjšala za 80 % v treh generacijah« (konec navedka). Po določilih IUCN so potrebne obširne in usmerjene raziskave, da bi bilo mogoče ugotoviti, če je katera vrsta izumrla. Za take vrste BirdLife predlaga nov termin: »verjetno izumrla vrsta« (»possibly Extinct oziroma z okrajšavo PE). Po podatkih Wikipedije med skrajno ogrožene vrste sodijo Bulo Burti Boubou (*Laniarius liberatus*) etiopski kozorog (*Capra wlie*), iberski ris (*Lynx pardinus*), kitajski rečni delfin (*Lipotes vexillifer*), podvrsta sibirskega tigra (*Panthera tigris altaica*) ...

Beloprski jež (*Erinaceus concolor*) in rjavoprski (*Erinaceus europaeus*) sta v Sloveniji zavarovana glede na **Uredbo o zavarovanju prostoživečih živalskih vrst**. Ogrožene in mednarodno varovane živalske vrste, zavarovane z uredbo o zavarovanju prostoživečih živalskih vrst, so določene v prilogi 1 in 2, ki sta sestavni del te uredbe. Med njimi sta navedena tudi beloprski in rjavoprski jež. Kot zavarovana živalska vrsta sta se ježa upravičeno znašla na rdečem seznamu ogroženih živalskih vrst. Torej je podana pravna podlaga za varstvo ježa, in sicer beloprsega in rjavoprsega.

Kaj pa v praksi? Vprašajmo se, ali smo sploh kaj storili, da bi bodičastega viteza dejansko obvarovali množičnih smrti na cestah ali pa bo ostal v našem spominu samo kot lik v otroški povesti o hruški? Ali bo izumrl tudi jež? Bomo lovci dopustili takšno usodo zelo koristne, v prosti naravi živeče živali? Predlagam, da strnemo moči in se zavzamemo za varstvo in učinkovito zaščito ježev; pri nas predvsem beloprsega, ki je vse bolj ogrožen tudi zaradi splošnega uničevanja (degradacije) naravnega okolja. Zato apeliram na vodstvo Lovske zveze Slovenije in na vse njene člane ter na druge naravovarstvenike, da tudi v naravi s primer-

Spomladanska paša skupine srnjadi v okolici Beltincev

Trop srn in srnjakov na poljih pri Turnišču

nimi ukrepi zavarujemo ježa in mu tako ohranimo neokrnjene habitate, v katerih ima pomembno vlogo. Ježa je treba zavarovati najmanj tako, da bomo preprečili nezakoniti lov in preganjalni krivolovce nanj ter da ježi ne bodo več množične žrtve prometa, potepuških psov, nečistega okolja in drugih škodljivih posegov.

Bojan Avbar

Pasejo in zadržujejo se kar na poljih

V lovišču LPN Fazan - Beltinci se v lepem spomladanskem poljedelskem okolju – na poljih v okolici Beltincev in Lipe ter Gančanov – zadržuje srnjad v zimskih tropih. Med njimi je opaziti precej srnjakov in veliko srn, ki se pasejo po vsem zelenju, kajti po dolgi zimi je naposled vse ozelenelo in jim ne primanjkuje paše. Srnjad se najraje zadržuje v oljni repici, v posevkih pšenice in na travnikih. Ob gradnji nove avtoceste, ki je speljana sredi polj, so jim prekržali stečine, ki so bile

povezane s hraščičkim gozdom, kjer je bilo od nekdaj sploh največ divjih živali. Kmetje so začeli s spomladanskimi deli na poljih in srnjad se stežka skriva pred ljudmi in brnečimi traktorji. Zato se raje zadržujejo daleč na planem v skupinah (gručah), za večjo varnost pa se uležejo kar v zelenje. Prihaja čas, ko bodo starejše srne povrgle mladiče, zato si bodo morale pravočasno poiskati varno zavetje pred ljudmi in raznimi plenilci, pa tudi klateškimi psi, ki poberejo veliko prirastka. Posnetek je nastal ob trasi avtoceste Beltinci–Turnišče. Brž ko smo se približali skupini srn in srnjakov, so se podali v »beg« na drugo varno pašo. Fotografiji smo posneli 11. aprila.

Bojan Žerdin

Lovski krojači

Krojaštvu Šmigoc in Rožman s 50-letno tradicijo

Sejma Lov na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni se zagotovo ves čas udeležujejo tudi mnogi domači in tuji raz-

stavljavci. Zlasti tisti, ki na sejmu sodelujejo že od samega začetka. Mednje zagotovo sodita tudi najbolj prepoznavna in cenjena slovenska »lovska« krojača Moško in žensko modno krojaštvo **Šmigoc** iz Spuhlje pri Ptujju in Krojaštvo **Rožman** iz Brežic, ki svoje storitve vrsto let oglašata tudi v našem Lovcu. Čeprav slovenske lovce oblačijo tudi drugi, med večjimi je Mura iz Murske Sobote, ki se je letos prav tako pojavila na sejmu, so preostali manjši, manj znani. Ker **Andrej Šmigoc** in **Branko Rožman** za svojo prepoznavnost dokaj redno skrbita z reklamo v našem glasilu, sta bila njuna razstavna prostora tudi letos dokaj dobro obiskana. Kot stare znanke smo jih obiskali tudi mi. Predstavimo jih na kratko.

Zametki Krojaštva Šmigoc se-

Na letošnjem Sejmu Lov sta Krojaštvo Rožman predstavljala njihova predstavnik (z leve): Jože Marčun in Marjan Lubi.

gajo v leto 1969, ko je **Konrad Šmigoc** po mojstrskem izpitu začel samostojno pot obrtništva. »Za krojača sem se izučil leta 1961. Nato sem 6 let delal v Krojaštvu Moda na Ptujju. Ker je bil moj direktor tudi lovec, smo izdelovali tudi slovenski lovski kraj, ki ga je potrdila LZS. Že takrat sem dobrodu spoznal in se tudi naučil, kako mora biti pravilno sešita »lovska obleka«, da se lovec v njej počuti sproščeno, udobno in ponosno. Po mojih krojaških stopinjah je šel nato tudi sin Andrej. Ko je leta 1987 končal tehniško tekstilno šolo, sem vedel, da bo on nadaljeval našo tradicijo krojaštva Šmigoc. Sem pa zelo ponosen in vesel, da je krojač postal tudi moj vnuk, 22-letni Dejan, ki je prav tako končal konfekcijsko tehnično šolo v Mariboru,« je o dolgih 50 krojaških letih radostno pripovedoval Konrad.

Prijazni 42-letni **Andrej**, ki je na krmilu Krojaštva Šmigoc od leta 2006, v katerem šiva 14 krojačev, pa je dodal: »Opravljamo poklic, ki nas veseli in nas celo vedno bolj navdaja. S sinom Dejanom, ki je v delavnici zadolžen za oblikovanje skic za pripravo krojev, z očetom, ki kljub upokojitvi še vedno redno prihaja v delavnico, in seveda z

pevce in tudi druga oblačila, zadnjih nekaj let vedno več šivamo tudi za slovenske lovce in ribiče,« je v uvodu razložil Marčun, ki je zadolžen za delo na terenu. »Doslej smo oblekli že veliko slovenskih lovcev. Največ šivamo namreč slavnostnih lovskih krojev, srajce z dolgim in kratkim rokavom, pa plašče hubertus, pelerine in telovnike iz

Foto: F. Rotar

Tri generacije Šmigovčevih krojačev iz Spuhlje pri Ptuj (z desne): stari oče Konrad, sin Andrej in vnuk Dejan

vsemi ostalimi sodelavci, se zavedamo, da opravljamo zahteven in odgovoren krojaški poklic. Šivanje raznih uniform, narodnih noš, frakov, slavnostnih in drugih oblek ter plaščev ni kar tako. Med slovenskimi lovci smo zagotovo poznani, da po meri in iz najboljših materialov šivamo zimski in letni lovski kroj slovenskih lovcev, plašče hubertus, pelerine, pumparice in usnjene telovnike. Skratka, lovca lahko oblečemo od nog do glave po veljavnih predpisih slovenske lovske organizacije,« je prepričljivo poudaril Andrej Šmigoc.

V hali A je imelo svoj razstavi prostor tudi **Krojaštvo Rožman**. Medtem ko sta pred dvema letoma na Sejem Lov prišla še **Slavko Rožman**, ki je prav tako pred 50 leti začel s krojaštvom, in njegov sin **Branko**, zdajšnji lastnik, sta bila letos tam **Jože Marčun** in **Marjan Lubi**. Povedala sta nam: »Krojaštvo Rožman, ki je družinsko podjetje, zaposluje 10 delavcev. Prepoznavno je po tem, da izdelujemo oblačila po meri, kar pomeni, da imamo stik z vsako stranko in da šivamo po njihovih individualnih željah. Čeprav smo v začetku resda izdelovali največ uniforme za prostovoljne gasilce, varnostnike, godbenike,

lodna. Seveda vse po predpisanih pravilih LZS. Lovska oblačila so izdelana iz različnih kakovostnih materialov: tako glede izbora tkanin, gumbov, podlog in podobno,« je pristavil Jože in povedal, da so lovci zahtevni, a prijazni naročniki.

Franc Rotar

Izjemni lovski in ribiški kuharji

3. tekmovanje v kuhanju lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe

Da obiskovalci vseh sejmov na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni, čez leto se jih zvrsti kar nekaj, ne bi bili žejni in lačni, poskrbijo ustrezljivi in tudi iznajdljivi gostinci. Tudi na 6. Sejmu Lov je že dva dni pred uradnim začetkom obratovalo edino sejmsko gostišče, ki je ponujalo dobrote z žara in raznovrstne pijače. Vsi, ki znajo ceniti pravi lovski golaž, ribjo čorbo in gobovo juho, so prišli na svoj račun v nedeljo, zadnji dan letošnjega lovskega sejma, ko je bilo v okviru sejma 3. tekmovanje v kuhanju lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe. Prestižnega tekmovanja, saj se ga menda udeležijo res le najboljši

Ekipe kulinarika Sava Mutiča in Kočevski medvedi letos ni uspelo skuhati najokusnejšega lovskega golaža. Je pa imela najlepše urejeno in opremljeno terensko kuhinjo. Tudi to nekaj velja.

Foto: F. Rotar

Četudi v letošnji zmagovalni ekipi Društvo A.R.O. – Trnje menda ni bilo lovca, je pod vodstvom Jožeta Sarjaža in glavnega kuharja Štefana Kreflina ta skupina skuhalo najboljši lovski golaž. Žene so za to priložnost napekle nekaj vrst dobrega peciva.

lovski in ribiški kuharji, se je letos udeležilo kar 35 ekip iz vse Slovenije, Madžarske in Srbije. To je kar 11 ekip več, kot na 5. Sejmu Lov. Pri ureditvi terenske kuhinje, pripravi in kuhanju lovskega golaža je tekmovalo 27 ekip. Nekatere so poleg golaža kuhale tudi ribjo čorbo in gobovo juho. Prvič letos so tri ocenjevalne komisije, ki so ocenjevale vsako jed posebej, svoje poslanstvo dostojno opravile kar na tekmovalnem poligonu. Komisije niso ocenjevale samo okusa in videza jedi, pač pa tudi sestavine, izvirnost in splošni vtis ekipe – urejenost in čistočo terenske kuhinje. Komisija za kuhanje lovskega golaža, ki je bila edina mednarodno sestavljena, ni imela lahkega dela. Kot predsednik jo je vodil znani tamkajšnji gostinski delavec **Janez Gjergjek**. V njej sta bila člana

še **Franc Rotar**, predstavnik LZ Slovenije, in **Stanislav Popović**, urednik Ribolovaškega magazina iz Novega Sada ter nasploh znani organizator velikih tekmovanj v kuhanju ribje čorbe v Srbiji.

Da so jedi iz lonca vedno bolj priljubljene med obiskovalci radgonskega lovskega in ribiškega sejma, še posebno, če obiskovalci lahko poskusijo več različnih enolončnic zastonj, je bilo še kako opaziti tudi letos. Celó tako očitno, da je komisija imela težave pri ocenjevanju lovskega golaža, saj so nekatere ekipe pred uradno ocenitvijo že skoraj v celoti razdelile skuhanu neučakanim obiskovalcem. Tudi letos je z ureditvijo svoje terenske kuhinje nadvse presenetila ekipa Kulinarika Savo Mutič in Kočevski medvedi, ki si je »prisvojila« kar trikrat toliko prosto-

ra kot druge ekipe. Lovec **Savo Mutić** se s kuhanjem ukvarja ljubiteljsko. S pravo razstavo priznanj in nagrad, njegova ekipa je namreč v Radgoni že dvakrat skuhala najokusnejši lovski golaž, je razstavila tudi začimbe in suhomesnate izdelke, ki so bili zastoj, s čimer so presenetili slehernega obiskovalca.

Po oceni dobro usklajene »strokovne« komisije je letos najokusnejši lovski golaž skuhal ekipa Društva A. R. O. – Trnje, ki jo je vodil **Jože Sarjaž**. Ekipa Kulinarika Savo Mutić in Kočevski medvedu so bili tik za njimi, tretji najboljši golaž je skuhal ekipa Forum – lov. Lovska ekipa LD Loče se je izkazala pri kuhanju gobove juhe, saj je v veliki konkurenci zasedla tretje mesto. Tudi tokrat je bilo največ lovskih ekip in celo ena vojaška iz vojašnice Ivana Cankarja – Vrhnika.

Po razglasitvi rezultatov nam je Jože, vodja zmagovalne ekipe, povedal, da so člani njihovega društva ljubitelji terenskih vozil in voženj. Po vsakem srečanju si za malico skuhamo kar lovski golaž, gobovo juho ali ribjo čorbo. Med člani so tudi lovci in ribiči.

Fran Rotar

Janez Andolšek, ljudski pesnik lovskih pesmi

Lovstvo je tesno povezano z lovsko kulturo. Na temo lova so pisali številni pisatelji, spomnimo se samo **Frana Saleškega Finžgarja** in **Janeza Jalna**, pa **Toneta Svetino**. Mnogi, neodkriti talenti pa so ostali skriti in neznan. **Stanetu Gabrijelu**, lovcu po duši in veliki osebnosti po duhu, velja zahvala, da se je ohranil pesniški talent ljudskega pesnika **Janeza Andolška** iz Velike Loke v trebanjskem okraju, ki je pisal lovske pesmi. Izključno po Stanetovih zaslugah, ki je sicer dolgoletni strokovni tajnik Zveze lovskih druženj Novo mesto, tudi Trebanjca, in **Toneta Gošnika**, znanega novinarja in urednika, je ohranjena in objavljena Andolškova Pesmarica, Velikološkemu lovcem za kratek čas – 1912. Ob 100-letnici organiziranega lovstva v Sloveniji je pesmarico založila Zveza lovskih druženj Novo mesto, ki jo uspešno vodi predsednik **Miha Božič**. Pesmarico so natisnili

Stane Gabrijel, strokovni tajnik ZLD Novo mesto, predstavlja Andolškovo pesmarico lovskim pripravnicam in pripravnikom (marca 2009).

novembra 2007 v družbi Otisk, d. o. o., Trebnje, v nakladi 1500 izvodov.

Knjiga s pesmimi je lično oblikovana, njen videz so ji dali po ideji Staneta Gabrijela oblikovalci agencije NOUA - Novo mesto. Delo obsega življenjepis pesnika Janeza Andolška (1877–1957) in lovsko pesnitev v 68 štirivrstičnih verzih. Verzi so natisnjeni na levi in desni strani, med obema pa je faksimile izvirnega rokopisa ljudskega pesnika.

Pesnik Janez Andolšek se je rodil 10. decembra 1877 v Trnju pri Veliki Loki. Živel in delal je kot sabejek (sebejek) ali dninar. Po naravi je bil veseljak in rad se je pridružil lovcem pri njihovih dejavnostih. Bil je tršat in visokorasel, po naravi pa hudomušen in zabavljaški. Šaljivo pesem o velikoloških lovcih je kot 35-letnik zložil davnega leta 1912. Napisal jo je na 23 straneh v osemindesetih štirivrstičnih kiticah. Pesmarica je imela obliko žepne knjižice. Pesmarica ostaja kot vir spoznanj, kakšno je bilo lovstvo v tistem času in nam o tem zapuščala neprecenljivo vrednost. Pesnik Andolšek je umrl 10. maja 1959. Z izdajo pesmarice je lovška organizacija ohranila trajen spomin na tega velikega ljudskega pesnika, ki pa je živel in umrl v dokajšnji revščini. Njegovo zapuščino je odkril Tone Gošnik, Stane Gabrijel, pa je poskrbel, da so pesmi objavljene in ohranjene. Pesmarica je bila predstavljena lovcem in njihovim starešinam na prireditvi ZLD Novo mesto ob stoti obletnici organiziranega lovstva v Sloveniji.

Omenjeni pesnik je o takratnem zakupniškem sitemu lova, ko so bili lovci domačini, ne tuji, zapisal:

1. kitica:

*»Očka pa Kolenc
Bo rekel pisan gad,
Jaz sem vaš Dolenc
In bi tud zajca rad«.*

4. kitica

*In gospd župnik,
Na dražbi tud' je bil
Ker lovski je zakupnik,
Je on tud' lov delil.*

Bojan Avbar

Operni pevec med lovci

Skozi vso zgodovino je imelo lovstvo velik vpliv na kulturo in umetnost. Mnogi ustvarjalci so črpali svoje motive v lovskih običajih in navadah. »Kjer sta polka in valček, kjer se nosijo oblačila iz lodna, tam je civilizacija,« sem nekoč slišal misel novinarja **Iva Kuljaja**, zdajšnjega člana uredniškega odbora glasila Lovec, dolenskega lovca izpod Gorjancev in vinogradnika, glasnika cvička. Zgodovina slovenstva je zgodovina kmečkih puntov, zgodovina slovenskega lova pa je prežeta z zgodbami o divjih lovcih. Tesno povezanost glasbe in lovstva je znova potrdil priznani operni pevec **Marko Kobal**, prvak ljubljanske opere, ki je dolenskim lovcem podaril bogat glasbeni večer. Ob spremljavi citrarja **Tomaža Plahutnika** je zapel navdušenim lovcem v kulturnem domu v Dobrniču. Njegovim arijam so lovke in lovci zaploskali iz srca, saj je petje odličnega baritonista sprostila adrenalin-

Baritonist Marko Kobal, prvak ljubljanske Opere, tudi sam slovenski lovec, je daroval koncert za lovce v Kulturnem domu Dobrnič. Na citrah ga je spremljal Tomaž Plahutnik.

Nastop prvaka ljubljanske Opere, baritonista Marka Kobala, je v osrčju Suhe krajine navdušil številne lovke in lovce, ki so se zbrali v Dobrniču in pri lovski koči LD Dobrnič na Ojstrem vrhu.

Vedro razpoloženje na licih citrarja Tomaža Plahutnika, tajnika ZLD Novo mesto Staneta Gabrijela in prvaka ljubljanske Opere Marka Kobala, ki je lovcem daroval čudovit koncert.

ske napetost in poslušalstvo navdihnili z domovinsko ljubeznijo. Prireditev, posvečen slavljenju Stanetu Gabrijelu, je domiselno vodil Alojz Podboj. Baritonist Kobal, tudi navdušen lovec, je svoj koncert začel z Ipavčevo pesmijo *Slovenec sem*. Njegova pesem *Kje so tiste stezice* je lovce v navezi s ponarodelo pesmijo *Z zakrivljeno palico v roki* v mislih ponesla visoko na gorske vršace po doživljaje in planike in je svoj vrh dosegla z *Aljaževo pesmijo Oj, Triglav, moj dom*. Sledile so slovenske narodne pesmi *Moja kosa*, *Da te ni*, *Sezidal sem si vinski hram*, *Men' je vseeno*, *Tam gori na planinci*, *Lepo je res na svetu* in druge. Citrar Plahutnik je lovcem z nežno melodijo Urbana Kodra *Cvetje v jeseni* romantično pričaral hrepenenje in lepoto življenja. S stoječimi ovacijami so lovci nagradili Markov pevski nastop – nastop izjemnega baritonista, ki je za konec s svojimi poslušalci navdihnjenno zapel Flajšmanovo *En starček*. Pesem iz lovskih grl je napolnila duše in se razlila čez suhokranjska polja in travnike vse do temnih gozdov Ojstrega vrha. Tam se je proslava v čast lovskega tovariša Staneta končala s tovariškim druženjem pri lovski koči, kjer so predstavniki lovskih organizacij, med njimi velja omeniti predsednike: ZLD Novo mesto **Miho Božiča**, LD Dobrnič **Toneta Perparja**, LD Mirna peč **Martina Remica**, LD Velika Loka **Marjana Urbančiča**, LD Novo mesto **Franca Goleta**, predstavnika LD Toplice **Franca Kulovca** in **Matija Gotenca**, pa **Kazimirja Saksida** iz Vipave, **Bogdana Mahneto**, **Martina Udoviča**, **Marjana Jenka**, **Milana Marna**, **Poldeta Longarja**, **Milana Vrščaja**, **Bl-**

ža Kržeta, Miloša Medveda, Branka Beca, Janeza Sajeta, Marjana Mihelčiča, Ernesta Mežana in druge ugledne lovce, ki so izrazili zahvalo tajniku ZLD Novo mesto Stanetu Gabrijelu za njegovo dolgoletno požrtvovalno in prizadevno delo in njegovo skrb za lovsko kulturo.

Bojan Avbar

Se vidimo znova v deželi ostrnic!?

V Komisiji LZS za kulturo je med najbolj delavnimi zagotovo sekcija »rukačev«, oponašalcev jelenjega rukanja z neutrudnim **Jožetom Grilom**. Slovenski predstavniki, kot smo prebrali, so uspešno nastopili tudi na evropskem prvenstvu na Češkem, svoje veščine pa so prikazali tudi na srečanju lovskih pevskih zborov in rogistov na Hrvaškem. Letos so že februarja nastopili na 11. evropskem prvenstvu v Dortmundu v Nemčiji, gromek aplavz pa so poželi tudi na kmetijskem sejmu v Novem mestu ter na 6. Mednarodnem sejmu Lov, ribolov in prosti čas v Gornji Radgoni. Jože Gril je navdušil tudi v Kočevju ter v Črni na Koroškem, kjer je bilo srečanje tamkajšnjih zborov in rogistov.

Komisija za kulturo in sekcija tudi za letos pripravljata **državno prvenstvo**. Pred dobrim letom si najbrž še nihče ni predstavljaj, da bo ta lovsko-kulturna veščina vzbudila tolikšno zanimanje. Z več koncev so prišle ponudbe za organizacijo državnega prvenstva, vendar se je komisija odločila, da bo tudi letošnje tekmovanje najboljših slovenskih »rukačev« v osrčju jelenjega habitata, na Notranj-

skem, pri gradu Snežnik v Loški dolini. Organizacijski odbor prireditve bo znova vodil **Marko Petretič**, v njem pa sta člana še **Jože Gril** in **Marjan Fortin**. Slednji se je udeležil sestanka društev Občine Loška dolina ter Zavoda Snežnik, na katerem so vsi prisotni predstavili možnosti sodelovanja. Domačini so z veseljem sprejeli pobudo, da bi znova gostili »rukače«, saj je lanska prireditev še dodatno popestrila turistično dogajanje »v deželi ostrnic«. To je že tradicionalna prireditev v drugi polovici junija, ko prebivalci Loške doline domačinom in gostom prikažejo stare običaje. Osrednji dogodek je zdevanje ostrnic, način, na katerega so naši predniki v tamkajšnjih krajih sušili seno, obiskovalci se pomerijo v različnih igrah in spretnostih, tradicionalen je Srednjeveški dan. Ob tem dogodku svoje dejavnosti prikažejo številna društva Loške doline (na skupnem sestanku jih je bilo zbranih skoraj trideset), Turistično društvo razglasi najboljše urejeno vas, naselje in hišo v Loški dolini, ne manjka pa tudi zabave.

Lovsko dogajanje bo letos v soboto, **20. junija, popoldne na Zagradnih njivah**. Prireditev bo še vedno v idiličnem okolju **gradu Snežnik**, vendar bo tam več prostora za dogajanje na odru in ob njem. Poleg tekmovalcev, ki bodo poskušali čim naravnije oponašati jelenje rukanje, bodo dogajanje popestrili tudi lovski rogistri in pevci, predstavili se bodo vodniki s svojimi lovskimi psi, sokolarji

in drugi, ki jih združujeta lov in varstvo narave.

Organizatorji tudi letos pričakujejo nastop vsaj petnajstih »rukačev«, ki se bodo v osnovnem delu predstavili v treh disciplinah. Če bodo tekmovalci po točkah izenačeni, bo sledil nastop še v eni ali dveh dodatnih disciplinah. Za tiste, ki bodo imeli dovolj poguma, da bi se prijavili in nastopili na **2. Državnem prvenstvu v oponašanju jelenjega rukanja**, bo največja nagrada, če bodo obiskovalci zadovoljni, saj bodo spoznali, da sta tudi lovška kultura in oponašanje jelenjega rukanja delček bogatega in raznovrstnega lovskega udejstvovanja.

M. Fortin

Bushnellova »povratna pot«

Bushnell **BACK TRACK** je najnovejši elektronski navigacijski pripomoček za vsakogar. Sodobna naprava deluje na sistemu GPS-tehnologije. Obstojče GPS-ene so praviloma preveč strokovne za množično uporabo in preveč zapletene za preprosto, vsakodnevno uporabo.

Back track pa je vzor preprostosti. Rešitev je v kombinaciji preprostosti uporabe in visoke tehnologije. Nima nobenih zapletenih in nepotrebnih funkcij, vsakdo ga uporablja z lahkoto.

Back track ali »pot nazaj« nam tako, kot govori njeno ime, pokaže pot nazaj do izhodiščne točke.

Bushnell
BACKTRACK

Predstavljajte si, da ste uplenili jelena na težko prehodnem terenu, daleč od poti, mobilni telefon ne dela, spustila se je noč ... Nujno morate v dolino po pomoč lovskih prijateljev. Do jutra jelena ne morete pustiti ležati tam, morda ga bodo našle in načele lisice ali medved. Kako boste pri vsej zmedbi ponoči jelena spet našli?

Nič lažjega z uporabo Bushnell back tracka. S preprostim pritiskom na gumb si bo naprava zapomnila geografsko lego mesta, kjer ste pustili ležati uplenjenega jelena. Poskrbeti morate samo, da ujame položaj GPS-satelita.

Možnost je vnesti tri lokacije, ki jih shranimo na tri različna mesta v napravi, ki so označena z ikonami doma, avtomobila in zvezdice.

Tako si lahko mesto lovskega tabora označite z ikono doma, mesto uplenjene divjadi pa z zvezdico. Back track vas bo varno vodil nazaj v lovski tabor ali do uplenjene divjadi.

Zaradi navedenih lastnosti je back track zelo primeren za lovce, pohodnike, gobarje, tabornike in za vse, ki se veliko gibljejo v naravi. Pa ne samo zanje, tudi za starejše ljudi in vsakogar, ki išče svoj avto na velikem parkirišču nakupovalnega centra.

Napravo, premera sedmih centimetrov, lahko skrijemo v moško dlan.

V žepu suknjiča je sploh ne bomo občutili. Tako lahka je, da jo lahko obesimo okrog vratu, za kar ima tudi poseben jermenček.

Back track je izjemno preprost za uporabo. Ravnanja z njim se naučimo v nekaj minutah, za kar ne potrebujemo nobenega topografskega predznaja.

Ko ste na lokaciji, na katero se pozneje želite vrniti, pritisnite gumb MODE/Power in izberite eno izmed treh ikon (avto, dom, ali zvezdica). Če taborite, npr. šotor označite kot dom, mesto, kjer ste pustile vozilo, označite z avtom, z zvezdico pa označite kateri koli kraj, ki ga želite ponovno obiskati (najti) ... Pod vsako ikono lahko shranite le eno lokacijo.

Ko se želite vrniti na eno od označenih lokacij, vklopite back track, ki si zapomni zadnji uporabljeni način delovanja ter zadnjo uporabljeno lokacijo. Če ste nazadnje označili, kje na parkirišču je vaš avto, vas bo back track takoj napotil tja! Če bi se radi vrnili na katero od drugih shranjenih lokacij, samo pritisnite gumb MODE/Power in izbe-

rite ikono lokacije. Gibajte se v smeri puščic na ekranu, dokler se razdalja ne zmanjša na nič in se pojavi krog puščic. Takrat ste prispeli na svoj cilj.

To je praktično vse, kar mora uporabnik vedeti za ravnanje z napravo. Back track bo postal nepogrešljiv del opreme tudi za lovce, ki se odpravljajo v tuja lovišča daleč od doma, saj lahko prihrani ure tavanja nazaj v lovski tabor. V slabih vremenskih razmerah to lahko pomeni resne težave. Velika zadeva za majhno napravo, vredno samo 69,90 €.

Reklamna predstavitev
Rodeoteam, d. o. o.

Nikon Sport Optics se je predstavil na Sejmu Lov

Na letošnjem Sejmu Lov v Gornji Radgoni je podjetje Nikon slovenskim lovcom prvič predstavilo celotno paleto svojih visokokakovostnih izdelkov. Japonski proizvajalec že več kot 90 let (od leta 1917) dokazuje svojo daljnovidnost in uresničuje optične vizije. V svetu fotografije in optike Nikon že dolgo velja za sinonim za visoko razvito tehnologijo in brezkompromisno kakovost svojih izdelkov. Nikon je predstavljal svoje izdelke, ki so namensko izdelani za lovce in obsegajo daljnogleda ter strelne daljnogleda serije MONARCH, spektive ter laserske daljinome-re.

Družina daljnogledov MONARCH ima v Nikonovem programu športne optike prav posebno mesto, sedaj pa so jo inženirji še dopolnili z izdelki za brezkompromisno profesionalce. Serija MONARCH X z modeloma 8,5 x 45 DCF in 10,5 x 45 DCF namreč še dodatno izboljšuje kakovost optike v Nikonovih daljnogledih, saj sta oba daljnogleda idealna spremljevalca pri lovu, opazovanju ptic in narave. Velik premer objektiva (45 mm) in inovativna viso-

koodbojna večslojna prevleka prizem skrbita za izjemno optično kakovost.

Ključne lastnosti strelnih daljnogledov so hiter odziv, natančnost in zanesljivost, ki so ne nazadnje tudi zahteve vsakega lovca. Nikonovi inženirji so zato v strelnih daljnogledih Nikon Monarch uporabili izjemno natančno optiko, ki presega standarde v tej industriji. Vsi Nikonovi daljnogledi premorejo leče z večslojnimi premazi, ki pripomorejo k svetlejši sliki ter naravnostim barvam, obenem pa so odporni proti vlagi, megljenju in udarcem. Mehanizem za nastavitev paralakse je nameščen ob strani strelnega daljnogleda in tako uporabniku omogoča lažje upravljanje, lahkodostopni pa so tudi korekturni gumbi za nastavitev višine in moči vetra. Na voljo je več različnih modelov strelnih daljnogledov Nikon Monarch: 2,5 - 10 x 44 SF IL; 4 - 16 x 50 SF; 1,1 - 4 x 24 IL; 2,5 - 10 x 56 SF; 1,5 - 6 x 42 IL; 3 - 12 x 42 SF; 6 - 24 x 50 SF; 8 - 32 x 50 ED SF ...

Nikonovi daljinomeri iz družine Laser se odlikujejo z mnogimi novimi funkcijami, ki jih ponuja najsodobnejša vgrajena tehnologija. Napreden merilnik razdalj Nikon Rangefinder Laser 550 AS poleg najrazličnejših merjenj razdalj obvlada tudi meritve kotov in višine (višinske razlike med dvema točkama ali objektoma), zaradi česar je zelo primeren kot lovski pripomoček. Vgrajena tehnologija jim namreč poleg izmere razdalje do živali omogoča tudi merjenje naklona med lovcom in živaljo ter posledično lažjo izbiro ustrezni nastavitve puške.

Nikon je predstavil tudi spektive EDG, ki se odlikujejo z izjemno veliko prepustnostjo svetlobe in kakovostjo slike. Vsi spektivi EDG uporabljajo Nikonovo preizkušeno steklo ED (Extra-low dispersion - izjemno majhna disperzija), ki skrbi za naravno kakovost barv in izjemno ostrino. Modeli s smerjo pogleda v osi spektiva imajo poleg tega nanosen še visokoodbojen večslojni premaz na prizmah, ki zagotavlja najboljši kontrast slike doslej.

Med lovci so Nikonovi izdelki poželi veliko zanimanje, saj se odlikujejo z odličnim razmerjem med ceno ter zmogljivostjo, v prid pa jim je tudi velika kakovost izdelave. Na Nikonovi stojnici je bila dodatna popestritev Nikonova nagradna igra s privlačnimi nagradami. Glavno

nagrado, Nikonov strelni daljnogled, je dobil **Matjaž Durič**, lovec iz Lovske družine Križevci v Prekmurju, ki bo, kot sam pravi, opremo čim prej preskusil tudi v praksi.

Reklamna predstavitev
Miran Varga, Nikon GMBH

<http://www.nikon.com/sportoptics>
<http://www.nikon.de/monarchX/index.html>

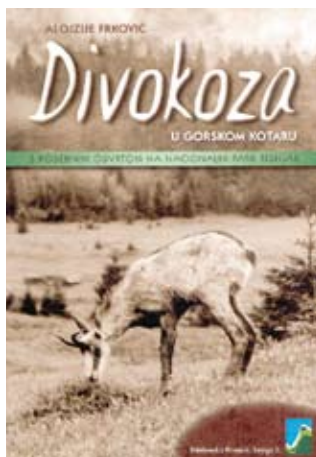
NOVE KNJIGE

Alojzije Frković: Gams v Gorskem kotaru

(izvirnik: **Divokoza u Gorskem kotaru s posebnim osvrtom na NP Risnjak**);

V Upravi Nacionalnega parka Risnjak, v Crnem Lugu v Gorskem kotaru (Hrvaška), so 9. 4. 2009 javnosti predstavili novo, 76 strani obsežno strokovno knjižico (2. knjiga iz knjižnice Risnjak), ki jo je napisal tudi slovenskim lovcom najbolj znani hrvaški lovski in gozdarski strokovnjak inž. **Alojzije Frković**, tudi dolgoletni dopisnik našega Lovca.

Ko je bil leta 2007 na Hrvaškem sprejet Načrt upravljanja Narodnega parka Risnjak, so bili poleg zadanih strateških ciljev in smernic za upravljanje sprejeti tudi konkretni akcijski načrti, povezani z upravljanjem glavnih avtohtonih živalskih vrst sesalcev in ptic. Na prednostnem seznamu je bilo 18 akcijskih načrtov, ki naj bi kot prvi potekali v obdobju 2008–2017. Med njimi je bil tudi akcijski načrt *Spremljanje stanja gamsa in možnosti za ponovno populacijsko oživitve gamsov*, ki živijo na Hrvaškem v treh lokalnih populacijah na območju NP Risnjak oz. Gorskega kotara. Pred predvideno t. i. dopolnilno izpustitvijo dodatnih genetsko sorodnih gamsov, ki bi jih radi dodali k obstoječim živalim (po vsej verjetnosti bi jih naselili z Velebita), je bilo treba pripraviti strokoven elaborat, ki ga je v obliki knjižice pripravil upokojeni, a še vedno izjemno aktiven strokovnjak Alojzije Frković, ki je celotno službeno dobo preživel v Gorskem kotaru, se ukvarjal z lovstvom in varstvom narave. Avtor, ki je gotovo najbolj dejaven in, kakor pravijo tudi na Hrvaškem, »najbolj pismen hrvaški lovec - strokovnjak«, je napisal že več kot 200

strokovnih del, od tega kar osem priročnikov. Slovenski lovci ga dobro poznamo tudi iz prispevkov v Lovcu in po predhodnih knjižicah o velikih zvereh v Gorskem kotaru (prav tako so izšle v knjižnici NP Risnjak); to so *Rjavi medved*, *Volk* in *Ris*, ki so izšle v hrvaškem jeziku in so prav tako sestavni del Načrta upravljanja z velikimi zvermi, pri katerih si resnega strokovnega dela preprosto ni mogoče predstavljati drugače kot v obliki čezmejnega sodelovanja oz. brez sodelovanju s strokovnjaki iz sosednjih republik nekdanje Jugoslavije, kajti njihov obširen dinarski habitat (bolj ali manj strnjeni bukovno-jelovi gozdovi) se raztezajo prek celotne verige Dinaridov. Vse omenjeno je povezano tudi s smernicami EU o zagotavljanju varstva vrst in biološke vrstne pestrosti. In med vsemi različnimi samoniklimi vrstami, ki že od nekdaj živijo na območju omenjenega dela Hrvaške, je tudi gams - goščar, ki tam živi v skromnem številu, okrog 60 živali, na skupno okrog desetih lokacijah na območju NP Risnjak in v okolici širšega območja Gorskega kotarja (Risnjak je ime enega najizrazitejših vrhov Gorskega kotarja. Ta gorski greben je s svojimi prepadnimi stenami, ki se spuščajo v kanjon Kolpe in Male Belice je podnebna in rastlinska meja med primorsko in celinsko Hrvaško, je tudi stanišče hrvaških gamsov).

Poudariti je treba, da na območju Javnega zavoda Narodnega parka Risnjak, ki je bil ustanovljen leta 1953 in ki obsega 6.300 ha), gamsi ni lovna vrsta, torej ne sodi med »divjad«, kar je značilnost za vse nacionalne in naravne parke.

Knjižica je razdeljena v 8 poglavij in 17 podpoglavij. V njej je dokaj obširno in nazorno raz-

ložena zgodovinska prisotnost in razširitev gamsov v Gorskem kotaru; od časa Frankopanov in Zrinskih pa vse do danes. Frković je nadalje opisal vse naravne in biološke značilnosti te vrste. Kot znani kronist Gorskega kotara je več kot odlično in natančno opravil svojo nalogo. Poleg podatkov iz bogate strokovne literature je vanjo vnesel tudi veliko osebno zbranih podatkov, ki jih je vgradil v knjižico. Vemo, da si že več kot 50 let marljivo zapisuje vse podatke, dodal pa je še veliko arhivskih podatkov, fotografij in risb.

Knjižica je pravzaprav temeljita analiza, ki ponuja možnosti, kako je to vrsto na območju NP Risnjak in v njegovi neposredni okolici mogoče v prihodnje številčno še okrepiti. Iz nje neizpodbitno izhaja sklep, da je gams v Gorskem kotaru izvorna, domača vrsta, ki ni bila, kljub zdajšnji skromni številčnosti, nikoli doslej iztrebljena in ki ima tam vso domovinsko pravico. Na omenjenem območju imajo že od nekdaj vzpostavljene svoje neprekinjene naravne selitvene (migracijske) poti iz Slovenije (očitna je intenzivna spontana in naravna izmenjava genov med gamsi iz slovenske Kočevske (Osilnica) in Snežniško-Javorniškega območja, pa tudi iz nasprotni strani, z Velebita). Avtor si predstavlja morebitno obnovo in okrepitev številčno skromnega fonda avtohtonih živali predvsem z dodatkom trofejno močnih velebitskih gamsov, ki so navajeni na manj ostre življenjske razmere. Gamsi z Biokova so predvsem domači, trofejno močni, piše avtor, in zaenkrat še ne kažejo nobenih znamenj nalezljivih bolezni, kar pa ne velja za nekatere alpske slovenske populacije, ki jih ogrožajo gamsjia slepota in gamsjie garje. Te bolezni v resnici, poleg očitnega vpliva zveri in planinskega orla (plenilstva), imajo pomembno naravno selekcijsko vlogo pri urejanju optimalne številčnosti v nekem biomu.

Avtorju veljajo vse čestitke za dobro opravljeno novo strokovno delo, ki bo poleg svojega temeljnega cilja gotovo obogatilo tudi marsikatero polico z lovsko literaturo slovenskih lovcev. Recenziji dela sta opravila **Vlatko Skorup** in **Željko Štahanj**, knjižico je uredil **Miljenko Gašparac**, natisnila pa jo je v skromni nakladi 500 izvodov Tiskarna Ermego, d. o. o., iz Zagreba.

Boris Leskovic

V najlepših letih nas je zapustil naš lovski tovariš **Stane Skubic**. Rodil se je 5. 11. 1941, umrl pa 20. februarja 2009, star komaj 67 let. Zapustil nas je po hudi bolezni.

Težko smo se poslovili od njega.

Stane je v najstniških letih okusil vse radosti v naravi. Za gozd in lov ga je navdušil že oče, ki mu je vcepil žilico ljubitelja narave in divjadi. V lovsko bratovščino se je vključil leta 1976, leto pozneje pa opravil lovski izpit.

V lovski družini Izlake je opravljal različne funkcije. Tajnik LD je bil od 1968 do 1979 leta, član UO LD od 1968 do 1995 in od 2005 pa vse dotlej, dokler je lahko hodil in delal. Starešina LD je bil od leta 1990 do marca 1994, predsednik NO LD pa od leta 1995 do aprila 2005. Od leta 2005 do 2009 je bil blagajnik LD.

Leta 1977 ga je Lovska zveza Slovenije za njegovo veliko prizadevnost pri gojitvi divjadi odlikovala z znakom LZS za lovske zasluge in redoma za lovske zasluge III. in II. stopnje. Lovska družina Izlake mu je podelila srebrno in zlato plaketo.

S Stanetovo smrtjo smo izgubili poštenega človeka in izkušenega lovca, ki je precejšen del svojega skromnega življenja namenil zeleni bratovščini in naravi. Nate, Stane, bo ostal lep spomin z obljubo, da se bomo spominjali tudi tvojih nasvetov. Želimo ti miren počitek v večnih lovskih.

LD Izlake – F. V.

V 68. letu starosti nas je tiho in nenadoma po hudi bolezni za vedno zapustil lovski tovariš **Emil Benigar**. Njegovo srce je zastalo 22. februarja 2009.

Emil se je rodil 10. avgusta 1941 v obrtniški družini v Trnovem, kjer si je pozneje tudi ustvaril dom. Otroštvo v šestčlanski družini v težkih časih druge svetovne vojne ni bilo lahko, še manj pa prijazno otroku. Morda je tudi zato Emil že v otroštvu rad zahajal v gozdove in opazoval živali. Šolanje je končal v domačem kraju, se pozneje izučil za strugarja

in prvo zaposlitev našel v ilirskobistriškem Topolu. Nekaj opravljenih izpitov in let je bilo potrebno, da se je zaposlil kot šofer pri domačem Transportu, kjer je delal vse do služnega pokoja leta 1996.

Že 35 let je minilo, ko je prvič prestopil prag LD Trnovo, leto pozneje pa opravil tudi lovski izpit. Na njegovo ljubezen do narave in lovstva kažejo številne naloge, ki jih je s svojo prizadevnostjo in zagnanostjo opravljal v lovski družini. Bil je referent za strelstvo (1981 do 1982), bil je član nadzornega odbora (1989 do 1992), referent za izobraževanje (1993 do 1997) in nazadnje tudi predsednik komisije za odlikovanja (1997 do 2005). Dobro opravljeno delo pričamo zase, lovci pa smo ga v zahvalo leta 2002 odlikovali z znakom za lovske zasluge. Bolj kot po njegovih funkcijah si ga bomo lovski tovariši zapomnili po tem, da zanj nobena naloga ni bila pretežka, predvsem pa, ker ni nikoli pozabil, da sta najpomembnejša medsebojno spoštovanje in tovarištvo.

Na zadnjo pot smo ga pospremili 25. februarja na pokopališču v Ilirski Bistrici. Ob tem velja velika zahvala družini, žalujoči ženi Olgi in obema sinovoma, ki so kljub globoki žalosti zmogli dovolj moči in se lepo zahvalili vsem žalujočim.

Emil, tebi velja še večja, naša zahvala. Trnovski lovci v tišini žalujemo za teboj, za prijateljem in dobrim človekom, divjad in narava pa sta s tvojo smrtjo izgubila iskrenega zaveznika in zaščitnika. Pogrešali te bomo!

LD Trnovo

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Božidar Petrovec, LD Polhov Gradec, * 4. 11. 1933, † 27. 4. 2009.
Leopold Trbuč, LD Videm ob Ščavnici, * 8. 11. 1921, † 16. 3. 2009.
Rudi Mlakar, LD Tomišelj, * 29. 3. 1920, † 13. 4. 2009.
Drago Grašič, LD Radvanje, * 6. 5. 1935, † 6. 4. 2009.
Janko Kovačec, LD Juršinci, * 22. 11. 1950, † 22. 4. 2009.
Martin Slodnjak, LD Juršinci, * 6. 10. 1931, † 7. 5. 2008.
Stanislav Toplak, LD Juršinci, * 18. 4. 1945, † 31. 3. 2009.

Stanislav Bertoncelj, LD Železniki, * 23. 10. 1932, † 12. 4. 2009.
Ozvald Tučič, LD Križevci pri Ljutomeru, * 14. 7. 1942, † 2. 4. 2009.
Gregor Prodrik, LD Solčava, * 2. 3. 1923, † 1. 5. 2009.
Jakob Praznik, LD Smrekovec, * 29. 4. 1923, † 26. 1. 2009.
Martin Klavžer, LD Kozje, * 16. 2. 1940, † 21. 4. 2009.
Ciril Zavolovšek, LD Gornji Grad, * 5. 7. 1938, † 5. 5. 2009.
Franc Dolenc, LD Stahovica, * 11. 11. 1928, † 11. 4. 2009.

Umrlim časten spomin!

Istrski brak

Kinološka študija dr. Ivana Lovrenčiča

(Nadaljevanje)

On se je ponovno mudil na Krajskem in stopil v stik z vodilnimi lovskimi krogi, zlasti s tistimi, ki so takrat še redili istrske brake. V prvi vrsti pridejo tu v poštev gg. Adolf Galle, graščak v Spodnji Šiški, Fran Galle, graščak v Bistri, Leo grof Auersperg s Turjaka, dalje Janez B. Kosler, graščak v Ortneku, sodni svetnik Šufraj iz Vel. Lašč, gg. Pavser, Picek in Novak iz Ribnice, državni poslanec kanonik Klun iz Prigorice pri Ribnici itd. Pod vplivom Laske je bilo leta 1898, na dunajsko razstavo poslanih 6 istrijanov, ki so bili vsi odlikovani in sicer Kastor, last J. B. Koslerja, s I, Lord, last grofa Leona Auersperga, z II., Belo, last Dan. Šufreja, s III., Belica, last Dan. Šufrejaja, s I., Ilka, last Picka, z II in Valdina, last J. B. Koslerja, s III. oceno. V razstavnem katalogu so vsi ti psi vpisani pod imenom »kratkodlaki beli braki« in ne kot »avstrijski braki«, pa tudi ne kot »istrijani«. Središče zanimanja za istrske brake je bila Ribniška dolina, kjer sta zanje največ delala in žrtvovala J. B. Kosler in Šufraj. Po smrti teh dveh so istrijani osiroteli, ker ni bilo nikogar, ki bi delo prej omenjenih ljubiteljev nadaljeval, ne samo v lovišču, marveč tudi na razstavah in v tisku. Istrijane je začel izpodrivati brak-jazbečar. Naša lovišča so se v tistih letih, kar se srnjadi tiče, izdatno dvignila. Zahvaliti se je zato seveda veleposestvu, ki je imelo ne le obširne gozdove, marveč tudi zadostno število lovskih čuvajev. Lovišča kneza Thurn-Taxisa ob krajnsko-hrvaški meji, kneza Aursperga na Kočevskem, ribniškega graščaka Rudeža v Veliki Gori, industrialca Bois de Chesna v Loškem potoku, J. B. Koslerja v Ortneku, princa Schonburg-Waldenburga v Snežniku, grofa Aursperga na Turjaku, Fr. Galetta v Bistri, kneza Windischgratza v Planini itd. so postala neizčrpna vrela srnjadi, od koder se je seveda razširjala tudi v občinska lovišča. Zaradi zvišanega staleža srnjadi je bilo treba preduriti tudi lovljenje v teh loviščih. Dočim se je prej povsod lovilo z braki in rogom, največ z istrijani, so prišli zdaj na vrsto predvsem zalaz in klic, ter lov z gonjači. Na mesto domačih istrijanov, ki so se jih prej posluževale tudi graščine in ne samo zakupniki občinskih lovišč, ter jih redile v velikem številu, je stopil brak-jazbečar, po poreklu Bavarec. Četudi se je brak-jazbečar v Južni Nemčiji in Avstriji že prej pojavljal na razstavah in smotrah psov, začenja procvet te pasme šele z letom 1896, ko je bil ustanovljen »Mednarodni klub brakov-jazbečarjev« (Internationaler Dachsbrackenklub) pod predsedstvom monakovskega profesorja G. Grumbauerja, ki ga gori pri pajtingercih omenjam. Po nekaterih graščinah so pa brakade sploh opustili, n.pr. v kočevski, snežniški, planinski i.dr. in držali kvečjemu še kakega barvarja. Drugod so se oprijeli braka-jazbečarja in polagama je prodrl brak-jazbečar tudi v naša lovišča. Tako je n.pr. istrske brake nadomestila z braki-jazbečarji graščina Bistra, kjer se pa niso mogli obdržati, in pa graščina Ortnek, ki velja še danes za glavno zaščitnico te pasme v naših krajih. Tudi veliki ljubitelj resastih istrijanov Fric Burger, industrijalec v Hrastniku, se je oprijel te pasme. V Lovcu 1939 piše o tej spremembi sledeče:

»V letih 1880 do 1890 sem lovil v hrastniških loviščih, v katerih so bili kot edina divjad zajci, z istrskimi braki. Te brake sem največkrat dobil s Krasa. Bili so krasni psi, resasti, beli z rumenimi lisami, visokonogi ter zelo uporabni za to vrsto lova. Po letu 1890 sem dobil v zakup lovišče na pobočju Kuma. V teh loviščih je bilo precej srn. Moji istrijanci so gonili srne vneto in vztrajno toda predaleč, tako da smo jih čakali cele ure, preden so se vrnili. Zgodilo se je celo, da so slabše kose ujeli in načeli. Že po prvi lovski dobi sem spoznal, da moja istrijanska tropa ne ustreza temu lovu. Uvidel sem, da je lov na srne s tako ostrimi psi popolnoma nelovski. Po svojih znancih s Koroške in iz Sudetov sem spoznal pasmo braka-jazbečarja. Odločil sem se takoj za rejo teh psov... Priznam, da se je istrski brak pri nas bolj udomačil in da sta mi bila nekaj istrijana Kolombo in Bisara na zajčjih brakadah v veliko veselje. Vendar pa je moje mnenje, da spada v revirje z obilno srnjado samo brak-jazbečar.«

Naslikal: T. Jamšek

Tudi graščina Smlednik, barona Lazarinija, ki je svoj čas gojila resaste istrijane, je presedlala na brake-jazbečarje, katerim je največ utiral pot že gori navedeni Viljem pl. Furer, višji geometer v Kočevju. Vendar se brak-jazbečar v naših loviščih kljub veliki propagandi ni mogel prav prijeti in istrijana povsem izpodrinuti. Moj prijatelj in lovski tovariš Henrik baron Lazarini, ki iz lastnih izkušenj pozna istrijana in braka-jazbečarja, je podal svoje mnenje v sledečem stavku: »Če hočeš gojiti, vodi braka-jazbečarja, če pa hočeš loviti, vzemi istrijana!« Ni pričujoča razprava primerno poprišče, da bi se pretresalo vprašanje: ali brak-jazbečar, ali istrijan. Naj to vprašanje reši vsak lovec po svoji lovski vesti. Pri tem naj pa ne pozabi, da je istrijan naša domača pasma, dočim je brak-jazbečar tujec. Tudi tega naj ne pozabi, da je delo izučenega, šolanega braka, za kakršnega se zavzema naš KLB, precej različno od braka, ki ga nisi že spočetka vzel v šolo.

Pa ne samo to! Če misliš, da boš bolje opravil z nizkimi psi, sežeš lahko po švicarskih nizkih tekunih (Niederlaufhunde) ali francoskih basetih, ki sijajno gonijo in imajo nedosegljivo lepe glasove.

Z baseti sem lovil več let v svojih loviščih Vrhnike, Št. Jošt, Rovte, Horjul, kjer sta glavna divjad zajec in lisica, srna pa bolj redka. Baseti gonijo zares odlično, počasi, pa vztrajno in pri tem zvonijo, da se človek nehoti spomni na stihe ruskega pesnika Nekrasova, ki pravi približno, pač bolj šaljivo:

»Zvonijo mi gonjčiči ubrano lepo!

Kje zad, sta Rossini, Beethoven celo?«

Reči pa moram, da tudi nizki pes, pa naj bo brak-jazbečar ali baset ali nizki švicar, srn ne zameta in gre prav tako daleč za njimi kakor istrijan: Dobe se pa pri vseh pasmah, zlasti pri istrijanih psi, ki imajo rajši zajca kot srno, posebno psi, ki so bili spočetka učeni na zajca. Prepričal sem se pa tudi o tem, da se da istrijan popolnoma odvaditi od gonje srne, pa ne samo pes-novak, ampak tudi pes, ki je srne že več let gonil. Toda o tem ob drugi priliki.

V okviru te študije hočem še spregovoriti o poreklu istrskega braka, četudi je ta naloga več kot težavna. Belili so si učene glave z vprašanjem o poreklu braka sploh kinologi svetovnega slovesa, ne da bi se mogli zediniti.

Poreklo našega istrijana omenjata prav za prav samo Laska in dr. Jungklausa, dočim ga W. Tschudy iz Basla obravnava kot bosanskega braka.

Laska je napisal svoje mnenje o poreklu našega istrijana v uvodnem omenjenem Kinološkem letniku 1897, še obširneje pa v svojem delu o lovu v Bosni in Hercegovini. Laska stoji na stališču, da so bosanski braki, kamor prištevajo, kakor rečeno, tudi naše istrijane, izvor vseh evropskih brakov in verjetno tudi različnih pasem ptičarjev. V Bosno so braki prišli po njegovem mnenju iz Grčije, se razširili od tam po vsem Balkanu, zlasti ob obali Jadranskega morja, prešli v Italijo, Švico in Nemčijo ter Francijo in od ondod celo v Anglijo. Od kod naj bi bili braki prišli v Grčijo, se Laska naravnost ne izraža. Pospesjevale so razširjenost brakov po mnenju Laske sledeče okoliščine: Rim je potreboval za svoje zabave, zlasti za bojne igre mnogo psov in jih je nabavljajo predvsem iz Azije, Grčije ter z Balkana. Pri tem ni jemal samo molosov in drugih krvoločnih psov za svoje prireditve v cirkusih in arenah, marveč tudi lovske pse, saj se je Rimljan naučil umetnosti lova od Grkov. Na ta način so lovski psi starih Grkov prodirali polagoma v Italijo in sicer po morju.

Prodrali so pa tudi po kopnem in sicer predvsem po vojnih pohodih Keltov. Galijski Kelti so okoli leta 380 pr. Kr. iz južne Francije prodrli v Severno Italijo in zasedli severovzhodno stran Balkanskega polotoka. Najprej so si podjarmili ilirski rod Tribalcev, ki so takrat stanovali na bregovih reke Morave, nato tudi njihove ilirske sosedne Ardiajce in pozneje, leta 335 pr. Kr., Avtarjate; s tem so zavzeli sedanjo Bosno in Hercegovino, kjer so se obdržali okrog 170 let, dokler jih niso leta 167 pr. Kr. Rimljani pregnali iz teh krajev in jih zapodili nazaj v tedanjo Galijo, sedanjo Francosko. Razume se, da so Kelti vzeli s seboj tudi lovske pse, ki so jih našli na Balkanu.

Tretja okoliščina, ki je pospeševala prodiranje grških psov proti severu v Avstrijo, Nemčijo in na Francosko, so bile križarske vojske. Le teh so se udeležili vitezi cele srednje Evrope in hiteli po kopnem preko Balkana v Bizanc: Prvi križarji do Bizanca sploh niso prišli, marveč so zastali v Bosni in so se vrnili v svojo domovino, ne da bi videli obljubljenega dežela. Razumljivo je da so vzeli s seboj v domovino marsikaj, kar so na Balkanu našli zanimivega, seveda tudi tamkajšnje bosanske brake. V dokaz navaja, da je bil n.pr. v Nemčijo prenešen petelin plemena razširjenega v okolici Banje Luke, ki je v Nemčiji znan pod imenom vestfalski petelin. Na to zanimivost ga je opozoril ornitolog Gironcoli, ki je bil okrog leta 1897 ravnatelj, eraričnega zavoda za perutnino v Prijedorju v Bosni.

Na ta način si razlaga Laska čudovito sličnost nemških, švicarskih in francoskih brakov z bosanskimi, kar velja zlasti za resaste brake »barake«. Prav pri resavcih najde močno oporo v opisu keltskih brakov, kakršnega nam je podal grški pisatelj Flavius Arrianus iz Nikodemije v Mali Aziji v svoji knjigi »Kynegetikon«. To delo je bilo napisano v prvi polovici drugega stoletja po Kr. kot dopolnilo enako glasečega se dela znanega grškega pisatelja Ksenofona, ki je živel okrog 430–355 pr. Kr. Obe ti deli sta izredno poučni za vsakega lovca, ki lovi z braki. Vse to, kar opažamo danes pri tem načinu lova, zlasti kar se tiče dela brakov, najdemo že izčrpno obdelano pri teh dveh lovskih pisateljih. Zato bi bilo zelo uместno, da bi se »Kynegetikon« prevedel tudi v naš jezik.

Ksenofon omenja samo dve pasmi brakov in sicer brake Kastorja (pasma, ki jo je vzrejal znani grški junak Poluksov dvojček Kastor) in lisičarje, ki so po njegovem mnenju križanci prej omenjene pasme z lisico. Arrian ga dopolnjuje in opozarja na keltske brake, piše:

»Vsi Kelti, ki ne živijo od lova, marveč lovijo radi zabave, lovijo brez mreže. Je namreč tudi tam pasma psov, ki za gonjo ni manj spretna kakor karijska in kretska, toda otožna in mrka na pogled.«

S prislovom »tudi tam« meri Arrian po mnenju Laske na severozapadne kraje Balkana. Ker so bili Kelti z Balkana pregnani že 167 pr. Kr. je dvomljivo, če je Arrian, ki je pisal svoje delo v prvi polovici 2. stol po Kr. z izrazom »tudi tam« meril res na severozapadne kraje Balkana in ne morda na Galijo (Francosko), kamor so se bili Kelti vrnili.

(Se nadaljuje.)

Iskanje jelena - šilarja

Sobotnega februarskega jutra me je lovski prijatelj Štefan poklical po telefonu. Povedal mi je, da je njegov lovski prijatelj v petek zvečer približno ob 20.30 streljal na jelena šilarja, ki je po strelu odskočil z roba njive in zbežal v gozd. Na nastrelu sta s prijateljem našla dlako nekaj metrov za tem, v smeri jelenovega bega pa tudi kri. Čeprav sva se z ženo ravno odpravljala na pot, je bil moj odgovor, naj mi pove, kje bi se okrog 9.30 istega dne srečali in poskušali z mojim psom izslediti obstreljenega jelena. Ko sem se s Štefanom dogovoril vse potrebno, sem moral najprej urediti glede načrtovanega obiska in potovanja tistega dne s svojo soprogo. Ko sem uredil tudi to, je sledila priprava za odhod v lovišče druge LD s svojim najzvestejšim štirinožnim prijateljem Arom. Najprej sem ga izpustil iz njegovega bivalnega prostora, sam pa sem se v lovski sobi pripravil za odhod na teren.

Ko sva se z Arom, mojim hanovskim krvosledcem udobno namestila v moj lovski avtomobil R4, sva odpotovala v kraj, kjer bi bilo treba poiskati obstreljenega jelenčka. Glede na starost mojega vozila sva imela na poti rahle težave, ko sva na bencinski črpalki natočila gorivo. Čez približno slabih 30 minut sva le prispela na dogovorjeni kraj, kjer sta naju je že čakala Feri, lovec, ki je streljal na jelena, in Štefan. Tam so bili še Jože in drugi. Ob kavici mi je Feri natanko pojasnil skoraj vse okoliščine glede strela na jelena in njegovo obnašanje potem. Druge pomembne okoliščine smo preverili in ugotovili na nastrelu samem. Preden smo začeli s psom iskati obstreljenega jelena, je minilo še kakšnih dobrih 15 minut, ki sem jih porabil, da sem Ara sprostil ob teku in drugih fizioloških potrebah. Medtem so Štefan, Jože in drugi odšli daleč naprej zapret območje, če bi bil iskani jelen slučajno že živ in bi se poskušal umakniti naprej, v kar pa sem osebno zelo dvomil. Pri predhodnem preverjanju nastrela sem ugotovil najdeno dlako in manjši delec kože, ki je bil umazan z blatom iz črevesja. Ara je izredno smelo in energično potegnil v smeri in po sledu, po kateri se je umikal ranjeni jelen. Od nastrela naprej, nekako 150 do 200 metrov, je pes poleg po

dahu ranjene divjadi na tleh sledil še po krvnem sledu, od tam naprej pa ni bilo več krvnega sleda. Od tam, kjer se je krvni sled izgubil, je Ara sledil po gozdu iz manjše grape navkreber. Kakšnih 500 metrov nekoliko desno naprej do jarka z vodo v gozdu, ki ga je ranjeni jelen prečkal, je pot nadaljeval v gostejšo gozdno robidovo podrast. Tam se je Ara ustavil, nekajkrat z dvignjeno glavo ovohaval okolično, se dvakrat do trikrat zavrtel v krogu, nato pa se spet vrnil na isto mesto. Takrat sem storil napako, ker sem psa preusmeril v drugo smer, kot je želel pes. Tako sva iskala iz gostejše podrasti naprej oziroma naravnost po gozdu, ne pa v levo, kot je že nakazal in želel iskanje nadaljevati Ara. Tako smo prišli 300 do 400 metrov naprej v severovzhodni smeri iz gozda na gozdno cesto, ki je bila še edina na več mestih prekrita s snegom. Tam sem na dokaj suhem robu gozda odložil psa in z lovskimi prijatelji smo pregledali sledove na zasneženi cesti ter zopet naprej zastavili tisti del terena. Ugotovili smo, da se je tam ponoči premikalo kar nekaj zdrave jelenjadi in tudi divjih prašičev, sleda ranjenega jelena pa čez cesto ni bilo opaziti.

Po nekajminutnem počitku in na novo narejenem načrtu iskanja sva z Arom ponovno začela slediti. Iskala sva tako, da sva se najprej podala nazaj na zadnjo najobetavnejšo točko sleda, pred tem pa smo prosto pregledali še del gostejšega predela gozda. Ko smo Ara, lovec Feri in jaz prišli ponovno nazaj do gostejše podrasti, vendar iz druge smeri, je Ara nenadoma začel zelo intenzivno dvigati glavo in z visokim nosom ovohavati zrak. Takoj sem povedal Feriju, naj bo izredno pozoren, ker je ranjeni ali pa že mrtev jelen nekje v neposredni bližini. Malo za tem mi je Feri povedal, da ga vidi ležati 50 do 60 metrov v smeri, v katero je Ara vlekel sledni jermen. Takrat sem tudi sam zagledal jelena. Psa sem takoj sprčil in ga spodbudil, naj išče naprej prosto. Po približno 80 metrih je Ara lepo počasi in previdno prišel do že mrtvega jelena, ga ovohal in ga nekoliko stresel za vrat. Seveda je takoj sledila ustrezna pohvala in vse drugo, kar sledi.

Na koncu analize tega iskanja je treba kljub vsemu opozoriti na nekatere pomembnosti, ki nedvomno vplivajo na uspešnost iskanja. Lovec, ki je streljal na jelena ali njegovi prijatelji, so

že v petek ob 21. uri vedeli, da bo treba jelena poiskati, zato bi morali vodnika krvosledca o tem obvestiti že v petek zvečer. To pa zato, ker si tudi vodniki krvosledcev načrtujemo aktivnosti za naslednji dan. Kaj hitro bi se lahko zgodilo, da v neposredni bližini ne bi bilo nobenega doma. Drugič, pomembna je bila ugotovitev, da nastrel ni bil označen tako, kot velevala lovski pravila in praksa. Res je za nastrel vedel lovec, ki je streljal na jelena in ga je tudi prav pokazal, vendar je dobro, da sta nastrel in predvide-

naključno usmerjamo pri prostem vidnem iskanju, kar pozneje pri iskanju s preskušanim psom povzroča dodatne težave. Povedati je treba, da je bil jelen šilar, težak okrog 100 kg, zadet nizko precej nazaj za prednjo desno nogo. Kroglja, kal. .30-06, 11,7 g, je bila najdena v njegovem telesu. Jelen je poginil zaradi notranje krvavitve in vseh drugih strelnih posledic. Da krogla ni povzročila tudi izstrelne rane, je po vsej verjetnosti zadržala vsebina vampa. Osebo ne najdem druge razlage. Od

Foto: I. Trček

Hanovrski krvosledec Aro, vodnika Iztoka Trčka, ob izsledenem šilarju.

na smer umika obstreljene divjadi vseeno primerno označena, kot terjajo lovsko-kinološka pravila. Pomembna ugotovitev je tudi, da nikakor ni dobro po nastrelu, ki je bil na robu gozda, iskati kri ponoči in v notranjosti gozda niti 50 metrov ali celo 100 v globino. Če je streljana divjad vsaj primerno zadeta, se bo nekaj 100 metrov umikala, nato pa se ulegla in obmirovala. Če pa jo pri tem po nepotrebnem vznemirimo, se ranjena divjad dvigne in se z zadnjimi močmi lahko umakne še zelo daleč. To pa pri nadaljnjem iskanju, tudi s preizkušenim in večšim psom krvosledcem povzroča nepotrebne dodatne težave. Tudi podnevi odsvetujem iskanje po krvnem sledu po slabem strelu z enim ali več lovci v smeri umikanja ranjene divjadi. Lovci velikokrat drobnih kapljic krvi namreč ne moremo videti, jih pa z obuvali poteptamo in raznosimo v različne smeri, v katere se

strela na jelena pa do njegove najdbe je minilo 13 do 14 ur. Med iskanjem je bilo vlažno vreme, temperatura pa približno 8 °C.

Ugotovitve analize primera opisanega iskanja sem izpostavil dobronamerno, predvsem pa zaradi lovske pravičnosti in etičnosti, kar pomeni, da je treba ranjeno divjad čim prej poiskati in jo rešiti muk in trpljenja. Pri iskanju je treba upoštevati tudi ekonomski cilj izgubljene divjadi, ki pa zame osebno ni prioriten. Zato opozarjam vse tiste lovce, ki se je jim pripeti, da obstrelijo divjad, kot pravimo v lovski latovščini, naj upoštevajo temeljna pravila, ko je treba ranjeno divjad iskati in ob prihodu vodnika, ki bo iskal s svojim psom, seznanijo z vsemi podrobnostmi, ki bi vplivale na uspešnost iskanja. Nekajletna praksa na tem področju je namreč včasih povsem drugačna, vsaj na območju, kjer iščem.

Iztok Trček

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 4/I, 4. 6.,
Gorazd Slemenšek,
Dolnje Brezovo 33,
8283 Blanca.
O: 5/I, m: 5/I, 2. 6.,
Ivo Vrhovnik,
Otiški Vrh 49, 2373 Šentjanž.
O: 5/I, m: 4/I, 5. 6.,
Srečko Pirš,
Mrčna Sela 53,
8282 Koprivnica.
O: 5/I, m: 5/I, 4. 6.,
Robert Boštjančič,
Hrušica 76/b, 6244 Podgrad.
O: 5/I, m: 5/I, 28. 4.,
Dino Juriševič,
Šared 30/a, 6310 Izola.

Kdl. jazbečarji (SLRJK):

O: 5/I, m: 5/II, 10. 5.,
Otmar Petrovič,
Marjeta na Dravskem polju 5,
2206 Marjeta.

Res. jazbečarji (SLRJR):

O: 5/I-VUP, m: 5/I, 27. 5.,
Dušan Rosenfeld,
Stanetova 28, 2000 Maribor.
O: 5/I, m: 5/I, 21. 5.,
Robert Fajs,
Kraigherjeva 16/a, 3000 Celje.

Brandel braki (SLRBrb):

O: 5/II, m: 5/I, 13. 5.,
Ciril Oicelj,
Stari Log 1, 1332 Stara Cerkev.
O: 4/I, m: 5/I, 5. 5.,
Andrej Zabukovec,
Na Pesek 46, 1317 Sodražica.
O: 4/I, m: 5/I, 17. 5.,
Bojan Miklaveč,
Obrov 6, 6243 Obrov.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/II, 15. 5.,
Vili Vizintin,
Petelinje 55, 6257 Pivka.
O: 5/I, m: 5/I, 30. 5.,
Maja Vester,
Zvirče 84, 4290 Tržič.
O: 5/I, m: 5/I, 31. 5.,
Simon Volk,
Velika Bukovica 21,
6250 Ilirska Bistrica.
O: 5/I, m: 5/I, 7. 5.,
Rok, Bojan Deberšek,
Podgorska 83,
2380 Slovenj Gradec.
O: 4/II, 4/I,
Branko Preskar,
Pišce 64, 8255 Pišce.
O: 5/I, m: 5/I, 28. 4.,
Jože Kamnik,
Podgorje 127, 2381 Podgorje.

Kdl. istr. goniči (SLRGik):

O: 5/I, m: 4/I, 11. 5.,
Stojan Sirk,
Višnjevik 37, 5212 Dobrovo.

O: 5/I, m: 4/I, 18. 3.,
Marjan Štokelj,
Planina 72, 5270 Ajdovščina.

Res. istr. goniči (SLRGir):

O: 4/I, m: 4/I, 22. 5.,
Ivan Tomšič,
Trnje 7, 6257 Pivka.

Planinski goniči (SLRGpl):

O: 5/I, m: 4/I, 27. 5.,
Bernard Pačnik,
Podgorje 176, 2381 Podgorje.

Brak-jazbečarji (SLRBJ):

jelenje rjavi

O: 5/I, m: 4/I, 29. 5.,
Emil Fabjan,
Ivana Ščeka 3, 5271 Vipava.
O: 5/I, m: 5/I, 4. 6.,
Jože Ivanovič,
Zilje 39/a, 8344 Vinica.
O: 5/I, m: 5/I, 21. 6.,
Martin Malečkar,
Prem 21, 6255 Prem.
O: 5/I, m: 5/I, 23. 5.,
Boris Dolenc,
Petelinje 89, 6257 Pivka.
O: 5/I, m: 4/I, 25. 4.,
Karlo Žežlina,
Brje 28, 6223 Komen.
O: 5/I, m: 5/I,
Boris Dolenc,
Petelinje 89, 6257 Pivka.

črni

O: 5/I, m: 4/II, 18. 6.,
Darko Lepen,
Sp. Kraj 44, 2391 Prevalje.

Nemški žimavci (SLRNŽ):

O: 5/5 VUP-237,
m: 4/5, JZP-197, 15. 5.,
Ivan Šepec,
Kapele 24/a, 8258 Kapele.
O: 5/5/I-JZP-197,
m: 4/4-ŠPP-175, 1. 5.,
Vladimir Masten,
Polenšak 1/a, 2257 Polenšak.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 5/D1, S1,VGP1-316,
m: 5/PZP-54, JZP-171, 2.6.,
Vladimir Kobal,
Kidričeva 15, 5270 Ajdovščina.

Labradorci (SLRLR):

O: 5/TPR, m: 5/PNZ, 26. 4.,
Barbara in Iztok Krumpak,
Podgorica pri Šmarju 13,
1293 Šmarje-Sap.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

rjavci

O: 5/I, m: 4/II, 19. 3.,
Ivan Halužan,
Kozje 186, 3260 Kozje.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Kupim naprožilo za bokarico. Tel.: 040/550-418.

Prodaj borovelsko karabinko (skoraj novo), kal. 6,5 x 57, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža) in bogato gravuro ter **strelni daljnogled** Kahles 4 x 32 in Suhlovimi montažnimi deli (ugodno). Tel.: 041/419-791.

Prodaj kombinirano puško Sabatti, kal. 20/6,5 x 57 R, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (zasučna montaža). Tel.: 070/585-642.

Prodaj šibrenico-brezpetelinko, kal. 16 – 16, in **revolver** Weinrauch, kal. .22 Mag. Tel.: 040/204-324.

Prodaj novo risanico, kal. 8 x 68 S, s str. daljnogledom. Tel.: 041/693-685.

Prodaj risanico Weatherby, kal. 243 Win., s str. daljnogledom 1,5 – 6 x 44, z osvetljenim križem. Cena 800 € ali po dogovoru. Tel.: 041/347-574.

Prodaj nov, še zapakiran ameriški strelni daljnogled Simmons 3 – 9 x 50. Cena 160 €, ter 6 – 24 x 50 z osvetljeno sredino (pika) križa. Odporen je proti odsunu pušk najmočnejših kalibrov. Cena 175 €. Tel.: 041/217-768.

Prodaj nov strelni daljnogled Meopta – Arminus 1,5 – 6 x 42 (križ A4). Cena 380 €. Tel.: 041/856-045.

Kupim karabinko z variabilnim str. daljnogledom ali brez. Ponudbe sprejemam na tel. štev.: (02)82-35-285, po 20. uri.

Prodaj risanico CZ, kal. .270 Win (kratka izvedba), s str. daljnogledom Meopta 6 x 42, ter **risano** M 98, kal. 6,5 x 57, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 031/618-027.

Prodaj borovelsko bokarico (novo, neuporabljano), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42, in **vložno cevjo**, kal. .22 WMR (44 cm); **pištolo** CZ, kal. 9 x 17 mm; **pištolo** Star, kal. 9 x 19 mm; **pištolo** Makarov (orig.), kal. 9 x 18 mm; **revolver** z menjalnim bobnom, kal. .22 WMR /22 LR; ter **risano** Winchester M 1894, kal. .30 – 30 s strelivom ali brez. Prodaj tudi 50 **nabojev Igman**, 8 x 58 IS (9,7 g), 40 **nabojev PPU** 8 x 57 IS (11,7 g) in 40 **nabojev Seiler & Bellot** 7 x 65 R (9,0 g). Tel.: 035 668-970 ali 041/698-679.

Prodaj borovelsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža); **bokarico** Zoli, kal. 16/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi, kal. 12/12; **polavtomatski risanici** Remington in Winchester, kal. .308 Win, s str. daljnogledom (ali brez); **strelna daljnogleda** Leupold 6 x 42 (300 €) in Swarovski 1,5 – 4 x 25 (500 €) ter **RCB matrici**, kal. .308 Win. in 7 x 57 R. Tel.: 031/380-448.

Prodaj risanico Remington 710, kal. 7 mm Rem Mag., s str. daljnogledom 6 x 40. Ima sintetično kopito. Cena 500 €. Tel.: 031/460-469.

Prodaj borovelsko bokarico (L. Borovnik), kal. 16/7 x 65 R, z menjalnimi cevmi 16/16 in str. daljnogledom Ajak 4 x 40 (Suhlova montaža). Tel.: 031/611-267.

Ugodno prodaj dvocevno risanico Fabarm, kal. 9,3 x 74 R – 9,3 x 74 R, s str. daljnogledom Swarovski 1 – 6 x 42 EE. Puška je stara eno leto. Tel.: 041/667-511.

Prodaj češko bokarico ZH 305, kal. 7 x 57 R/12, z menjalnimi cevmi 12/12. Puška ima naprožilo in je opremljena s str. daljnogledom Zeiss (originalna potisna montaža). Tel.: 041/377-532.

Prodaj zelo dobro ohranjeno češko bokarico, kal. 7 x 57 R /12, s str. daljnogledom Tasco (fiksna montaža). Cena 400 €. Tel.: 041/712-983.

Prodaj bogato gravirano borovelsko karabinko (izdelek Hauptmana), kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Zeiss 2,5 – 10 x 50 (Suhlova montaža), osmerokotna cev. Tel.: 041/770-238.

Prodaj češko bokarico, kal. 7 x 57 R/16, z menjalnimi cevmi 16/16, s str. daljnogledom 6 x 42 Tasco (Suhlova montaža). Mogoča je tudi **menjava za karabinko**, kal. .243 Rem. Cena 700 €. Tel.: 031/743-308.

Ugodno prodaj odlično ohranjeno Suhlovo **bok šibrenico**, kal. 12/12, z ejektorji in skoraj novo **kombinirko** Tatra 12/7 x 65 R s strelnim daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 031/614-952.

Prodaj češko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Zeiss 4 x 32. Puška je bila malo uporabljena. Tel.: 040/562-448.

Prodaj odlično ohranjeno tricevko, kal. 16 – 16 /7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 041/312-137.

Prodaj odlično ohranjeno šibrenico Optima Star, kal. 12 (76) Mag., staro eno leto. Cena 300 €. Tel.: 041/904-069.

Ugodno prodaj zadnji model češke **bok šibrenice**, kal. 12/12, z enim sprožilcem. Puška je bila skoraj neuporabljena. Tel.: 051/322-559.

Prodaj dobro ohranjeno češko bokarico, mod. ZH324, kal. 16/7 x 57 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Tel.: 041/336-837.

Lovski psi

Ugodno prodaj leglo posavskih goničev, potomce odličnih staršev. Mladiči bodo na voljo od 10. 6. 2009 naprej. Tel.: (05) 374-20-50 ali 031/657-572.

Ugodno prodaj gordon setra, samčka, z odličnim rodovnikom, starega 8 tednov. Tel.: 041/328-151 ali 041/775-287.

Naprodaj je leglo (29. 4. 2009) **balkanskih goničev**, odličnih staršev. Mati CAC Dolenjske 2008. Tel.: 070/824-320.

Prodaj leglo brandl brakov, starih 8 tednov, odličnih staršev. Tel.: 031/615-236, Toni.

Prodaj leglo nemških pre-

pelicarjev – sercev (18. 4. 2009) odličnih, delovnih staršev. Tel.: 041/392-459, Gregor.

Prodaj brak-jazbečarje iz predvidenega legla (18. 6. 2009). Darko Lepen, Spodnji Kraj 44, 2391 Prevalje.

Prodaj brak-jazbečarko, staro 5 mesecev, potomko odličnih delovnih prednikov (PNZ in KS). Tel.: 041/647-216.

Prodaj leglo nemških prepelicarjev – rjavcev (3 samčke in 3 samčki), odličnih staršev. Tel.: 041/494-587, Ivan.

Prodaj vrhunsko leglo sanžermenskih ptičarjev. Na voljo so še štirje lovno obetavni mladiči. Jože Bizjak; Tel.: 031/392-841; www.bonblanc.com

Psarna resastih jazbečarjev Od Eme – Erne Webrove konec junija pričakuje leglo. Oče in mati sta uspešna na lovih in razstavah. Oba izhajata iz vrhunskih lovskih linij, znanih v evropskem prostoru. Mladički bodo šli le v izkušene lovsko-kinološke roke in z željo po nadaljnji vzreji. Za dodatne informacije smo dosegljivi na 051/375 627 (Jane Weber), e-mail: weber@rtvslo.si

Prodaj leglo (10. 5. 09) **nemških prepelicarjev – sercev**, potomce odličnih delovnih staršev. Tel.: 041/267-245, Iztok.

V Kozjem je v torek, 4. 11. 2008, **odšel neznan kam naš Lord, nemški prepelicar**, čokoladno rjave barve. Dne 10. 11. 2008 so ga opazili v Zabukovju nad Sevnico, teden dni kasneje v Sevnici, nato pa v Radečah. Nosi rjavo usnjeno ovratnico, je čipiran (št. 705060002073106). Vse, ki ste ga slučajno videli ali veste, kje je, vas prosimo, da nas obvestite na tel. številke: 041/810 996; 041/657-575; (03) 58-01-078, zelo ga pogrešamo.

Prodaj nemško ostrdlako ptičarko – žimavko, odličnih staršev, staro 7 mesecev. Tel.: 041/200 132, Hoheger.

Prodaj (po ugodni ceni) **nemško prepelicarico – serko**, staro 4 mesece, potomko odličnih, delovnih staršev. Tel. 041/343-472.

Prodaj leglo nemških prepelicarjev – sercev, potomce vrhunskih delovnih staršev. Oče in mati sta odlična prinašalca male divjadi in goniča divjih prašičev. Tel.: 035/717-595 ali 051/351-154.

Prodaj vrhunsko leglo nemških prepelicarjev – sercev. Oba starša sta odlična razstav-

JUNIJ									
Datum	Luna	Sonce		zora/mrak (navt.)					
		vzide	zaide	vzide	zaide	začet	konec		
1. Po	14:23	1:44	5:14	20:46	3:47	22:13			
2. To	15:34	2:04	5:14	20:47	3:47	22:14			
3. Sr	16:45	2:24	5:13	20:47	3:46	22:15			
4. Če	17:55	2:47	5:13	20:48	3:45	22:16			
5. Pe	19:03	3:13	5:12	20:49	3:44	22:17			
6. So	20:08	3:45	5:12	20:50	3:43	22:18			
7. Ne	21:06	4:25	5:12	20:50	3:43	22:19			
8. Po	21:55	5:13	5:11	20:51	3:42	22:20			
9. To	22:36	6:09	5:11	20:52	3:42	22:21			
10. Sr	23:09	7:09	5:11	20:52	3:41	22:22			
11. Če	23:35	8:14	5:11	20:53	3:41	22:23			
12. Pe	23:57	9:19	5:10	20:53	3:40	22:24			
13. So	----	10:24	5:10	20:54	3:40	22:24			
14. Ne	0:17	11:29	5:10	20:54	3:40	22:25			
15. Po	0:35	12:35	5:10	20:55	3:40	22:26			
16. To	0:53	13:42	5:10	20:55	3:40	22:26			
17. Sr	1:11	14:53	5:10	20:56	3:39	22:26			
18. Če	1:33	16:07	5:10	20:56	3:39	22:27			
19. Pe	1:59	17:25	5:10	20:56	3:40	22:27			
20. So	2:33	18:44	5:10	20:56	3:40	22:27			
21. Ne	3:16	19:59	5:11	20:57	3:40	22:28			
22. Po	4:15	21:03	5:11	20:57	3:40	22:28			
23. To	5:27	21:54	5:11	20:57	3:40	22:28			
24. Sr	6:50	22:33	5:11	20:57	3:41	22:28			
25. Če	8:15	23:03	5:12	20:57	3:41	22:28			
26. Pe	9:37	23:27	5:12	20:57	3:42	22:28			
27. So	10:56	23:49	5:13	20:57	3:42	22:28			
28. Ne	12:12	----	5:13	20:57	3:43	22:27			
29. Po	13:24	0:09	5:14	20:57	3:43	22:27			
30. To	14:36	0:29	5:14	20:57	3:44	22:27			

na psa z več nazivi BOB in CACIB ter oba izjemno delovna psa pri lovu na divje prašiče ter po krvnem sledu. Tel.: 041/809-143 ali 035/717-595.

Prodaj brak-jazbečarki jelenje barve, stare 9 tednov. Tel.: 031/216-449.

Prodaj leglo nemških prepelicarjev sercev. So že primerni za oddajo. Mati in oče odlična za delo na polju in lov na divje prašiče. Po e-pošti vam pošljem fotografije. Moj e-mail: dusan.vodopivec@amis.net Tel.: 041/655-915.

Prodaj nemške lovske terierje, polezene 3. 4. 2009. Tel.: 041/862-603.

Prodaj mlade, jelenje rjave **brak-jazbečarje**, leglo 4. 6. 2009. Oče: 5/I, mati: 5/I. Jože Ivanovič, Zilje 39 A, 8344 Vinica.

Ugodno prodaj resastega istrskega goniča, starega 8 let. Je odlično ocenjen in je bil prvak na različnih mednarodnih razstavah. Je izredno prijazen in družaben. Tel.: 041/296-238.

Prodaj mladega slovaškega kopova, samčka, starega 11 tednov. Tel.: 041/406-471.

Prodaj mladiča (samčka) pasme **springer španjel**, odličnih staršev. Leglo 27. 4. 2009. Tel.: 031/836-286.

Lovska zveza Slovenije

LZS objavlja razpis za zbiranje ponudb za odprodajo lovske hiše z gospodarskim poslopjem in ohišnico v Seču pri Polomu (nekdanje lovišče LZS – Žitna gora). Rok za zbiranje ponudb je 15. 6. 2009, izklicna cena je 95.000 €.

Ponudbe pošljite na naslov Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, s pripisom v spodnjem levem kotu kuverte »NE ODPIRAJ – RAZPIS – SEČ«.

KO STE NA ZAČETKU LOVA MOKRI DO KOLEN,
V NEKAJ MINUTAH PA ŠE VIŠJE,
SE SPOMNITE PRIJATELJA,
KI IMA

NEPREMOČLJIVE HLAČE IN JAKNO.

molex
LOVSKA OBLAČILA
INDUSTRIJSKA CONA TRZIN
Dobrave 1
Telefon: 00 386 (01) 562 13 10
040/524-355

črtov je 10 €. Alojz Thaler, Hu-
badova 20, 1113 Ljubljana. Tel.:
(01) 534-17-29, po 20. uri.

**Prodajam toplo zimsko vrečo
za čakanje** na preži. Cena
180 €. Tel.: (07) 818-01-09 od 8.
do 9. ali od 17. do 21. ure.

**Izdelam vam umetne valil-
nice za ptice duplarice, zim-
ske ptičje krmilnice in pasti
za lov polhov** (več vrst). Tel.:
(01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi
divji prašič, jelen, jazbec). Infor-
macije po tel.: (04) 51-41-181 ali
041/ 819-231, Basaj.

Kupim lovsko literaturo od
leta 1907 do 1950. Tel.: 041/611-
377.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORICA - NOVA GORICA

organizira

ENODNEVNO SREČANJE

VODNIKOV LOVSKIH PSOV,

ki bodo leta 2009 opravljali delovne preizkušnje.

Srečanje je namenjeno predstavitvi zahtev za posamezne delovne preizkušnje
in osnov šolanja psa za posamezno preizkušnjo.

Srečanja – tečaji bodo:

- za terierje in jazbečarje 13. 6. 2009 ob 7. uri pri umetnem rovu na Tokaju,
- za goniče in brak-jazbečarje 20. 6. 2009 ob 7. uri pri lovski koči LD Sabotinu
na Sabotinu,
- za šarivce in prinašalce 20. 6. 2009 ob 7. uri pred gostiščem Kogoj v Biljah,
- za vse pasme lovskih psov – UP po krvnem sledu 27. 6. 2009 ob 7. uri na
strelišču LD Kanal v Ajbi,
- za ptičarje bo srečanje organizirano konec septembra

Prijave sprejema **Jože Velikonja**, Vilharjeva 11B, 5270 Ajdovščina
ali lkdgorica@gmail.com, in sicer najpozneje štiri dni pred srečanjem.
Dodatne informacije: 041/639-341 (Jože) ali 041/478-388 (Angel).

Lovska zveza Slovenije

LZS objavlja razpis za zbiranje ponudb za
odprodajo varnostne omare za orožje za 10 pušk.
Rok za zbiranje ponudb je 15. 6. 2009. Izklicna
cena je 250 €.

Ponudbe pošljite na naslov Lovska zveza Slovenije,
Župančičeva 9, 1000 Ljubljana s pripisom
v spodnjem levem kotu kuverte »NE ODPIRAJ
– VARNOSTNA OMARA«

Želite imeti psa pod kontrolo?
Ga šolati brez naporov, hitro,
pravilno in učinkovito?

To vam
omogočajo

ELEKTRONSKE OVRATNICE.

Dometi signalov
od 200 do 1.600 m.

Na voljo tudi
NEVIDNA ELEKTRONSKA
OGRAJA ZA PSE DO 1200 m

Informacije:

tel.: 041/406-471

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO KOČEVJE

obvešča, da je bil v Lovcu, 4/09,
na str. 219, v Razporedu lovskih
kinoloških prireditev za leto 2009
objavljen nepravilen podatek.

Napisano je bilo, da bo **5. 9. 2009**

PNZ za goniče v lovišču LD Velike

Lašče. Zbor bo ob 8. uri, vendar ne

pred lovskim domom v Ribnici, pač

pa **pred lovskim domom LD Velike**

Lašče na Retenjskih senožetih.

Obenem vse zainteresirane obveščajo,

da je za vse preostale navedene pri-

reditve obvezna prijava vsaj 14 dni

pred prireditvijo na naslov: **Jože**

FURLIČ (tajnik), Mahovnik 13,

1330 Kočevje; tel.: (01) 895-24-38,

GSM: 041/824-630.

e-naslov: joze.furlic@gmail.com

**Prodajam 10 akvarelov z lov-
škimi motivi.** Avtor je Peter
Sain, eden vrhunskih jugoslo-
vanskih slikarjev iz BiH. Slike
so dimenzij okrog 32 x 42 cm.
Cena posameznega akvarela je
300 €. Interesenti naj se oglasijo
na e-naslov [gallerijvernissage@
gmail.com](mailto:gallerijvernissage@gmail.com).

Prodajam metalni stroj (mad-
žarske izdelave) za **glinaste
golobe**. Je avtomatski, s fonopu-
li, napajalne enosmerne na-
petosti 12 V in je bil skoraj ne-
uporabljen. Tel.: 041/686-887
(Maribor).

**Po vaših željah vam izde-
lam ali obnovim kopito za
vaše orožje.** Na izbiro vam
nudim veliko različnega oreho-
vega lesa. Izdelam vam tudi
**lestence iz jelenjega rogov-
ja**. Tel.: 031/347-759.

**Po ugodni ceni vam izde-
lam šablono za prirezova-
nje lovskih trofej.** Tel.: 041/
648-072.

**Izdelam vam diatonično
harmoniko z različnimi lov-
škimi motivi.** Tel.: 041/567-126.

VZREJNA KOMISIJA KZS ZA BARVARJE

organizira

VZREJNI PREGLED ZA BAVARSKO IN HANOVRSKO BARVARJE

v soboto, 20. 6. 2009, ob 8. uri

pri lovskem domu LD Čemšenik (izvoz Trojane).

Vzrejnega pregleda se lahko udeležijo psi in psice, stari najmanj
9 mesecev. Glavna preizkušnja (opravljen preskus dela po naravnem
krvnem sledu) ni pogoj za udeležbo na vzrejnem pregledu. Plemenjaki in
plemenke bodo v takem primeru prejeli vzrejno dovoljenje naknadno, po
uspešno opravljeni preizkušnji.

Ob vzrejnem pregledu je treba predložiti: rodovnik psa, obojestransko
kopijo rodovnika in veljavno potrdilo o cepljenju psa proti steklini.

Bojan Deberšek,
predsednik VK

Lovska zveza Slovenije,

Župančičeva 9, 1000 Ljubljana

obvešča

da so iz programa **Zlatorogove in Strokovne knjižnice**
interesentom na voljo še naslednje knjige.

Cene so z vključenim DDV, brez stroškov poštne.

M. Hafner: JELENJAD, 2008	15 €
M. Toš: STO LET V KRALJESTVU ZLATOROGA, 2007	22 €
M. Erzar: DIVJAČINA (kuharica), 2005	21 €
L. Skvarča: V SVETLOBI ZARJE, 2005	10 €
R. Erhatic Širnik: LOV IN LOVCI SKOZI ČAS, 2004	9 €
M. Mali: LOVSKA KINOLOGIJA, 2003	22 €
Skupina avtorjev: ZELENE STEČINE II., Dotik narave, 2002	8 €
K. Blaž: SRNJAD, 2000	11 €
L. Černe: UREDITEV LOVIŠČ IN GOSPODARJENJE Z MALO DIVJADJO, 2000	11 €
B. Kolar: EKOLOGIJA ŽIVALI IN VARSTVO OKOLJA DIVJADI, 1999	13 €
F. Labhardt (prev. Krže): LISICA, 1994	11 €
F. Cvenkel: IZ MOJE LOVSKE TORBE, 1993	11 €
H. Kinsky, W. Krüper, C. H. Strube (prev. M. Tratnik): LOVČEVO OROŽJE, 1990	17 €
A. Černe: PREPREČEVANJE IN OCENJEVANJE ŠKOD OD DIVJADI NA KMETISKIH RASTLINAH; III., dopolnjena izdaja, 2004	17 €
J. Černač: FOTOLOV, 2002	11 €

Naročila za knjige sprejemamo le pisno po pošti ali po e-pošti:
lzs@lovska-zveza.si

Tajništvo Lovske zveze Slovenije

**Prodajam psičko slovaški ko-
pov**, staro dve leti, telesno in
po delu odlično ocenjena; odli-
čna predvsem za lov na divje
prašiče – možnost preskusa.
Tel.: 041/ 406-471.

**Prodajam leglo angleških ko-
ker španjelov** (črni z rjavimi
očigi). Tel.: 031/642-889.

**Konec junija bodo na voljo
mladi nemški kdl. ptičarji**
(rjavi in črni serci) Tel.: 041/709-
208 ali (02) 580-10-12.

Drugo

**Ugodno prodajam terensko
vozilo** LandRover, freelander
2.0 dizel, odlično ohranjen, let-
nik 11/2002, 93.000 km, ser-
visna knjiga, veliko dodatne
opreme, temno zelene kovinske
barve. Tel.: 031/683-839.

**Prodajam več damjakov, muf-
lonov in ovac** (z ovnom). Cena
po dogovoru. Tel.: 041/647-938.

**Prodajamo mlade fazane,
jerebice in race.** Tel.: 041/
717-464.

**Prodajam valilna jajca faza-
nov, jerebic in rac.** Tel.: 041/
717-464.

Po pošti vam pošljem načrte
za izdelavo štirih tipov pre-
nosnih lovskih prež in načrt
za prenosno krmilnico (dvoj-
ni kozolec). Cena kompleta na-

Prodajam lovske trofeje (ro-
govja srnjakov, jelenov, damja-
kov rogline gamsa (na ročno
izrezljanih podložnih deščicah),
čekanje divjega merjasca, doprs-
ne preparate in nagačeno
divjad (mufon, damjak, alpski
svizec, pernata divjad) in ne-
kaj lovske literature. Tel.:
041/233-138.

LOVSKA DRUŽINA REČICA PRI LAŠKEM

prireja

LOVSKO STRELSKO TEKMOVANJE – MEMORIAL VEZJAK - HORJAK

v nedeljo, 16. avgusta 2009, na strelišču Šmohor
z začetkom ob 8. uri.

Tekmovanje bo **ekipno** (trije člani iz iste LD) in **posamezno**. Tekmovalci bodo streljali na 20 golobov (športni položaj), 10 strelav na MK tarčo srnjak in 10 strelav na tarčo bežeči merjasec.

Najboljše ekipe bodo prejele pokale, posamezniki pa bogate praktične nagrade.

Pot na strelišče bo primerno označena. Vadba bo mogoča v soboto, 15. 8. 2009, od 15. ure naprej.

Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.

Vabljeni!

Društvo Slovenskih Lovcev F-JK – DOBERDOB in Strelska družina Svoboda – Sežana

vabita na

STRELSKO TEKMOVANJE ZA 3. POKAL PRIMORSKE.

Pokrovitelj tekmovanja je
Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZSŠDI).

Sporočamo spremembo datuma tekmovanja, ki bo v nedeljo, **21. 6. 2009** (POZOR: in ne 14. 6., kot smo najprej najavili v oglaševanju v majski številki Lovca na str. 280!), z začetkom ob 8. uri na strelišču v Kazljah (Štorje pri Sežani).

Tekmovalci bodo **ekipe** (od 3 do 5 članov) – šteli bodo najboljši trije rezultati – ter **posamezniki** v dvojni kombinaciji:

– na **20 glinastih golobov** v lovskem položaju;

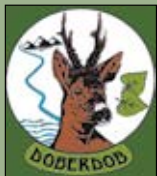
– 10 strelav na tarčo, 35 m (pet strelav na tarčo srnjak in pet na tarčo divji prašič, prosto), z MK-puško, teže do 5 kg, z optiko ali brez (največ do 12-kratna povečava), s prislonom ob fiksni palici.

Najboljše ekipe in posamezniki bodo prejeli za najboljše rezultate v kombinaciji in kot posamezniki **pokale in praktične nagrade**.

Za popestritev bo tudi streljanje na »slepo tarčo«.

Informacije:

Massimo: +39471255980; Erik: (00386) 040386831; e-naslov: massimo.sbarbaro@doberdob.org

LOVSKA DRUŽINA DOBRNA

prireja

v nedeljo, 28. junija 2009, ob 9. uri

TRADICIONALNO STRELSKO TEKMOVANJE MEMORIAL ALEKSANDRA PANNA.

Tekmovanje bo na strelišču LD Dobrna pri lovski koči (pot bo označena z oznako PULL).

Pogoji tekmovanja:

Tekmovalci bodo tričlanske ekipe ene lovske družine in posamezniki.

Tekmovalna kombinacija:

- 20 glinastih golobov,
- MK puška, razdalja 35 m po pet strelav v tarče (lisica, gams, srnjak, prašič).

NAGRADE:

Najboljše ekipe bodo prejele pokale (1. ekipa še prehodni pokal), posamezniki pa pokale in bogate praktične nagrade (1. nagrada: **odstrel trofejnega srnjaka**).

Vadba bo v soboto, 27. 6. 2009, od 15. ure naprej.

Več informacij dobite na tel. štev.: **031/384-437** ali **041/692-683**.

Tekmovanje bo v vsakem vremenu, saj je strelišče pokrito.

Vabljeni!

LD BRASLOVČE

vabi na

**tradicionalno meddružinsko lovsko
strelsko tekmovanje v počastitev**

DNEVA DRŽAVNOSTI,

ki bo v četrtek, 25. 6. 2009, z začetkom ob 9. uri

**NA STRELISČU BOŠTUNOVEC PRI ŽOVNEKU
V BRASLOVČAH.**

Pot do strelišča bo označena iz smeri Celje–Ljubljana, izvoz Šentrupert, smer Logarska dolina.

PRAVILA TEKMOVANJA – PO PRAVILNIKU O LOVSKEM STRELSTVU LZS

ČLANI:

- 15 glinastih golobov – lovski položaj
- 5 strelav z MK puško z optiko ali brez na tarčo srnjaka ob fiksnem kolu
- 5 strelav na merjasca, prosto, z MK-puško z optiko ali brez
- 5 strelav na tarčo bežečega merjasca z optiko ali brez

– Tekmovanje bo **ekipno in posamezno** – v kombinaciji.

– Tekmovalci bodo tričlanske ekipe iste lovske družine.

VETERANI (od 55 do 65 let) IN SUPER VETERANI (od 65 let naprej)

- 15 glinastih golobov – lovski položaj
- 10 strelav v tarčo sede ob fiksnem kolu z MK-puško z optiko ali brez

Veterani in super veterani bodo lahko tekmovali tudi v članski konkurenci, rezultat streljanja na glinaste golobe pa se bo upošteval v veteranski oz. super veteranski konkurenci.

POKALI IN NAGRADE:

V članski konkurenci bodo ekipe prejele pokale do tretjega mesta, posamezniki pa poleg pokalov še lepe praktične nagrade (do 10. mesta).

Veterani in super veterani bodo prejeli pokale do tretjega mesta in še lepe praktične nagrade (do 5. mesta).

NAGRADNO TEKMOVANJE:

streljanje na izpadanje (glinasti golobi).

- **INFORMACIJE:** 041/634 258 (Dušan Urnkar).

Vljudo vabljeni!

UO LD Braslovče

LOVSKA DRUŽINA JEZERSKO V SODELOVENJU Z LOVSKO ZVEZO SLOVENIJE IN OBČINO JEZERSKO

prireja

V NEDELJO, 28. 6. 2009, s startom ob 10. uri

TRADICIONALNI, XVI. POLETNI MEDNARODNI LOVSKI VELESALOM

ZA POKAL KRISTALNEGA GAMSA, ki bo na ledeniku pod SKUTO na JEZERSKEM.

Tekmovanje bo potekalo na lastno odgovornost, zato priporočamo, da prijavitelji tekmovalcev LD zavarujejo svoje člane, pa tudi prevoz opreme po tovorni žičnici. Organizator tekmovanja si zaradi objektivnih vzrokov (vremena, snega ...) pridržuje pravico odpovedati ali prestaviti tekmovanje.

Tekmovalci bodo tekmovali v šestih starostnih skupinah, članice pa posebej: priporočljivo je obleči **lovski kroj**. Ekipa bosta sestavljala po dva najbolje uvrščena lovca iz vsake starostne kategorije in ena lovka.

Na predvečer tekmovanja, 27. 6. 2009, bo v Kranjski koči na Ledinah organiziran Lovski večer.

Pisne prijave sprejemamo na naslov:

- LD JEZERSKO, Zg. Jezersko 50 A, 4206 ZG. JEZERSKO
- e-pošta: jure.markic@siol.net ali karnicar.d@siol.net,
- faks: (04) 25 45 041.

Prijava naj vsebuje ime in priimek, letnico rojstva ter ime lovske družine. Prosimo tudi, da navedete ime vodje ekipe ter njegovo telefonsko številko.

Startnina znaša 20 € in jo je treba predhodno plačati na TRR LD Jezersko št.: **07000-0000530971**; vključuje tudi prevoz opreme, lovski golaž, pijačo in plaketo o udeležbi na veleslalomu.

Razglasitev rezultatov s krajšim kulturnim programom in podelitvijo tradicionalnih pokalov kristalni gams bo predvidoma ob 15. uri pred lovskim domom Pod Turni na Zg. Jezerskem.

Dodatne informacije: Jure Markič, tel.: 041/731-021, Franc Ekar, tel.: 031/385-300, Davor Karničar, tel.: 040/224-000.

Vsi udeleženci se bodo tekmovanja udeležili na lastno odgovornost, dostop do tovarne žičnice je mogoč z avtomobili, vendar v skladu s pravili o gibanju vozil v naravnem okolju.

VABLJENI!

Knjiga Dušana Jakiča

SELVA – lepotje zelenega pekla

je bila že predstavljena leta 2002, in sicer v aprilski številki revije LOVEC. Knjiga je nastala po štiriletnem življenju v bolivijskem deževnem gozdu porečja Amazonke. Napisana je pravzaprav kot priročnik za preživetje v tropskem okolju. V njej najdete nasvete za lov in ribolov, za preventivo in zdravljenje tropskih bolezni.

Knjiga obsega 320 strani, od tega je 32 strani fotografij. Cena je 19 € (s poštnino).

Naročite jo lahko na naslovu: BUČA, d. o. o., Kolarjeva 47, Ljubljana; tel.: (01) 230-65-80; faks: (01) 230-65-85; e-pošta: buca@siol.net

Lovska farma DAMERON Namibija

Organiziram lov na lovski farmi (v mojem spremstvu) avgusta, septembra in oktobra. Vse informacije dobite po telefonu 031/636-191.

Roman Setnikar

Hubertus
club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

ZIMBABVE

**14-DNEVNI »ALL-INCLUSIVE«
PROGRAM LOVA**
z vključenim poletom, prevozi,
bivanjem in hrano, lovom
in odstrelom
NETROFEJNEGA SLONA
9.900 €

Lovna doba: junij-oktober

MADŽARSKA

LOV NA JELENA V RUKU
4-dnevni program z vključenim
bivanjem in hrano, lovom, lovniimi
dovoljenji in zavarovanjem 495 €. Odstreli jelenov z rogovjem teže:
5 kg = 1.200 €;
6 kg = 1.700 €;
7 kg = 2.700 € ...

Ruk: 5. do 20. september.

680 € za odstrel srnjaka v medalji?

Da, v Angliji. 3-dnevni program lova in bivanja, vsi prevozi, tudi letalski iz Ljubljane, za 990 €. Odstrel srnjaka je po ceniku. Lov skupine PASAT je v prsku: 24.–27. 7. in 7.–10. 8. 2009.

Na merjasca v Romunijo: 1.490 € za 3 dni lova, polpenzion in odstrel 1 merjasca (čekani do 20 cm). Lov skupine PASAT je v prvih treh dneh lovne sezone; 1.–4. avgusta.

Zagotovilo uspeha: vračilo 900 € za neuplenjenega merjasca.

Črni medved (Nova Fundlandija): 3.990 € za 11-dnevni »all inclusive« program s 6 dnevi lova, odstrelom 2 baribalov po lastni izbiri ne glede na trofejno vrednost. Vključeni so vsi prevozi ter nočitve na poti. Skupinsko potovanje in lov v našem spremstvu: 28. 6.–8. 7. 09.

Sibirski srnjak v prsku (Rusija): 9-dnevni aranžma s 6 dnevi lova, polno oskrbo, vizo in letalskim prevozom iz Ljubljane za 2.500 €. Odstrel srnjaka je 1.400 € v pavšalu.

Afriški safari v dolini Limpopo: 9-dnevno potovanje, od tega 7 dni Afrike s 5 dnevi lova in odstrelom dveh glav trofejne divjadi (1 impala in 1 merjasec); vse za 2.990 €. Vključeni so vsi prevozi, polni penzion, viza, dokumenti za vnos orožja, uporaba centrov Wellness in Knapj. Dodatni odstreli antilop so po ceniku. Odhod skupine v našem spremstvu bo 17. julija.

In še: pavšalna cena odstrela ženskih osebkov: eland 150 €, gnu 90 €, impala 20 €.

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

Vrhunska kakovost – sprejemljiva cena

LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

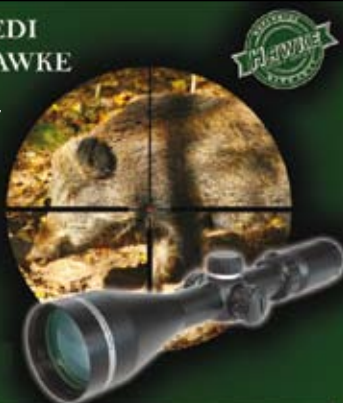
- vrhunska kakovost slike
- izvrstna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- natančna nastaviteljivost
- 10-letna garancija
- cena: **210,00 €**

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

STRELNI DALJNOGLEDI ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

NE 6x44 IR 164,00 €
NE 1,5–6x44 IR 188,00 €
NE 3,5–10x50 IR 224,00 €

Informacije in naročila BELUGA, d.o.o., Ljubljana; Tel: 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

VZREJALIŠČE FAZANOV V ITALIJI

prodajamo mongolske fazane za izpust v naravo ali nadaljnjo vzrejo.
Dostavimo vam jih na zeleno lokacijo.

Kmetijsko posestvo Giovanni Madinelli – Ulica Codis 20 – 33050 Pocenca (VIDEM) ITALIJA
e-naslov: andrea.madi@libero.it ali mattelig@alice.it
Telefon: +3933 1 358 87 54 (govorimo slovensko)

...LOV NA KRILIH ŠNEFA
www.snef.si

LOVSKA OBLAČILA "ŠNEF"
LOVSKA OBUTEV
OPTIKA
ORGANIZACIJA LOVA

Tel.: 070 41 41 41 – Marko, 070 41 41 42 – Jani
info@snef.si

PREDSTAVIMO SE VAM TUDI V VAŠI LOVSKI DRUŽINI

interclass
cars d.o.o.
servis in prodaja vozil
Gorjupova 1, Ljubljana - Vič
(01) 2000 940, 031 634 000
www.interclasscars.si

mazda

VOLVO
Ugodnosti za
člane LD

AS
Puškarstvo Špendal, d.o.o.
Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
Gsm: 041 399 307
E-naslov: puskarstvo@siol.net

Puškarstvo ŠPENDAL

Leica Blaser ZEISS
SWAROVSKI OPTIK
CHEVALIER
SAUER

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

izvrstna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA:
270,00 €

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

TRGOVINA IN SERVIS

Brnčičeva ulica 13
1231 Ljubljana-Črnuče
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

Nikon ZEISS SWAROVSKI OPTIK BRESSER

PRESELILI SMO SE

Pri nas vemo, kaj lovci potrebuje!

JORDAN

4x4+reduktor

SUZUKI Avtohiša Jordan - Škofljica • 01/366 63 48 • www.avtohiša-jordan.si

KROJASTVO

Slavnostne lovske kroje, srajce (tudi z dolgimi rokavi), telovnike, plašče hubertus in pelerine izdelujemo po meri.

ROŽMAN

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

Nagradni fotografski natečaj Divjad in narava

Lovska zveza Slovenije in podjetje Nikon organizirata fotografski natečaj na temo Divjad in narava. Organizatorja želita z natečajem spodbuditi fotografiranje divjih živali, ki sodijo med divjad, v njihovem naravnem okolju.

Na fotografski natečaj, ki bo trajal od **1. junija do 31. decembra 2009**, se lahko prijavijo vsi ljubiteljski ali poklicni fotografi s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji.

Fotografije pošljite po elektronski pošti na naslov urednistvo@nikonsvet.si, v polje zadeva pa vpišite »Natečaj divjad in narava«.

Najboljše fotografije čakajo privlačne nagrade:
1. nagrada: Nikon COOLPIX P6000 in spektiv,
2. nagrada: Nikon COOLPIX P90,
3. nagrada: Nikon COOLPIX L100.

Podatki o nagradnem natečaju in pogoji sodelovanja:
1. Trajanje natečaja
Natečaj bo trajal od 1. junija do 31. decembra 2009.

2. Udeležba
Na natečaju lahko sodelujejo vsi državljani Republike Slovenije.

3. Pogoji udeležbe
Na natečaju sodelujejo fotografi, ki lahko po elektronski pošti pošljejo do skupno tri fotografije na naslov urednistvo@nikonsvet.si s pripisom *Natečaj Divjad in narava* in kratkim opisom motiva živali ter kraja, kjer je bila fotografija posneta. Za veljavne bodo šteli le motivi živali, ki sodijo v skupino *divjad*. Fotografije pošljite v zapisu JPG, največja velikost naj ne presega 3 MB (kljub temu si shranite tudi večje fotografije, saj vas bo organizator ob morebitnem premenu nagrade prosil za fotografijo v polni velikosti in kakovosti). Fotograf z oddajo fotografije jamči, da je fotografija njegovo lastno avtorsko delo. V primeru morebitne ugotovitve kršitev avtorskih pravic bo tudi kazensko in materialno odgovarjal izvirnemu avtorju za kršitev. Nepravilno oz. nezadostno izpolnjenih poslanih elektronskih sporočil strokovna komisija ne bo obravnavala. Fotograf se s pošiljko svojih fotografij strinja z njihovo objavo na spletni strani *Nikonsvet* in v reviji *Lovec*, prav tako organizatorju dovoljuje uporabo fotografije na različnih promocijskih tiskovinah in spletnih vsebinah, povezanih s fotografskimi natečaji. Fotograf se s pošiljanjem svojih fotografij strinja tudi s splošnimi pravilniki nagradnih iger in bo v primeru prejetja in prevzema nagrade tudi v roku poravnal nastale davčne obveznosti (plačilo dohodnine iz naslova nagrade).

4. Nagrade in objava rezultatov
Nagrade fotonečaja na temo *Divjad in narava* so:
1. nagrada: Nikon COOLPIX P6000 in spektiv,
2. nagrada: Nikon COOLPIX P90,
3. nagrada: Nikon COOLPIX L100.

Nagrade podarja podjetje **Nikon Slovenija**. Rezultati natečaja in nagrajenci bodo objavljeni januarja 2010 na spletni strani www.nikonsvet.si in v reviji *Lovec*. Vsi nagrajenci bodo o nagradah obveščeni po elektronski pošti. Rok za prevzem nagrad je 28. februar 2010.

5. Strokovna komisija
Strokovna komisija bo sestavljena iz treh ljudi: Nikonovega NPS-fotografa, člana Lovske zveze Slovenije in predstavnika podjetja Nikon Slovenija.

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro streljanje in za streljanje v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42 RD 30H RD 30 RD 25H

Optična pika 2. generacije Panoramic

dolžina: 82 mm, teža: 115 g,
4 velikosti merilne pike, 7 jakosti osvetlitve, ugodna cena:
120,00 €

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

